

การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

นางสาวชนิษฐา ภมรพิพิธ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2551

**The Use of the Internet in Information Resources Selection and Acquisition
of Private Higher Education Institution Libraries in Bangkok and Suburbs**

Miss Kanittha Pamornpipit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Arts in Information Science

School of Liberal Arts

Sukhothai Thammathirat Open University

2008

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของ
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
ชื่อและนามสกุล นางสาวนิษฐา ภมรพิพิธ
แขนงวิชา สารสนเทศศาสตร์
สาขาวิชา ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์มาลี ล้ำสกุล
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา ใจกว้าง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์สีปาน ทรัพย์ทอง)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์มาลี ล้ำสกุล)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา ใจกว้าง)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
สารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ชื่อวิทยานิพนธ์ การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผู้วิจัย นางสาวชนิษฐา ภมรพิพิธ **ปริญญา** ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สารสนเทศศาสตร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์มาลี ถ้ำสกุล (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรรัตน์
ภิญโญอนันตพงษ์ และ(3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา ใจกว้าง **ปีการศึกษา** 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และ (2) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ประชากรการวิจัย ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ (1) ผู้บริหารห้องสมุดระดับสูง 30 คน (2) ผู้บริหารห้องสมุดระดับกลาง/ ต่ำ 36 คน และ (3) ผู้ปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ 65 คน รวมทั้งสิ้น 131 คน สังกัดห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 30 แห่ง การวิจัยเชิงสำรวจนี้ใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่า (1) ผู้บริหารห้องสมุดส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของอินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และให้การสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในการใช้อินเทอร์เน็ตในการทำงาน การให้ความรู้ด้านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และจัดให้มีบุคลากร/หน่วยงานของห้องสมุดดูแลรับผิดชอบการใช้อินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ในการทำงาน (2) ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นบรรณารักษ์ บริการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้งานสั่งซื้อและบอกรับ คือ ใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ในการติดต่อผู้ใช้/แหล่งจำหน่าย และสั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และใช้ในงานแลกเปลี่ยน/ขอรับบริจาคเพื่อรับทราบความต้องการ ส่วนบริการค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้ในการสืบค้นแหล่ง/ข้อมูลเพื่อการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ (3) ผู้บริหารห้องสมุดและผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นตรงกันในด้านปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต คือ การไม่สามารถชำระเงินผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ เพราะขาดต่อระบบการเบิกจ่ายเงินของหน่วยงานต้นสังกัด

คำสำคัญ การใช้อินเทอร์เน็ต งานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

Thesis title: The Use of the Internet in Information Resources Selection and Acquisition of Private Higher Education Institution Libraries in Bangkok and Suburbs

Researcher: Miss Kanittha Pamornpipit; **Degree:** Master of Arts (Information Science); **Thesis advisors:** (1) Malee Lumsakul, Associate Professor; (2) Dr. Amornrat Pinyoanantapong, Assistant Professor and (3) Kanchana Gaikwang, Assistant Professor; **Academic year:** 2008

Abstract

The objectives of this study were to study (1) the use of the Internet in information resources selection and acquisition; and (2) the problems, obstacles and recommendations of the use of the Internet in information resources selection and acquisition of Private Higher Education Institutions Libraries in Bangkok and Suburbs.

The population consisted of 131 staff members from 30 private higher education institution libraries in Bangkok and the suburbs. They could be separated into three groups as: 30 chief executives, 36 middle and lower rank administrators and 65 information resources selection and acquisition practitioners. This survey research adopted questionnaires as a tool for data collection. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, means and standard deviation.

Key findings were as follows: (1) Most library administrators understood the importance of the Internet in information resources selection and acquisition, and supported the staff development in applying the Internet in their work, spreading knowledge about electronic commerce to the staff, and assigning library practitioners or offices to take responsibility on the use of the Internet and computer in their work. (2) Most library practitioners were librarians. The communication service on the Internet which most librarians used was purchasing and subscribing. They used an electronic mail to contact their users/vendors in order to purchase or subscribe to information resources via electronic commerce. They also used electronic mails to obtain information needed in information resources exchange/donation. As for searching on the Internet, most librarians used the Internet to search for the resources/information for information resources selection. (3) The library administrators agreed with the library practitioners on the problems and obstacles in using the Internet; i.e., they could not make payment for the information resources via the electronic commerce because of the university finance regulations.

Keywords: Internet Use, Information Resources Selection, Information Resources Acquisition, Private Higher Education Institution Libraries

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของ
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
ชื่อและนามสกุล นางสาวนิษฐา ภมรพิพิธ
แขนงวิชา สารสนเทศศาสตร์
สาขาวิชา ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์มาลี ล้ำสกุล
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา ใจกว้าง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สีปาน ทรัพย์ทอง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์มาลี ล้ำสกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา ใจกว้าง)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
สารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสุทธิรานนท์)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ชื่อวิทยานิพนธ์ การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผู้วิจัย นางสาวชนิษฐา ภมรพิพิธ **ปริญญา** ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สารสนเทศศาสตร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์มาลี ถ้ำสกุล (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรรัตน์
ภิญโญอนันตพงษ์ และ(3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา ใจกว้าง **ปีการศึกษา** 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และ (2) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ประชากรการวิจัย ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ (1) ผู้บริหารห้องสมุดระดับสูง 30 คน (2) ผู้บริหารห้องสมุดระดับกลาง/ต้น 36 คน และ (3) ผู้ปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ 65 คน รวมทั้งสิ้น 131 คน สังกัดห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 30 แห่ง การวิจัยเชิงสำรวจนี้ใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่า (1) ผู้บริหารห้องสมุดส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของอินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และให้การสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในการใช้อินเทอร์เน็ตในการทำงาน การให้ความรู้ด้านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และจัดให้มีบุคลากร/หน่วยงานของห้องสมุดดูแลรับผิดชอบการใช้อินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ในการทำงาน (2) ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นบรรณารักษ์ บริการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้งานสั่งซื้อและบอกรับ คือ ใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ในการติดต่อผู้ใช้/แหล่งจำหน่าย และสั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และใช้ในงานแลกเปลี่ยน/ขอรับบริจาคเพื่อรับทราบความต้องการ ส่วนบริการค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้ในการสืบค้นแหล่ง/ข้อมูลเพื่อการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ (3) ผู้บริหารห้องสมุดและผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นตรงกันในด้านปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต คือ การไม่สามารถชำระเงินผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ เพราะขาดต่อระบบการเบิกจ่ายเงินของหน่วยงานต้นสังกัด

คำสำคัญ การใช้อินเทอร์เน็ต งานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

Thesis title: The Use of the Internet in Information Resources Selection and Acquisition of Private Higher Education Institution Libraries in Bangkok and Suburbs

Researcher: Miss Kanittha Pamornpipit; **Degree:** Master of Arts (Information Science); **Thesis advisors:** (1) Malee Lumsakul, Associate Professor; (2) Dr. Amornrat Pinyoanantapong, Assistant Professor and (3) Kanchana Gaikwang, Assistant Professor; **Academic year:** 2008

Abstract

The objectives of this study were to study (1) the use of the Internet in information resources selection and acquisition; and (2) the problems, obstacles and recommendations of the use of the Internet in information resources selection and acquisition of Private Higher Education Institutions Libraries in Bangkok and Suburbs.

The population consisted of 131 staff members from 30 private higher education institution libraries in Bangkok and the suburbs. They could be separated into three groups as: 30 chief executives, 36 middle and lower rank administrators and 65 information resources selection and acquisition practitioners. This survey research adopted questionnaires as a tool for data collection. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, means and standard deviation.

Key findings were as follows: (1) Most library administrators understood the importance of the Internet in information resources selection and acquisition, and supported the staff development in applying the Internet in their work, spreading knowledge about electronic commerce to the staff, and assigning library practitioners or offices to take responsibility on the use of the Internet and computer in their work. (2) Most library practitioners were librarians. The communication service on the Internet which most librarians used was purchasing and subscribing. They used an electronic mail to contact their users/vendors in order to purchase or subscribe to information resources via electronic commerce. They also used electronic mails to obtain information needed in information resources exchange/donation. As for searching on the Internet, most librarians used the Internet to search for the resources/information for information resources selection. (3) The library administrators agreed with the library practitioners on the problems and obstacles in using the Internet; i.e., they could not make payment for the information resources via the electronic commerce because of the university finance regulations.

Keywords: Internet Use, Information Resources Selection, Information Resources Acquisition, Private Higher Education Institution Libraries

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์มาลี ล้ำสกุล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ ภิญโญ-อนันตพงษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา ใจกว้าง และอาจารย์สุวคนธ์ ศิริวงศ์วัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนติดตามการทำวิทยานิพนธ์ด้วยความใกล้ชิดมาโดยตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สีปาน ทรัพย์ทอง ที่กรุณาสละเวลาให้เกียรติเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สุภาพร ภัทรการ อาจารย์รุ่งฟ้า ฐิโณทัย อาจารย์นันทพร ธนะกุลบริรักษ์ อาจารย์มัณฑนา เจริญแพทย์ และอาจารย์พรรณทิพา โรจนกร ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์บัณฑิตศึกษา แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนักศึกษา IS รุ่นที่ 1 ตลอดจนเพื่อนร่วมงานที่ศูนย์สนเทศและหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจที่ดีตลอดมา

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่เอื้ออาทรต่อผู้วิจัยมาโดยตลอด ทั้งคอยห่วงใย ให้กำลังใจ และสนับสนุนการศึกษา คุณประโยชน์ที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบแต่ บิดา มารดา สมาชิกทุกคนในครอบครัว และบูรพาจารย์ตลอดจนผู้ที่มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ชนิษฐา ภมรพิพิธ

กันยายน 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	6
ข้อจำกัดในการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	11
การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดลอกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	22
การดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล	47
ตอนที่ 2 การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารระดับกลาง/ต้น	51
ตอนที่ 3 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของ ผู้ปฏิบัติงาน	65
ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหา ทรัพยากรสารสนเทศ	101
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	110
สรุปการวิจัย	110
อภิปรายผล	120
ข้อเสนอแนะ	128
บรรณานุกรม	130
ภาคผนวก	138
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม	139
ข แบบสอบถาม	141
ค การดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	177
ประวัติผู้วิจัย	198

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างและจำนวนแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล 45
ตารางที่ 4.1	สถานภาพส่วนบุคคลของผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับกลาง/ต้นของ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 48
ตารางที่ 4.2	สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงานในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากร สารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล 50
ตารางที่ 4.3	การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ด้านโครงสร้างงานพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศของผู้บริหารระดับสูง 51
ตารางที่ 4.4	การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารระดับสูง 52
ตารางที่ 4.5	การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ด้านการบริหารจัดการ ของผู้บริหารระดับสูง 57
ตารางที่ 4.6	การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารระดับกลาง/ต้น 59
ตารางที่ 4.7	การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ด้านการบริหารจัดการ ของผู้บริหารระดับกลาง/ต้น 62
ตารางที่ 4.8	ประเภทบริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากร สารสนเทศ 64
ตารางที่ 4.9	ประสบการณ์และวิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหา ทรัพยากรสารสนเทศ 66
ตารางที่ 4.10	การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศจำแนกตาม ตำแหน่งงาน 69
ตารางที่ 4.11	ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงาน ในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ 69
ตารางที่ 4.12	ผลการจัดลำดับของเครื่องมือบนอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในงานคัดเลือกทรัพยากร สารสนเทศ 71

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.13 บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้และแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ.....	72
ตารางที่ 4.14 แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายที่ผู้ปฏิบัติงานติดต่อทำกิจกรรมคัดเลือกผ่านบริการอินเทอร์เน็ต.....	73
ตารางที่ 4.15 ห้องสมุด/แหล่งที่ติดต่อผ่านอินเทอร์เน็ต เพื่อตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศ/ตรวจสอบรายละเอียดทางบรรณานุกรม/เปรียบเทียบรายการทรัพยากรสารสนเทศ.....	77
ตารางที่ 4.16 เครื่องมือช่วยค้น (Search Engine) เพื่อสืบค้นแหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ.....	78
ตารางที่ 4.17 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศจำแนกตามตำแหน่งงาน.....	78
ตารางที่ 4.18 ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงานในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ.....	79
ตารางที่ 4.19 บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ.....	80
ตารางที่ 4.20 แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายที่ผู้ปฏิบัติงานติดต่อทำกิจกรรมจัดซื้อผ่านบริการอินเทอร์เน็ต.....	81
ตารางที่ 4.21 การสนับสนุนในการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์.....	84
ตารางที่ 4.22 เหตุผลการสนับสนุนให้สั่งซื้อ วิธีการสั่งซื้อ และวิธีการชำระเงินที่สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์.....	84
ตารางที่ 4.23 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศจำแนกตามตำแหน่งงาน.....	86
ตารางที่ 4.24 ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงานในงานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ.....	87
ตารางที่ 4.25 บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายในงานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ.....	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.26 แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายที่ผู้ปฏิบัติงานติดต่อทำกิจกรรมบอกรับผ่านบริการอินเทอร์เน็ต	89
ตารางที่ 4.27 การสนับสนุนในการบอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	92
ตารางที่ 4.28 เหตุผลการสนับสนุนให้บอกรับ วิธีการบอกรับ และวิธีการชำระเงินที่บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	92
ตารางที่ 4.29 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศจำแนกตามตำแหน่งงาน	94
ตารางที่ 4.30 ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงานในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ	95
ตารางที่ 4.31 บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้และหน่วยงานต่างๆ ในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ	96
ตารางที่ 4.32 แหล่งที่ติดต่อหรือสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต เพื่อขอแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ	96
ตารางที่ 4.33 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศจำแนกตามตำแหน่งงาน	97
ตารางที่ 4.34 ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงานในงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ	98
ตารางที่ 4.35 บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้และหน่วยงานต่างๆ ในงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ	98
ตารางที่ 4.36 แหล่งที่ติดต่อหรือสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต เพื่อขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ	99
ตารางที่ 4.37 ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านการสั่งซื้อ/ บอกรับทรัพยากรสารสนเทศ	101
ตารางที่ 4.38 ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.39 ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้าน อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	105
ตารางที่ 4.40 ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้าน การใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ..	106

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	หน้า
		5

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	6
ข้อจำกัดในการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	11
การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	22
การดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล	47
ตอนที่ 2 การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารระดับกลาง/ต้น	51
ตอนที่ 3 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของ ผู้ปฏิบัติงาน	65
ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหา ทรัพยากรสารสนเทศ	101
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	110
สรุปการวิจัย	110
อภิปรายผล	120
ข้อเสนอแนะ	128
บรรณานุกรม	130
ภาคผนวก	138
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม	139
ข แบบสอบถาม	141
ค การดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	177
ประวัติผู้วิจัย	198

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างและจำนวนแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล 45
ตารางที่ 4.1	สถานภาพส่วนบุคคลของผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับกลาง/ต้นของ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 48
ตารางที่ 4.2	สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงานในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากร สารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล 50
ตารางที่ 4.3	การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ด้านโครงสร้างงานพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศของผู้บริหารระดับสูง 51
ตารางที่ 4.4	การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารระดับสูง 52
ตารางที่ 4.5	การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ด้านการบริหารจัดการ ของผู้บริหารระดับสูง 57
ตารางที่ 4.6	การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารระดับกลาง/ต้น 59
ตารางที่ 4.7	การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ด้านการบริหารจัดการ ของผู้บริหารระดับกลาง/ต้น 62
ตารางที่ 4.8	ประเภทบริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากร สารสนเทศ 64
ตารางที่ 4.9	ประสบการณ์และวิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหา ทรัพยากรสารสนเทศ 66
ตารางที่ 4.10	การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศจำแนกตาม ตำแหน่งงาน 69
ตารางที่ 4.11	ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงาน ในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ 69
ตารางที่ 4.12	ผลการจัดลำดับของเครื่องมือบนอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในงานคัดเลือกทรัพยากร สารสนเทศ 71

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.13 บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้และแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ.....	72
ตารางที่ 4.14 แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายที่ผู้ปฏิบัติงานติดต่อทำกิจกรรมคัดเลือกผ่านบริการอินเทอร์เน็ต.....	73
ตารางที่ 4.15 ห้องสมุด/แหล่งที่ติดต่อผ่านอินเทอร์เน็ต เพื่อตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศ/ตรวจสอบรายละเอียดทางบรรณานุกรม/เปรียบเทียบรายการทรัพยากรสารสนเทศ.....	77
ตารางที่ 4.16 เครื่องมือช่วยค้น (Search Engine) เพื่อสืบค้นแหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ.....	78
ตารางที่ 4.17 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศจำแนกตามตำแหน่งงาน.....	78
ตารางที่ 4.18 ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงานในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ.....	79
ตารางที่ 4.19 บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ.....	80
ตารางที่ 4.20 แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายที่ผู้ปฏิบัติงานติดต่อทำกิจกรรมจัดซื้อผ่านบริการอินเทอร์เน็ต.....	81
ตารางที่ 4.21 การสนับสนุนในการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์.....	84
ตารางที่ 4.22 เหตุผลการสนับสนุนให้สั่งซื้อ วิธีการสั่งซื้อ และวิธีการชำระเงินที่สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์.....	84
ตารางที่ 4.23 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศจำแนกตามตำแหน่งงาน.....	86
ตารางที่ 4.24 ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงานในงานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ.....	87
ตารางที่ 4.25 บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายในงานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ.....	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.26 แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายที่ผู้ปฏิบัติงานติดต่อทำกิจกรรมบอกรับ ผ่านบริการอินเทอร์เน็ต	89
ตารางที่ 4.27 การสนับสนุนในการบอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์	92
ตารางที่ 4.28 เหตุผลการสนับสนุนให้บอกรับ วิธีการบอกรับ และวิธีการชำระเงินที่บอกรับ ทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	92
ตารางที่ 4.29 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศจำแนกตาม ตำแหน่งงาน	94
ตารางที่ 4.30 ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงาน ในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ	95
ตารางที่ 4.31 บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้และหน่วยงานต่างๆ ในงานแลกเปลี่ยน ทรัพยากรสารสนเทศ	96
ตารางที่ 4.32 แหล่งที่ติดต่อหรือสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต เพื่อขอแลกเปลี่ยนทรัพยากร สารสนเทศ	96
ตารางที่ 4.33 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศจำแนกตาม ตำแหน่งงาน	97
ตารางที่ 4.34 ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงาน ในงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ	98
ตารางที่ 4.35 บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้และหน่วยงานต่างๆ ในงานขอรับบริจาค ทรัพยากรสารสนเทศ	98
ตารางที่ 4.36 แหล่งที่ติดต่อหรือสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต เพื่อขอรับบริจาคทรัพยากร สารสนเทศ	99
ตารางที่ 4.37 ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้าน การสั่งซื้อ/ บอกรับทรัพยากรสารสนเทศ	101
ตารางที่ 4.38 ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้าน บุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.39 ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้าน อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	105
ตารางที่ 4.40 ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้าน การใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ..	106

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	หน้า
		5

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่ทั่วโลกรู้จักกันอย่างแพร่หลาย คือ อินเทอร์เน็ต เป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงเครือข่ายย่อยจำนวนมากทั่วโลกภายใต้มาตรฐานเดียวกัน โดยอาศัยเครือข่ายโทรคมนาคมเป็นตัวเชื่อมต่อเครือข่าย จึงทำให้เรียกอินเทอร์เน็ตว่าเป็น “เครือข่ายแห่งเครือข่าย” ซึ่งสามารถนำเสนอข้อมูลได้ทั้งลักษณะของอักษรหรือข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพวิดีโอ และเสียง

อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยอันเป็นประโยชน์สำหรับบุคคลในวงการต่างๆ เช่น วงการการศึกษาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การแสวงหาความรู้ ค้นคว้าวิจัย โดยเป็นช่องทางสำคัญที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ทันสมัยในสาขาวิชาต่างๆ ทั้งที่เป็นฐานข้อมูลบรรณานุกรม ฐานข้อมูลที่มีเนื้อหาเต็มรูป (fulltext) แคตตาล็อกวัสดุสารสนเทศที่สร้างขึ้นโดยบุคคลทั่วไป ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานทางการศึกษาและการวิจัย หน่วยงานของภาครัฐและเอกชน สำนักพิมพ์ ร้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้อินเทอร์เน็ตยังมีบริการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคลหรือองค์กร ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อร่วมชั้นเรียน เช่น ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) กระดานสนทนา (webboard / discussion groups) สนทนาแบบออนไลน์ (chat/IRC) เป็นต้น และบริการค้นหาข้อมูลบนระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ได้รับข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็วและตรงตามความต้องการ เช่น การใช้เครื่องมือช่วยค้น (search engine) นอกจากนี้อินเทอร์เน็ตยังใช้เป็นช่องทางในการทำธุรกิจซื้อขายสินค้าที่เรียกว่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นการดำเนินธุรกรรมแบบออนไลน์ตั้งแต่การเลือกตั้งซื้อ และชำระเงิน โดยพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จำเป็นต้องใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ได้มาตรฐาน เช่น ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบอีดีไอ (Electronic Data Interchange-EDI) เป็นต้น

สำหรับห้องสมุดนอกจากได้นำบริการที่มีประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตที่สำคัญๆ มาบริการผู้ใช้แล้ว ยังสามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานในห้องสมุดประกอบด้วยบริการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ใช้ และสำนักพิมพ์ การเข้าถึงรายการออนไลน์ทางบรรณานุกรมของห้องสมุดอื่น และ

การเข้าถึงสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการบริการถ่ายโอนไฟล์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสารสนเทศต่างๆ ประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตดังกล่าวช่วยให้บุคลากรของห้องสมุดสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการสนับสนุนการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบโดยตรง และยังใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารโดยงานตามหน้าที่ที่สำคัญที่ได้นำอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ อาทิ งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อตรวจสอบเลขหมู่หนังสือและหัวเรื่อง งานบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นสารสนเทศให้กับผู้ใช้บริการ โดยเข้าถึงสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตด้วยการใช้เครื่องมือช่วยค้น หรือสืบค้นรายการสารสนเทศผ่านโอเพ็กของห้องสมุดอื่นเพื่อใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดและการส่งเอกสาร (Document Delivery) ตลอดจนการติดต่อสื่อสารสามารถใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสารระหว่างบรรณารักษ์กับบรรณารักษ์ หรือผู้ใช้บริการกับผู้ใช้บริการ โดยผ่านบริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ กระดานสนทนา บริการสนทนาแบบออนไลน์ เป็นต้น

งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (Collection Development) เป็นงานหลักสำคัญที่ต้องดำเนินการเป็นขั้นแรก เป็นกระบวนการในการรวบรวมและจัดหาสื่อชนิดต่างๆ ไว้เพื่อให้บริการ โดยมีการวางแผนและการจัดการอย่างเป็นระบบ งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศสามารถแบ่งออกได้เป็น 6 กิจกรรม คือ การศึกษาผู้ใช้ การจัดทำนโยบาย การคัดเลือก การจัดหา การคัดออก และการประเมินทรัพยากรสารสนเทศ (ประยงค์ วัฒนกิจจรรย์ 2546: 139-140; Evans, 2000: 17) ซึ่งขอบเขตความรับผิดชอบของงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ การศึกษาผู้ใช้ การจัดทำนโยบาย การคัดเลือก การจัดหา การคัดออก และการประเมินทรัพยากรสารสนเทศ ทั้งนี้งานบางงานหรือบางกิจกรรมถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกับหน่วยหรือฝ่ายอื่นๆ เช่น การศึกษาผู้ใช้อาจเป็นความรับผิดชอบของงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศร่วมกับงานบริการ หากแบ่งตามขอบเขตงานหลักของงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศอย่างกว้างๆ แบ่งได้เป็น 2 งาน คือ งานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศและงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

งานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ อันประกอบด้วย งานจัดซื้อ งานบอกรับงานแลกเปลี่ยน และงานขอรับบริจาค ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักสำคัญที่ต้องดำเนินการเป็นขั้นแรกของงานห้องสมุด เนื่องจากเป็นกระบวนการในการรวบรวมและจัดหาสื่อชนิดต่างๆ โดยมีการวางแผนและการจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ทรัพยากรสารสนเทศที่สอดคล้องกับความต้องการสนองความจำเป็นและเหมาะสมกับกลุ่มผู้ใช้ (ประยงค์ วัฒนกิจจรรย์ 2546: 140) ดังนั้นงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศจึงมีความสำคัญเพราะหากคัดเลือกไม่รอบคอบและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ไม่มีคุณค่าหรือไม่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ นอกจากจะเป็นการสูญเปลืองอย่างมากแล้วยังเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดเตรียม การดูแลรักษา และเนื้อที่ในการจัดเก็บ

ทรัพยากรสารสนเทศอีกด้วย (ชาดาศักดิ์ วัชรปรีชาพงษ์ 2540: 8)

การดำเนินงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดโดยทั่วไปก็ได้นำอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ในการดำเนินงานที่สำคัญคือ งานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศใช้อินเทอร์เน็ตในการรับข้อเสนอแนะจากผู้ใช้บริการ การติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อขอรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศ การศึกษาบทวิจารณ์หรือบทแนะนำทรัพยากรสารสนเทศ การสำรวจรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ การตรวจสอบรายการบรรณานุกรมและสาระสังเขปของทรัพยากรสารสนเทศ และการถ่ายโอนรายละเอียดทางบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศ ส่วนงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศใช้อินเทอร์เน็ตในการจัดซื้อ บอกรับ และทวงถามทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการผ่านแหล่งจำหน่ายหรือระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ การสืบค้นแหล่งแลกเปลี่ยน/บริจาคทรัพยากรสารสนเทศ การแจ้งรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดต้องการแลกเปลี่ยน/รับบริจาค และการติดต่อหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอแลกเปลี่ยน/รับบริจาค (นิตยา ปานเพชร 2546; ประอรนุช โปรัมย์ฉีกุล 2543; พรพรรณ บุญยะทิม 2539)

อินเทอร์เน็ตจึงเข้ามามีบทบาทอย่างมากในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ แต่การนำอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ในการทำงานยังมีปัญหาหลายประการ ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ผ่านมาพบว่า การจัดซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ยังมีปัญหาด้านระเบียบงานพัสดุของหน่วยงาน กระบวนการชำระเงินล่วงหน้าโดยไม่ได้รับทรัพยากรสารสนเทศทันทีที่ชำระเงิน บางหน่วยงานยังไม่มียุทธศาสตร์ในการนำอินเทอร์เน็ตไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ทำให้ไม่มีการนำมาใช้อย่างจริงจัง หรือปัญหาด้านบุคลากร เช่น ไม่มีเวลาเพียงพอในการเข้ารับการศึกษาอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต ขาดทักษะด้านการใช้ภาษาต่างประเทศในการติดต่อสื่อสาร ขาดบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ประจำห้องสมุดเพื่อดูแลเครื่องคอมพิวเตอร์ในกรณีเครื่องขัดข้อง ทำให้การดำเนินงานล่าช้า เป็นต้น หรือปัญหาด้านอุปกรณ์ เช่น ระบบการติดต่อสื่อสารขาดประสิทธิภาพ ทำให้การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตล่าช้า เครื่องคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพของต่ำ เป็นต้น (นิตยา ปานเพชร 2546; ประอรนุช โปรัมย์ฉีกุล 2543; พรพรรณ บุญยะทิม 2539; ลักขณา สังขกร 2541; วาสนา อนุวาร 2541; อารีย์ เพชรหวาน 2541; Chisenga, 1999; Semertzaki, 2008)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน จึงสนใจศึกษาเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ตลอดจนศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนา

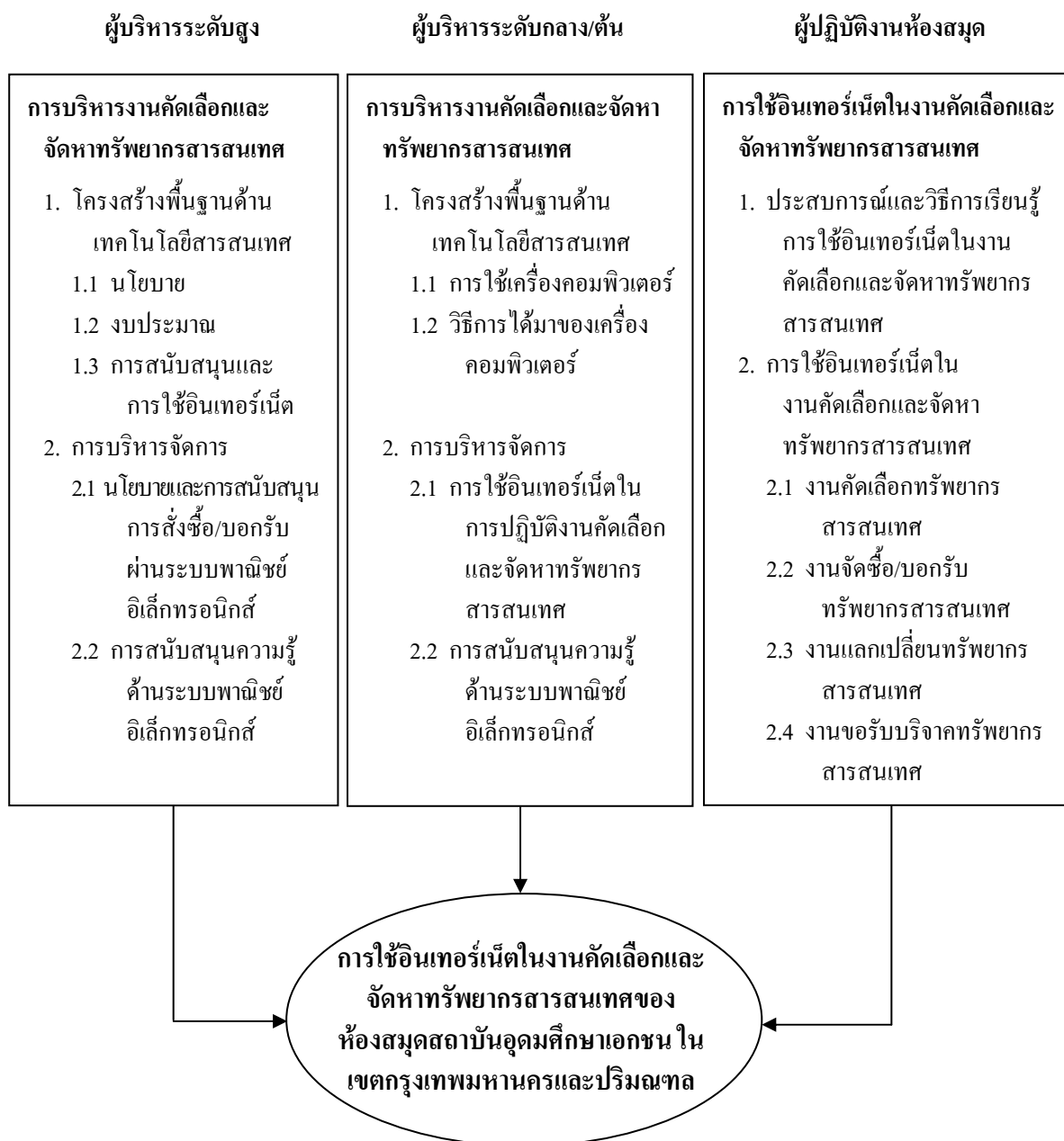
และปรับปรุงการใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2.2 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้บริหารห้องสมุด และการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 30 แห่ง ดังนี้

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

1. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกริก
2. สำนักบรรณสาร มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต (วิทยาเขตพัฒนาการ)
3. ส่วนหอสมุด มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
4. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
5. สำนักหอสมุดและสารสนเทศ มหาวิทยาลัยชนบุรี
6. ศูนย์สนเทศและหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
7. สำนักบรรณสาร มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต
8. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีปทุม
9. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสยาม
10. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
11. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
12. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
13. สำนักวิทยบริการ วิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
14. หอสมุดแสงหิรัญ วิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
15. ห้องสมุด วิทยาลัยเซนต์หลุยส์
16. สำนักวิทยบริการ วิทยาลัยเซนต์อีลีซาเบธ
17. ศูนย์วิทยบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี
18. สำนักหอสมุด วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
19. ห้องสมุด วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
20. ห้องสมุด วิทยาลัยมิชชัน (วิทยาเขตกรุงเทพฯ)
21. ห้องสมุด วิทยาลัยรัชต์ภาคย์

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตปริมณฑล

1. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขตรังสิต)
2. ศูนย์วิทยบริการและหอสมุด มหาวิทยาลัยคริสเตียน
3. สำนักหอสมุดและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยชินวัตร
4. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี
5. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต
6. ศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
7. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
8. ห้องสมุด วิทยาลัยราชพฤกษ์
9. สำนักหอสมุด วิทยาลัยแสงธรรม

5. ข้อจำกัดในการวิจัย

การดำเนินงานเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต ตามสภาพความเป็นจริงยังไม่มีการดำเนินงานทำให้ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในประเด็นความร่วมมือระหว่างห้องสมุดฯ ของผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ ต้น และผู้ปฏิบัติงานไม่สมบูรณ์ ประกอบกับประเด็นเรื่องความร่วมมือดังกล่าวมิได้เป็นวัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้ ดังนั้นจึงไม่นำมาวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้บริหารระดับสูง

หมายถึง การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ในด้านโครงสร้างงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ การกำหนดนโยบายและงบประมาณด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสนับสนุนและการใช้อินเทอร์เน็ต และด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ นโยบายและการสนับสนุนการสั่งซื้อ/ บอกรับผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการสนับสนุนความรู้ทางด้านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

6.2 การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้บริหารระดับกลาง/ต้น หมายถึง การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ในด้าน โครงสร้างพื้นฐานด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ การใช้และวิธีการได้มาของเครื่องคอมพิวเตอร์ และด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ การใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และการสนับสนุนความรู้ทางด้านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

6.3 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง วิธีการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือก การจัดซื้อ/การบอกรับ การแลกเปลี่ยน และการขอรับบริจาค

6.4 งานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการคัดเลือก การจัดซื้อ/การบอกรับ การแลกเปลี่ยน และการขอรับบริจาค เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ

6.5 ทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ที่จัดหาเข้ามาในห้องสมุด หรือสถาบันบริการสารสนเทศ เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

6.6 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน หมายถึง ห้องสมุดวิทยาลัยเอกชนและห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งอาจมีชื่อเรียกแตกต่างกัน เช่น สำนักหอสมุด สำนักบรรณสาร สำนักวิทยบริการ ศูนย์สนเทศและหอสมุด ศูนย์บรรณสาร ห้องสมุด ส่วนห้องสมุด เป็นต้น จำนวน 30 แห่ง และเป็นห้องสมุดที่มีการดำเนินงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเป็นกิจจะลักษณะอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

6.7 ผู้บริหารระดับสูง หมายถึง ผู้อำนวยการหอสมุด รองผู้อำนวยการหอสมุด หัวหน้าห้องสมุด ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

6.8 ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น หมายถึง หัวหน้าแผนก และหัวหน้างานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

6.9 ผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง บรรณารักษ์ นักเอกสารสนเทศ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และพนักงานห้องสมุด ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

6.10 แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย หมายถึง บริษัท หรือสำนักพิมพ์ ที่ห้องสมุดติดต่อเพื่อการคัดเลือก การจัดซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทำให้ทราบถึงการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

7.2 ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด

7.3 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงการใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปริทัศน์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องซึ่งนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
  - 1.1 ความหมายของทรัพยากรสารสนเทศ
  - 1.2 ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ
  - 1.3 ความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศ
  - 1.4 กระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
  - 1.5 การคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ
  - 1.6 การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
2. การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
  - 2.1 บริการอินเทอร์เน็ต
  - 2.2 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ
  - 2.3 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
3. การดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

- 3.1 บทบาทของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
- 3.2 การดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

เอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

1.1 ความหมายของทรัพยากรสารสนเทศ

คำว่า ทรัพยากรสารสนเทศ (information resource) มีคำเรียกที่หลากหลาย เช่น ทรัพยากรห้องสมุด ทรัพยากรสารนิเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ วัสดุห้องสมุด วัสดุสารนิเทศ และ มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

รีทซ์ (Reitz, 2004: 412) ได้ให้ความหมายวัสดุห้องสมุด หมายถึง วัสดุทั้งหมดที่จัดซื้อโดยห้องสมุดเพื่อสนองตอบความต้องการของผู้ใช้ ได้แก่ หนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร วัสดุอ้างอิง แผนที่ วัสดุย่อส่วน (microforms) และสื่อที่ไม่ใช่สิ่งตีพิมพ์ (nonprint media) รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์

วาสนา ณะสุข (2544: 1) ได้ให้ความหมายทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง สื่อประเภทต่างๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุดหรือสถาบันบริการสารสนเทศ ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ วารสาร จุลสาร ดนฉบับตัวเขียน สิ่งพิมพ์รัฐบาล รายงานการประชุม เป็นต้น สื่อโสตทัศน ได้แก่ ภาพยนตร์ เทปบันทึกภาพ วัสดุบันทึกเสียง สไลด์ फिल्मสตริป แผ่นโปรงใส รูปภาพ เป็นต้น ตลอดจนสื่ออิเล็กทรอนิกส์

แมนมาส ขวาลิต (2546: 61) ได้กล่าวว่าทรัพยากรสารนิเทศ เป็นคำรวมเรียกวัสดุที่บันทึกความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ประสบการณ์ ฯลฯ ทุกประเภท ได้แก่ ศิลปจารึก หนังสือตัวเขียน หนังสือ และสิ่งตีพิมพ์อื่นๆ โสตทัศนวัสดุ วัสดุอิเล็กทรอนิกส์ และความรู้ที่อยู่ในฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง วัสดุที่บันทึกความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ประสบการณ์ ฯลฯ ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสื่อประเภทต่างๆ จัดซื้อโดยห้องสมุดหรือสถาบันบริการสารสนเทศ เพื่อสนองตอบความต้องการของผู้ใช้

1.2 ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ

สถาบันบริการสารสนเทศมีการจำแนกประเภททรัพยากรสารสนเทศได้หลายวิธี แต่ส่วนมากจำแนกทรัพยากรสารสนเทศในสถาบันบริการสารสนเทศตามรูปลักษณะเป็น 3 ประเภท (นันทา วิฑูตศักดิ์ 2540: 16; วชิราภรณ์ คลังธนบูรณ์ 2549: 45) ดังนี้

1.2.1 สื่อสิ่งพิมพ์ (print materials) หมายถึง สื่อการอ่านที่บันทึกความรู้ที่มีเนื้อหาสาระเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าหรือเพื่อความบันเทิง โดยผ่านกระบวนการตีพิมพ์บนแผ่น กระดาษ สื่อสิ่งพิมพ์นี้ใช้ได้ง่ายสะดวกและไม่ต้องมีอุปกรณ์ช่วยในการอ่าน จึงมีความ

สำคัญและเป็นที่ยอมรับใช้กันโดยทั่วไปตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน เช่น หนังสือ สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง วารสาร จุลสาร เอกสารการประชุม หนังสือพิมพ์ กฤตภาค สิ่งพิมพ์รัฐบาล เป็นต้น

1.2.2 สื่อโสตทัศน์ (audio-visual materials) หมายถึง สื่อการศึกษาค้นคว้าที่ไม่อยู่ในรูปแบบของตัวพิมพ์ และสามารถสื่อความหมายได้โดยอาศัยภาพ เสียง หรือทั้งภาพทั้งเสียงเป็นหลัก เวลาอ่านหรือใช้ต้องใช้ร่วมกับอุปกรณ์อื่น เพื่อฟังและหรือมองเห็นภาพได้ เช่น ภาพยนตร์ รูปภาพ เทปบันทึกภาพ ภาพนิ่ง แผ่นโปร่งใส แผ่นภูมิ เทปบันทึกเสียง เป็นต้น

1.2.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (electronic media) หมายถึง สื่อที่สามารถจัดเก็บข้อมูลได้ในปริมาณมากและเป็นสื่อผสม โดยการแปลงสารสนเทศเป็นสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ หรือสัญญาณดิจิทัล ต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์บันทึกและอ่านข้อมูล หรือใช้ร่วมกับระบบสื่อสารโทรคมนาคม เช่น แผ่นบันทึก (diskette) ซีดีรอม (CD-ROM) แผ่นวีดิทัศน์ระบบดิจิทัล (DVD) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์ เป็นต้น

1.3 ความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศ

ความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศ สามารถสรุปได้เป็น 3 ด้าน คือ (นงนารถ ชัยรัตน์ 2542: 1-2; สีปาน ทรัพย์ทอง 2546: 8)

1.3.1 ความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศต่อบุคคล ทรัพยากรสารสนเทศเป็นสื่อในการเผยแพร่และถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ จินตนาการ โดยสังเขปเป็นภูมิปัญญาของบุคคล และบุคคลอาจบันทึกภูมิปัญญาลงในสื่อรูปลักษณะต่างๆ เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาไปยังคนรุ่นต่อไป ทำให้สามารถนำความรู้มาใช้ประโยชน์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกต้องมีเหตุผล

1.3.2 ความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศต่อสังคม สังคมปัจจุบันเป็นสังคมสารสนเทศ หรือสังคมแห่งข่าวสาร เป็นสังคมที่เจริญก้าวหน้าในด้านเศรษฐกิจ วิทยาการเทคโนโลยี ฯลฯ ซึ่งในสังคมมีบุคคลที่มีภูมิปัญญาอันเกิดจากการศึกษาหาความรู้ทั้งในระบบและนอกระบบเป็นจำนวนมาก จึงมีความจำเป็นต้องมีการถ่ายทอดและเก็บรักษาทรัพยากรสารสนเทศโดยการบันทึกไว้ เพื่อใช้ทรัพยากรสารสนเทศในการส่งต่อความรู้ ความคิด ชี้นำ โน้มน้าวสังคม และสร้างความเข้าใจ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคม นอกจากนี้ทรัพยากรสารสนเทศยังเป็นสื่อกลางในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อทำให้การศึกษาเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ

1.3.3 ความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศต่อสถาบันบริการสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศนับเป็นหัวใจสำคัญของสถาบันบริการสารสนเทศ เพราะภารกิจที่สำคัญของสถาบันบริการสารสนเทศ คือ การคัดเลือก จัดหา และจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณภาพไว้ให้บริการ

ภายในสถาบันฯ และยังหมายรวมถึงความสามารถในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศที่กระจายอยู่ในแหล่งต่างๆ เช่น การเข้าถึงฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดให้บริการบนเว็บไซต์ของสถาบันบริการสารสนเทศอื่น เป็นต้น

1.4 กระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Collection Development มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

สมาคมห้องสมุดอเมริกัน (American Library Association, 1996, cited in Collection Development Resources on the Internet, 2001) ให้คำจำกัดความการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการวางแผน การสร้าง และการบำรุง รักษาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพคุ้มค่า (cost-effective) และตรงตามความต้องการของผู้ใช้ (user-relevant)

วงศ์สว่าง เชาว์ชุตติ (2539: 11) ให้ความหมายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ คือ กระบวนการในการรวบรวมสื่อชนิดต่างๆ ไว้เพื่อให้บริการ โดยมีการวางแผนอย่างรอบคอบและมีการจัดการอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การวางแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาทรัพยากรทุกประเภททั้งแผนในระยะสั้นและแผนระยะยาว เพื่อให้ทรัพยากรที่มีอยู่สามารถสนองตอบความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ วางแนวทางในการจัดสรรงบประมาณให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมเป็นไปตามเป้าหมายและนโยบายที่กำหนดไว้ และยังรวมไปถึงงานคัดเลือกและจัดซื้อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ประยงค์ศรี พัฒนกิจจำรูญ (2546: 139) ให้ความหมายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการที่ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้มีการวางแผนด้านทรัพยากรสารสนเทศทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อการจัดหาให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของผู้ใช้ภายในวงเงินงบประมาณที่มีอยู่ โดยสามารถตรวจสอบทรัพยากรสารสนเทศที่จัดหาเข้าไปในสถาบันบริการสารสนเทศได้ว่า ส่วนใดมีข้อดีหรือข้อบกพร่องเพียงใด หากพบข้อบกพร่องก็จำเป็นต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่ากระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการที่ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ในการรวบรวมสื่อไว้เพื่อให้บริการ โดยมีการวางแผนทั้งในระยะสั้นและระยะยาวอย่างรอบคอบ เพื่อการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับความจำเป็น และสนองตอบความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถาบันบริการสารสนเทศมีแนวความคิดในอดีตว่าความเป็นเลิศของสถาบันบริการสารสนเทศวัดได้จากปริมาณทรัพยากรสารสนเทศที่จัดเก็บเพื่อให้บริการและที่จัดหาเพิ่ม ทำให้เกิด

การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศโดยไม่จำกัดจำนวน แต่ปัจจุบันสถาบันบริการสารสนเทศประสบปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาด้านสถานที่เนื่องจากไม่สามารถขยายเนื้อที่ในการจัดเก็บได้ทันกับการเพิ่มจำนวนทรัพยากรสารสนเทศ ปัญหาการได้รับงบประมาณลดลงทำให้จัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศได้น้อยลง เป็นต้น ดังนั้นสถาบันบริการสารสนเทศจึงได้นำแนวคิดในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศมาใช้เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น วางแผนการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอย่างมีระบบปฏิบัติงานทุกชั้นตอนตามลำดับจนครบวงจร เพื่อให้มีทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณภาพสนองความต้องการและสอดคล้องกับความจำเป็นของผู้ใช้บริการได้อย่างแท้จริง โดยกระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศประกอบด้วยกิจกรรม 6 ประการ ดังนี้ (ประยงค์ศรี พัฒนกิจจำรูญ 2546: 139-140; Evans, 2000: 17-19)

1.4.1 การศึกษาผู้ใช้ (community analysis) เป็นการศึกษาผู้ใช้ทรัพยากรสารสนเทศครอบคลุมทั้งผู้ใช้ในปัจจุบัน ผู้ที่เคยใช้ และผู้ที่กำลังจะเป็นผู้ใช้ในอนาคต ทำให้ได้ข้อมูลทั้งที่เป็นการใช้และความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ สำหรับการพิจารณาประกอบการวางแผนจัดสรรงบประมาณได้อย่างเหมาะสม และเป็นแนวทางในการจัดทำนโยบายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

1.4.2 การจัดทำนโยบายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (collection development policies) บางครั้งอาจเรียกว่านโยบายการคัดเลือก (selection policies) หรือนโยบายการจัดหา (acquisition policies) เป็นรายละเอียดที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ของห้องสมุด โดยมีการระดมความคิดจากผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ใช้ เพื่อให้นโยบายมีหลักการและแนวคิดที่กว้างขวางเป็นที่ยอมรับ โดยทั่วกันทั้งนี้ นโยบายควรมีการกำหนดขึ้นอย่างป็นลายลักษณ์อักษร

1.4.3 การคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ (selection) เป็นงานที่ผู้ปฏิบัติงานรับนโยบายที่กำหนดไว้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับความต้องการ สนองความจำเป็น และเหมาะสมกับกลุ่มผู้ใช้

1.4.4 การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ (acquisition) เป็นขั้นตอนของงานที่ต่อจากการคัดเลือก โดยผู้ปฏิบัติงานต้องจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่คัดเลือกแล้ว โดยการจัดซื้อ การบอกรับ การขอรับบริจาค และการแลกเปลี่ยน

1.4.5 การคัดทรัพยากรสารสนเทศออก (deselection or weeding) เป็นขั้นตอนการพิจารณาประเมินและคัดออกทรัพยากรสารสนเทศที่มีการใช้น้อย ไม่มีการใช้เลย หรือมีสภาพที่ไม่เหมาะสมต่อการเก็บออกจากห้องสมุด โดยการขาย บริจาค หรือแม้แต่การทำลาย อย่างไรก็ตามถ้าทรัพยากรสารสนเทศดังกล่าวยังมีคุณค่าต่อห้องสมุด และคาดว่าจะมีการใช้ในอนาคต อาจจะนำไปจัดเก็บในสถานที่อื่นก่อน (stock relegation)

1.4.6 การประเมินทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่ (evaluation) เป็นกิจกรรมที่ผู้ปฏิบัติงานประเมินทรัพยากรสารสนเทศทั้งหมดที่มีในสถาบันบริการสารสนเทศ เพื่อให้ได้ภาพรวมว่ามีข้อบกพร่องอย่างไร ข้อมูลจากการประเมินสามารถนำไปปรับปรุงและแก้ไขการจัดการทรัพยากรสารสนเทศของสถาบันบริการสารสนเทศให้ดีขึ้น

สถาบันบริการสารสนเทศมีงานหลายด้าน งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเป็นงานที่ต้องดำเนินการเป็นขั้นแรก จึงทำให้สถาบันมีทรัพยากรสารสนเทศที่ดีมีคุณภาพมาให้บริการสอดคล้องกับปณิธานและวัตถุประสงค์ของสถาบัน โดยขอบเขตความรับผิดชอบของงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ จะสอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ แต่ไม่ทุกกิจกรรม เพราะภารกิจบางข้อถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน เช่น การจัดทำนโยบายเป็นความรับผิดชอบของทุกฝ่ายร่วมกับผู้บริหาร การศึกษาผู้ใช้เป็นความรับผิดชอบของงานบริการร่วมกับงานอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นกรณีๆ ไป โดยทั่วไปความรับผิดชอบของงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ งานคัดเลือกและงานจัดหา (วงศ์สว่าง เชาว์ชุตติ 2539: 21) ซึ่งถือเป็นงานหลักงานแรกของงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

1.5 การคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ

การคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศเป็นหัวใจหลักของกระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งมีผู้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

อีแวนส์ (Evans, 2000: 18) ให้คำจำกัดความการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ ว่าเป็นกระบวนการตัดสินใจเพื่อให้ได้มาซึ่งมวลทรัพยากรสารสนเทศ (collection) ของห้องสมุด

ศิริพร พูลสุวรรณ (2542: 51) ให้คำจำกัดความการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ ว่าเป็นกิจกรรมที่ทำขึ้นเพื่อตัดสินใจเลือกทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ โดยยึดตามข้อกำหนดในนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่ได้จัดทำขึ้น ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ตาม

จากคำจำกัดความข้างต้นสรุปได้ว่าการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการตัดสินใจคัดเลือกเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ โดยยึดตามนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด

1.5.1 ลักษณะการเลือกทรัพยากรสารสนเทศ สามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ (ประยงค์ศรี พัฒนกิจจำรูญ 2546: 164-165)

1) การเลือกทรัพยากรสารสนเทศสำหรับความจำเป็นในการใช้ระยะยาว (long-term needs) เป็นการพิจารณาวางแผนและตัดสินใจถึงสาขา ประเภท จำนวนร้อยละของทรัพยากรสารสนเทศว่าในระยะยาวสถาบันบริการสารสนเทศจะเลือกทรัพยากรสารสนเทศอย่างไร

ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปี โดยบรรณารักษ์ทำหน้าที่พิจารณาความสมดุลและความพอเพียงของทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการใช้ระยะยาว ซึ่งมีปัจจัยที่ต้องพิจารณา ได้แก่ นโยบายของสถาบันบริการสารสนเทศ กลุ่มผู้ใช้ งบประมาณ เป็นต้น การเลือกในลักษณะนี้สามารถกำหนดสัดส่วนของเงินงบประมาณที่จัดหาเป็นร้อยละตามประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ และสาขาวิชา

2) การเลือกทรัพยากรสารสนเทศสำหรับความต้องการใช้ในระยะสั้น

(*short-term needs*) เป็นการเลือกทรัพยากรสารสนเทศตามรายการที่ผู้ใช้เสนอแนะหรือมีผู้ร้องขอ จึงต้องเลือกทรัพยากรสารสนเทศทันทีเพื่อให้ทันเวลากับที่ผู้ใช้ต้องการ (*just-in-time*) และการเลือกตามที่ทำหน้าที่เลือกเห็นว่าจำเป็นสำหรับผู้ใช้ ซึ่งทำหน้าที่เลือกเป็นผู้พิจารณาทรัพยากรสารสนเทศ และคาดว่าจะตรงตามความต้องการของผู้ใช้ (*just-in-case*) โดยการเลือกทั้งสองลักษณะต้องพิจารณาคุณภาพของทรัพยากรสารสนเทศควบคู่ไปกับความต้องการของผู้ใช้ ในด้านคุณภาพนั้นเน้นเนื้อหาที่สอดคล้องกับความต้องการ ความทันสมัย ถูกต้อง และน่าสนใจ

1.5.2 หลักเกณฑ์การเลือกทรัพยากรสารสนเทศ ที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการเลือกทรัพยากรสารสนเทศ คือ เลือกทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายของห้องสมุด สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ ครอบคลุมทุกสาขาวิชาและสอดคล้องกับหลักสูตรของสถาบันที่ห้องสมุดสังกัด พิจารณาคูณค่าของทรัพยากรสารสนเทศ โดยอาศัยหลักการประเมินคุณค่าทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดแต่ละประเภท หรือพิจารณาจากคุณภาพ ราคา การเปรียบเทียบคุณภาพระหว่างทรัพยากรสารสนเทศใหม่กับทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่แล้ว การเลือกควรเลือกโดยปราศจากอคติต่อผู้แต่ง ผู้ผลิต ตัวแทนจำหน่าย ควรเลือกทรัพยากรสารสนเทศที่ผลิต หรือนำออกจำหน่ายใหม่ และที่สำคัญควรคำนึงถึงงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรด้วย (นงนารถ ชัยรัตน์ 2542: 25-26; ศิริพร พูลสุวรรณ 2542: 57-62)

1.5.3 คู่มือช่วยเลือกทรัพยากรสารสนเทศ และข้อกำหนดต่างๆ ที่ใช้ในการเลือก

ปัจจุบันการผลิตทรัพยากรสารสนเทศมีความก้าวหน้ามากขึ้น มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการผลิต ทำให้ปริมาณการผลิตทรัพยากรสารสนเทศเพิ่มขึ้นทั้งด้านรูปแบบ สาขาวิชาที่ผลิต และการผลิตแต่ละครั้ง การติดตามหรือรับรู้ข้อมูลการผลิตทรัพยากรสารสนเทศของแหล่งผลิตต่างๆ จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถจัดหาทรัพยากรสารสนเทศมาให้บริการแก่ผู้ใช้ได้ คู่มือช่วยเลือกทรัพยากรสารสนเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยผู้เลือกในการปฏิบัติงาน ในขณะเดียวกันข้อกำหนดต่างๆ ที่ใช้ในการเลือกจะเป็นแนวทางที่ทำให้การเลือกมีมาตรฐานและทิศทางปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) **คู่มือช่วยเลือกทรัพยากรสารสนเทศ** หมายถึง เอกสาร สิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีรายละเอียดแนะนำเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศ ทำให้ผู้ที่ทำหน้าที่เลือก

ทรัพยากรสารสนเทศสามารถใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน เช่น บรรณานุกรมประเภทต่างๆ หนังสือที่รวบรวมรายชื่อหนังสือดี หนังสือแนะนำ หนังสือหลัก (core collection) ในสาขาต่างๆ รายการทรัพยากรสารสนเทศที่สำนักพิมพ์ผลิต แผ่นปลิว โฆษณาทรัพยากรสารสนเทศของตัวแทนจำหน่าย บทแนะนำ บทความในหนังสือพิมพ์ รายการอ้างอิงในงานเขียน เว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ ตัวแทนจำหน่าย แหล่งจำหน่าย งานสัปดาห์หนังสือ รวมทั้งฐานข้อมูลรายการทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์ของห้องสมุด และเครือข่ายสารสนเทศ (ประยงค์ศรี พัฒนกิจจรรย์ 2546: 167) ทั้งนี้ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีความก้าวหน้าอย่างมาก ทำให้การสื่อสารข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตทำได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น อินเทอร์เน็ตจึงมีข้อมูลหลากหลายที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญในปัจจุบัน (วาสนา ธนะสุข 2544: 7)

2) *ข้อกำหนดในการเลือกทรัพยากรสารสนเทศ* เมื่อได้ตรวจสอบรายการทรัพยากรสารสนเทศจากคู่มือช่วยเหลือแล้ว ลำดับต่อไปเป็นการประเมินคุณค่าทรัพยากรสารสนเทศแต่ละรายการ แล้วจัดกลุ่มทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเลือกซื้อ (ประยงค์ศรี พัฒนกิจจรรย์ 2546: 167-168)

(1) *การประเมินคุณค่าทรัพยากรสารสนเทศ* หมายถึง การพิจารณาทรัพยากรสารสนเทศในด้านความต้องการของผู้ใช้ โดยการพิจารณาเป้าหมายของสถาบันบริการสารสนเทศ หลักสูตรการเรียนการสอน โครงการวิจัยของบุคลากรและโครงการพัฒนาหน่วยงาน ความต้องการของผู้ใช้กลุ่มต่างๆ เป็นต้น และด้านคุณภาพของทรัพยากรสารสนเทศ โดยการพิจารณาคุณค่าของทรัพยากรสารสนเทศในด้านต่างๆ คือ คุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศ ราคาของทรัพยากรสารสนเทศ การเปรียบเทียบกับทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่แล้ว

(2) *การจัดกลุ่มทรัพยากรสารสนเทศที่ประเมินคุณค่าแล้ว* เป็นการแยกกลุ่มทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้เลือกได้ประเมินค่าตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทรัพยากรสารสนเทศที่สถาบันบริการสารสนเทศต้องซื้อเพราะเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อผู้ใช้ กลุ่มทรัพยากรสารสนเทศที่สถาบันบริการสารสนเทศควรซื้อเพราะเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่มีความจำเป็นต่อผู้ใช้ และกลุ่มทรัพยากรสารสนเทศที่สถาบันบริการสารสนเทศสามารถซื้อได้หากมีงบประมาณเพียงพอ

(3) *การตัดสินใจเลือกทรัพยากรสารสนเทศ* เมื่อจัดกลุ่มทรัพยากรสารสนเทศที่ประเมินคุณค่าตามเกณฑ์แล้ว ทำให้มีทรัพยากรสารสนเทศ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่จำเป็นต่อผู้ใช้จึงต้องซื้อ กลุ่มที่ควรซื้อ และกลุ่มที่จะซื้อหรือไม่ซื้อก็ได้ โดยบรรณารักษ์ฝ่ายงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจะเป็นผู้ตัดสินใจเลือกซื้อในขั้นสุดท้ายต่อไป

อย่างไรก็ตามในการเลือกทรัพยากรสารสนเทศมักมีผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย แต่เพื่อให้ทรัพยากรสารสนเทศที่เลือกเป็นประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้ จึงจำเป็นต้องขอความร่วมมือจากทุกฝ่าย คือ บรรณารักษ์งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เลือกทรัพยากรสารสนเทศบางสาขาวิชา เช่น บรรณารักษ์งานบริการยืมคืน อาจารย์ นักวิชาการในมหาวิทยาลัย คณะกรรมการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ผู้บริหาร และผู้ใช้ ทั้งนี้การเลือกทรัพยากรสารสนเทศของผู้ปฏิบัติงานในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ มักแบ่งความรับผิดชอบตามประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1.6 การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเป็นขั้นตอนที่สำคัญ โดยมีผู้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้ วิลกินสัน และ ลูอิส (Wilkinson and Lewis, 2003: 1) ให้คำจำกัดความการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ว่าเป็นกระบวนการหาแหล่งทรัพยากรสารสนเทศและการได้มาซึ่งวัสดุห้องสมุดทุกประเภทหลังจากการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดแล้ว

ธาดาศักดิ์ วชิรปรัชญาพจน์ (2540: 114) ให้คำจำกัดความการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ว่าเป็นวิธีการเพิ่มเติมทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดประเภทต่างๆ ที่ได้เลือกสรรแล้วเข้ามาไว้ในห้องสมุด ด้วยวิธีการต่างๆ คือ การจัดซื้อ การขอหรือได้รับบริจาค การแลกเปลี่ยน การบอกรับ รวมทั้งการผลิตหรือจัดทำขึ้นเอง

จากคำจำกัดความข้างต้นสรุปได้ว่าการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการเพื่อให้ได้ทรัพยากรสารสนเทศที่มีการเลือกสรรแล้วเข้ามาไว้ในห้องสมุด โดยวิธีการการจัดซื้อ การบอกรับ การแลกเปลี่ยน การขอหรือได้รับบริจาค รวมทั้งการผลิตหรือจัดทำขึ้นเอง

1.6.1 ความสำคัญของการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศต่อสถาบันบริการสารสนเทศ

คือ ทำให้สถาบันบริการสารสนเทศมีทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ไว้บริการเพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้ การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ทำให้ประหยัดงบประมาณในการจัดหา ประหยัดแรงงานและเวลาในการทำงาน รวมทั้งการวางแผนการใช้งบประมาณเพื่อการจัดหาอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ห้องสมุดมีงบประมาณเพียงพอในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศตลอดทั้งปี และสะดวกต่อการตรวจสอบการใช้งบประมาณด้วย (ศิริพร พูลสุวรรณ 2542: 140)

จากที่กล่าวมาข้างต้นการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศมีด้วยกันหลายวิธี ได้แก่ การจัดซื้อ การบอกรับ การแลกเปลี่ยน และการขอรับบริจาค แต่ละวิธีมีรายละเอียด ดังนี้

1.6.2 การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศโดยการซื้อ

การซื้อเป็นวิธีการที่ต้องใช้งบประมาณเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรสารสนเทศที่เลือกสรรแล้ว การซื้อต้องเกี่ยวข้องกับแหล่งที่ซื้อ วิธีการซื้อ และจำนวนซื้อ ดังนี้

1) แหล่งที่ซื้อ จำแนกเป็นการสั่งซื้อโดยตรงจากผู้ผลิตหรือแหล่งผลิต และการสั่งซื้อผ่านตัวแทนจำหน่ายหรือผู้จัดจำหน่าย รายละเอียดดังนี้ (ศิริพร พูลสุวรรณ 2542: 143-144)

(1) การสั่งซื้อโดยตรงจากผู้ผลิตหรือแหล่งผลิต เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่ผลิตโดยภาครัฐและเอกชน หรือจากบุคคลที่ผลิตเอง และไม่มีกรวางจำหน่ายโดยทั่วไป หากห้องสมุดพิจารณาว่ามีทรัพยากรสารสนเทศนั้นมีคุณค่าและควรจัดซื้อไว้เพื่อให้บริการในห้องสมุดจำเป็นต้องสั่งซื้อโดยตรง ทั้งนี้ผู้ผลิตหรือแหล่งผลิตอาจเสนอเงื่อนไขพิเศษ ซึ่งเงื่อนไขนั้นจะเป็นประโยชน์สำหรับห้องสมุด เช่น ส่วนลดพิเศษ หรือการบริการพิเศษเพิ่มเติม

(2) การสั่งซื้อผ่านตัวแทนจำหน่ายหรือผู้จัดจำหน่าย เป็นวิธีที่ประหยัดค่าใช้จ่าย เวลา และแรงงานในด้านการติดต่อและการดำเนินการด้านเอกสาร สามารถสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศได้ทั้งที่ผลิตในประเทศและต่างประเทศ โดยปกติตัวแทนจำหน่ายหรือผู้จัดจำหน่ายจะส่งรายการทรัพยากรสารสนเทศใหม่ หรือนำทรัพยากรสารสนเทศใหม่ไปให้ห้องสมุดพิจารณาคัดเลือก โดยบรรณารักษ์จะได้พิจารณาจากเล่มจริง เพื่อพิจารณาข้อดีและข้อบกพร่องของทรัพยากรสารสนเทศ การสั่งซื้อผ่านตัวแทนจำหน่ายหรือผู้จัดจำหน่ายเป็นวิธีที่ได้รับความนิยมมากที่สุด

2) วิธีการจัดซื้อ เป็นกระบวนการติดต่อระหว่างห้องสมุดกับสำนักพิมพ์หรือตัวแทนจำหน่าย แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ (ประยงค์ พัฒนกิจจำรูญ 2546: 171)

(1) การจัดซื้อโดยมีโครงร่างที่ระบุรายละเอียดของทรัพยากรสารสนเทศ (approval order plan) โดยระบุสาขาวิชา ภาษา ระดับความเหมาะสมกับผู้อ่าน สำนักพิมพ์หรือบริษัทที่ผลิต ราคา ประเภทของทรัพยากร แหล่งที่ห้องสมุดต้องการและไม่ต้องกรอย่างชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้ตัวแทนจำหน่ายพิจารณาเลือกและจัดส่งทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการของห้องสมุดมากที่สุดมาให้ห้องสมุดพิจารณาคัดเลือก และสามารถส่งคืนทรัพยากรสารสนเทศได้ถ้าพิจารณาแล้วไม่ตรงกับความต้องการ

(2) การจัดซื้อโดยระบุเงื่อนไขหรือข้อยกเว้นบางประการเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศที่ไม่ต้องการ (blanket order plan) เงื่อนไขที่ระบุเพื่อเป็นแนวทางให้ตัวแทนจำหน่ายพิจารณาเลือกและไม่จัดส่งทรัพยากรสารสนเทศที่ระบุว่าจะไม่ต้องการ ซึ่งตัวแทนจำหน่ายจะจัดส่งทรัพยากรสารสนเทศให้ห้องสมุดทุกรายการที่มีการจัดพิมพ์ในรอบปีนั้นๆ และจะไม่รับคืนทรัพยากรสารสนเทศรายการใดรายการหนึ่งจากห้องสมุด

(3) การจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศรายการใดรายการหนึ่งหรือบางรายการอย่างสม่ำเสมอ (standing order plan) เป็นการสั่งซื้อโดยตรงจากแหล่งผลิต การจัดซื้อวิธีนี้ทำให้ห้องสมุดได้รับทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการแน่นอน

นอกจากวิธีการจัดซื้อที่กล่าวข้างต้นแล้วยังมีวิธีการจัดซื้ออีกวิธีหนึ่งคือ การจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศโดยไม่มีข้อผูกพันหรือเงื่อนไขใดๆ เป็นการจัดซื้อที่ห้องสมุดจะจัดซื้อหนังสือประเภท ลักษณะ และเมื่อใดก็ได้ตามที่ห้องสมุดเห็นสมควร การจัดซื้อในลักษณะนี้คือ การจัดซื้อโดยเลือกจากหนังสือหรือรายชื่อหนังสือที่สำนักพิมพ์หรือตัวแทนจำหน่ายนำหนังสือมาให้ห้องสมุดเลือกเป็นครั้งคราว หรือการจัดซื้อโดยไปเลือกที่สำนักพิมพ์หรือร้านค้าด้วยตนเอง หรือการจัดซื้อจากตัวแทนจำหน่ายหรือผู้ขายที่นำหนังสือมาเสนอขายที่ห้องสมุดเป็นครั้งคราว หรือการจัดซื้อโดยผ่านเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์หรือตัวแทนจำหน่าย (นงนารถ ชัยรัตน์ 2542: 83)

3) จำนวนที่ซื้อ หมายถึง จำนวนฉบับหรือชิ้นของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละรายการที่ต้องการซื้อเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้ การพิจารณาจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศแต่ละรายการต้องพิจารณาอย่างรอบคอบโดยคำนึงถึงจำนวนผู้ใช้ ราคา งบประมาณ การให้บริการ และพฤติกรรมของผู้ใช้ด้วย (ประยงศรี พัฒนกิจจำรูญ 2546: 171)

1.6.3 การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศโดยการบอกรับเป็นสมาชิก

การบอกรับจะใช้กับทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ได้แก่ วารสารหรือนิตยสาร หนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์เข้าสู่ชุด (series) และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีการปรับปรุงสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ฐานข้อมูลสำเร็จที่บันทึกบนซีดีรอม ฐานข้อมูลออนไลน์และฐานข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การบอกรับเป็นสมาชิกมักมีกำหนดระยะเวลาการเป็นสมาชิก เช่น 1 ปี 2 ปี เมื่อครบกำหนดอาจมีการขอต่ออายุสมาชิก หรืองดการบอกรับ วิธีการบอกรับเป็นสมาชิกสามารถทำได้ 2 วิธี คือ (สีปาน ทรัพย์ทอง และชุติมา สัจจามันท์ 2546: 361-362)

1) การบอกรับโดยผ่านตัวแทนจำหน่าย เป็นการติดต่อประสานงานด้านต่างๆ ที่ตัวแทนจำหน่ายจะเป็นผู้ประสานงานกับสำนักพิมพ์ ตั้งแต่การบอกรับ การชำระเงิน การทวงถาม การต่ออายุสมาชิก การบอกรับวิธีนี้จะประหยัดเวลาและแรงงานของบุคลากรในการทำงานเอกสารที่มีขั้นตอนซ้ำๆ กัน และในปัจจุบันยังมีระบบการบอกรับ ทวงถาม ฯลฯ ผ่านระบบออนไลน์ทำให้มีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายที่ต้องชำระให้แก่ตัวแทนจำหน่ายเพื่อแลกกับการให้บริการค่อนข้างสูง ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ ทั้งนี้การเลือกใช้บริการตัวแทนจำหน่ายควรเลือกตัวแทนจำหน่ายที่น่าเชื่อถือ มีชื่อเสียง และไม่ควรรู้บริการตัวแทนจำหน่ายเพียงรายเดียว เพื่อลดอัตราเสี่ยงในกรณีที่เกิดปัญหาเกี่ยวกับตัวแทนจำหน่ายอันจะส่งผลกระทบต่อวารสารที่ให้บริการด้วย

2) การบอกรับโดยตรงจากสำนักพิมพ์ เป็นการติดต่อประสานงานด้านต่างๆ สามารถทำได้อย่างรวดเร็ว และประหยัดงบประมาณ เนื่องจากไม่ต้องผ่านตัวแทนจำหน่าย นอกจากนี้ สำนักพิมพ์บางแห่ง อาจมีส่วนลดให้กับสมาชิกอีกด้วย แต่การบอกรับวิธีนี้ห้องสมุดต้อง

ใช้เวลาในการปฏิบัติงานมากขึ้นเพราะต้องติดต่อกับสำนักพิมพ์หลายแห่ง และต้องคอยตรวจสอบควบคุมกระบวนการจัดหาทุกขั้นตอน ซึ่งเป็นภาระที่ค่อนข้างหนัก

1.6.4 การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศโดยการแลกเปลี่ยน

การแลกเปลี่ยนเป็นวิธีหนึ่งของการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างห้องสมุดกับหน่วยงานที่ผลิตซึ่งมีหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน สถาบันการศึกษา และสถาบันวิจัย โดยไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก ซึ่งการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศมีความจำเป็น และแนวทางในการดำเนินงานแลกเปลี่ยน (ประยงค์ศรี พัฒนกิจจำรูญ 2546: 172) ดังนี้

1) ความจำเป็นที่จะต้องมีการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ เนื่องจากทรัพยากรสารสนเทศบางประเภทไม่มีจำหน่ายทั่วไป ต้องใช้วิธีการแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานที่ผลิต จึงจะได้ทรัพยากรสารสนเทศรายการนั้นๆ และยังเป็น การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างห้องสมุดกับหน่วยงานที่ผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ ทำให้ห้องสมุดสามารถใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่มีมากเกินไปและความต้องการของห้องสมุดในการแลกเปลี่ยนได้

2) แนวทางในการดำเนินงานแลกเปลี่ยน โครงการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศจะต้องระบุไว้อย่างชัดเจนในนโยบายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ โดยมีข้อพิจารณาสำหรับการดำเนินงาน คือ การเลือกสถาบันบริการสารสนเทศที่เป็นคู่สัญญา ซึ่งสามารถศึกษาจากคู่มือซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานแลกเปลี่ยน รายชื่อแหล่งที่เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนกิจกรรมที่ทำ และรายละเอียดของสิ่งพิมพ์ที่เสนอเพื่อการแลกเปลี่ยน โดยวิธีที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ จำแนกออกเป็น 2 วิธี คือ (ประยงค์ศรี พัฒนกิจจำรูญ 2546: 172)

(1) การแลกเปลี่ยนแบบเล่มต่อเล่มหรือรายการต่อรายการ (piece for piece) เป็น การแลกเปลี่ยน โดยการดำเนินการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณค่าทัดเทียมกันทั้งในด้านเนื้อหา จำนวนหน้า และราคา โดยไม่คำนึงถึงราคาของทรัพยากรสารสนเทศ

(2) การแลกเปลี่ยนโดยเปรียบเทียบราคาที่จำหน่าย (price for price) เป็นการแลกเปลี่ยนโดยคำนึงถึงราคาของทรัพยากรสารสนเทศที่นำมาแลกเปลี่ยนต่อชิ้น หากราคามากหรือน้อยกว่ากัน ก็จะต้องทำบัญชีราคาทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับ และที่จัดส่ง ไปแลกเปลี่ยนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการคำนวณจำนวนเงินเมื่อสิ้นปีงบประมาณ

นอกจากวิธีที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศที่กล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีวิธีในการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศอีกวิธีหนึ่งคือ การแลกเปลี่ยนแบบอิสระ (free exchange) เป็นการแลกเปลี่ยนโดยไม่เสียค่าทรัพยากรสารสนเทศ แต่ห้องสมุดต้องพิจารณาข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นกับกระบวนการแลกเปลี่ยน เช่น เงื่อนไขการแลกเปลี่ยน ระยะเวลาการแลกเปลี่ยน ความรวดเร็วในการได้รับทรัพยากรสารสนเทศที่แลกเปลี่ยน เป็นต้น (ศิริพร พูลสุวรรณ 2542: 150)

1.6.5 การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศโดยการขอรับบริจาค

การขอรับบริจาคเป็นการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้ได้รับทรัพยากรสารสนเทศ โดยไม่ต้องเสียงบประมาณค่าทรัพยากรสารสนเทศ แต่อาจมีค่าใช้จ่ายในส่วนอื่น เช่น ค่าขนส่ง ค่าใช้จ่ายในการติดต่อ ซึ่งการขอรับบริจาคมีความจำเป็น และมีนโยบายการขอรับบริจาค ดังนี้ (ประยงค์ศรี พัฒนกิจจำรูญ 2546: 173)

1) ความจำเป็นในการขอรับบริจาค เนื่องจากห้องสมุดต้องการทรัพยากรสารสนเทศบางรายการที่ผลิตโดยหน่วยงาน องค์กร สมาคม มูลนิธิ ตลอดจนบุคคลทั่วไป ซึ่งมีคุณค่าและตรงกับความต้องการของผู้ใช้ แต่ไม่สามารถหาซื้อได้ หรือห้องสมุดมีงบประมาณจำกัด ทั้งนี้การขอรับบริจาคอาจได้เป็นทรัพยากรสารสนเทศ หรือเป็นเงินเพื่อนำไปจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ได้

2) นโยบายการขอรับบริจาค การจัดทำนโยบายหรือเกณฑ์การขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ ควรเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีรายละเอียดครอบคลุมประเด็นแนวทางในการเลือกทรัพยากรสารสนเทศที่มีผู้บริจาค และทรัพยากรสารสนเทศที่ขอรับบริจาคจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่สามารถใช้เป็นหลักฐานในการตอบรับหรือปฏิเสธผู้บริจาคได้ รวมทั้งการจัดทำรายชื่อแหล่งที่ผลิตทรัพยากรสารสนเทศเพื่อแจกเป็นอภินันทนาการทั้งในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสะดวกในการติดต่อสอบถามขอรับบริจาคและทำจดหมายตอบขอบคุณ

2. การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อชีวิตประจำวันมากขึ้นทั้งส่วนบุคคลและองค์กร โดยใช้บริการอินเทอร์เน็ตที่มีอยู่หลายประเภท เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ได้ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะงาน ซึ่งห้องสมุดสามารถนำบริการอินเทอร์เน็ตที่สำคัญๆ มาบริการผู้ใช้ และสามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานในห้องสมุดได้ด้วย

2.1 บริการอินเทอร์เน็ต สามารถแบ่งกว้างๆ ได้เป็นบริการด้านการสื่อสาร และบริการค้นข้อมูล (web search) (ลัดดา โกรดิ 2545: 99)

2.1.1 บริการด้านการสื่อสาร บริการด้านการสื่อสารเป็นกิจกรรมที่เป็นที่นิยมมากที่สุดใ้ในอินเทอร์เน็ต สามารถใช้ติดต่อกับบุคคล เพื่อน ครอบครัว หรือบุคคลอื่นที่อยู่ไกลกันได้ ในธุรกิจบริการด้านการสื่อสารกลายเป็นมาตรฐานหรือทางเลือกขององค์กรเมื่อต้องการจะติดต่อกับลูกค้า ผู้ว่าจ้าง หรือลูกค้าโดยตรง (เลาดอน และเลาดอน, 2545: 215-218; ศรีไพโร ศักดิ์รุ่งพงศากุล 2547: 49-50; โอเลียรี่ และโอเลียรี่, 2549: 31-35) บริการด้านการสื่อสารสรุปได้ดังนี้

1) *บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)* เป็นบริการที่มีความสำคัญระดับสากล เนื่องจากคนส่วนใหญ่ที่ทำธุรกิจหรือมีการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นมักจะมีการใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นทางเลือกหนึ่งเสมอ เพราะสะดวกและประหยัดเวลา

2) *บริการสนทนาแบบออนไลน์ (chat/IRC)* เป็นระบบการสนทนาทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ช่วยให้ผู้ใช้ตั้งแต่สองคนขึ้นไปสามารถสนทนากันได้ในเวลาเดียวกัน (real-time) การสนทนามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องนอกจากพิมพ์เป็นข้อความแล้ว ยังสามารถใช้สื่อประสม เช่น ไมโครโฟน กล้องวิดีโอ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการสนทนาให้ดียิ่งขึ้น และสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและไฟล์ได้อีกด้วย

3) *บริการกระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ (usenet/news groups)* เป็นเทคโนโลยีที่ผู้ใช้ส่วนใหญ่นำมาใช้เพื่อการอภิปรายกลุ่มหรือตั้งกระทู้โดยแบ่งแยกเป็นหัวข้อสำคัญ และแยกเป็นหัวข้อย่อยๆ

4) *บริการกระดานสนทนา (webboard/discussion groups)* เป็นแหล่งที่มีกระทู้คำถามหรือประกาศต่างๆ ทั่วไป ซึ่งกระดานสนทนาส่วนใหญ่จะเป็นกระดานสาธารณะที่เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปสามารถตั้งกระทู้และตอบกระทู้แยกตามหัวข้อตามเรื่องต่างๆ

5) *บริการกลุ่มแลกเปลี่ยนข่าวสารและสนทนา (listservs)* เป็นการสนทนาและการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างสมาชิกในกลุ่มที่มีการกำหนดไว้ชัดเจน โดยเลือกหัวข้อหรือชื่อเรื่องของกลุ่มที่สนใจและสมัครเป็นสมาชิก การแลกเปลี่ยนข่าวสารต้องใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์แทนที่จะเป็นกระดานอิเล็กทรอนิกส์

6) *บริการอีเมลลิสต์/เมลลิ่งลิสต์ (e-maillist/mailling lists)* หรือบัญชีจำหน่าย เป็นบริการที่สมาชิกของบัญชีจำหน่ายสามารถสื่อสารกันได้โดยการส่งข้อความไปยังรายการที่อยู่ (list address) จากนั้นระบบจะคัดลอกข้อความดังกล่าวและส่งไปยังไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกทุกคนตามบัญชีจำหน่าย

7) *บริการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล (FTP/download/upload)* เป็นบริการที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลขนาดใหญ่จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ข้อมูลที่ถ่ายโอนมีหลายรูปแบบ เช่น งานวิจัย บทความ เพลง ข่าวสาร โปรแกรมฟรีแวร์ การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลบางครั้งจะให้บริการเฉพาะบุคคลที่เป็นสมาชิกเท่านั้น แต่ส่วนมากจะอนุญาตให้ผู้ใช้ทั่วไปได้เข้าไปใช้บริการ แต่อาจจะไม่อนุญาตให้ถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลได้ทั้งหมด (ครรชิต มาลัยวงศ์ 2545 (ก) : 176)

2.1.2 บริการค้นข้อมูล (web search) อินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายที่มีข้อมูลสารสนเทศจำนวนมาก ซึ่งการรู้จักแหล่งสารสนเทศที่ต้องการตลอดจนวิธีค้นหาข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพเป็น

เรื่องสำคัญ (ถัดมา โกรดิ 2545: 99-101; ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล 2547: 53-54, 205; โอเลียร์ และ โอเลียร์, 2549: 36, 38) บริการค้นข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1) *บริการสืบค้นแหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็ลด์ไวด์เว็บ*

(*information search*) เป็นบริการอินเทอร์เน็ตที่ให้บริการผู้ใช้งานเว็บไซต์ สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ห้องสมุดเฉพาะ ศูนย์สารสนเทศ สมาคมวิชาชีพ องค์กรภาครัฐ เช่น Library of Congress ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เป็นต้น และฐานข้อมูลขององค์กรเอกชนที่ให้บริการข้อมูลแบบฟรีและแบบคิดค่าบริการ เช่น ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (STKS) ไดอะล็อก (Dialog) เป็นต้น ตลอดจนการค้นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-journal) หรือหัวข้องานวิจัยทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

2) *บริการค้นหาข้อมูลผ่านเครื่องมือช่วยค้น (search engine)* เป็นเครื่องมือ

ช่วยค้นที่ช่วยในการค้นหาตำแหน่งของข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งต้องใช้บริการของเว็บไซต์ที่มีโปรแกรมค้นหา เช่น กูเกิล (Google) ซึ่งปัจจุบันเป็นเครื่องมือช่วยค้นที่ได้รับความนิยมไม่เฉพาะในประเทศไทย เพราะผลสำรวจข้อมูลการใช้บริการเครื่องมือช่วยค้นในสหรัฐอเมริกาเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2552 ของบริษัทนิลสันพบว่าเครื่องมือช่วยค้นที่มีผู้ใช้บริการมากที่สุด คือ กูเกิล (The Nielsen Company, 2009)

3) *บริการเว็บท่า (portal web)* เป็นเว็บไซต์รวบรวมแหล่งข้อมูลและเว็บไซต์

ต่างๆ และเป็นศูนย์กลางการให้บริการเชื่อมโยงไปยังแหล่งข้อมูลแหล่งต่างๆ ทั่วโลก โดยจะแสดงรายการเป็นหมวดหมู่ ปริมาณข้อมูลในเว็บท่าอาจไม่ครอบคลุมทุกเว็บไซต์แต่ผลลัพธ์ที่ได้จะมีความสอดคล้องกว่าผลลัพธ์ที่ได้จากเครื่องมือช่วยค้น

บริการที่ได้รับความนิยมอย่างมากที่สุดและเป็นบริการที่ใช้ในการค้นข้อมูลสารสนเทศและแลกเปลี่ยนข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ได้ คือ บริการเว็ลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web: WWW) ซึ่งนับว่าเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการประยุกต์ระบบอินเทอร์เน็ตในบริการต่างๆ อาทิ บริการสั่งซื้อผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่เติบโตอย่างรวดเร็ว เนื่องจากปัจจุบันบริษัทหลายแห่งสร้างเว็บไซต์ที่มีรายละเอียดผลิตภัณฑ์และบริการเผยแพร่ให้ลูกค้าและผู้สนใจสั่งซื้อผลิตภัณฑ์และบริการ โดยแจ้งชื่อและที่อยู่ให้บริษัทได้รับทราบ หลังจากนั้นบริษัทจะจัดส่งผลิตภัณฑ์ให้โดยมีวิธีการชำระเงินหลายวิธี เช่น การโอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร การชำระด้วยบัตรเครดิต การชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น (ครรชิต มาลัยวงศ์ 2545 (ก) : 175) ทั้งนี้ปัจจุบันด้วยเทคโนโลยีต่างๆ ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผู้ใช้สามารถใช้บริการระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างคล่องตัวและสะดวก เพราะไม่มีข้อจำกัดด้านสถานที่และเวลา จึงสามารถทำธุรกรรมผ่านระบบอัตโนมัติได้ตลอดเวลา ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กร เช่น

คำพิมพ์เอกสาร อีกทั้งมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสินค้าและบริการผ่านทางเว็บบอร์ด ทำให้มีข้อมูลพื้นฐานก่อนตัดสินใจซื้อได้อีกด้วย (โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์ 2551: 348)

ปัจจุบันเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อ โสตทัศน และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยสามารถคัดเลือกและจัดหาได้จากสำนักพิมพ์ ตัวแทนจำหน่าย และร้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นร้านหนังสือที่เปิดเว็บไซต์ขายหนังสือและทรัพยากรสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต การใช้อินเทอร์เน็ตในการคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในด้านการดำเนินงานในการประสานงาน และลดการจัดการด้านเอกสารเพื่อคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ทั้งนี้การคัดเลือกและจัดหาบนอินเทอร์เน็ตจะเพิ่มความนิยมขึ้นเรื่อยๆ เพราะระบบการจัดการด้านการซื้อขายส่วนใหญ่มีความปลอดภัย และสามารถอำนวยความสะดวกในด้านการคัดเลือก สั่งซื้อ และการชำระเงิน (กุลธิดา ท้วมสุข 2543: 29; พรรณดาว รัตชะถาวร 2544: 14-16)

2.2 การใช้อินเทอร์เน็ตในการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ อินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่องานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศในหลายด้าน ซึ่งบรรณารักษ์สามารถนำบริการและแหล่งข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานได้ ดังนี้

2.2.1 การสืบค้นแหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศโดยใช้เครื่องมือช่วยค้น (search tools) เช่น กูเกิล (Google) ยาฮู (Yahoo) เพื่อการสำรวจเลือกดู (browsing) แหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการ

2.2.2 การคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศโดยใช้ข้อมูลจากเว็บไซต์วิจารณ์หนังสือ เช่น BookReview.com, AllReaders.com หรือข้อมูลความคิดเห็นของผู้อ่านต่อหนังสือที่นำเสนอในร้านหนังสือบนอินเทอร์เน็ต เช่น amazon.com, barnesandnoble.com, chulabook.com

2.2.3 การคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศจากร้านหนังสือบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งให้ข้อมูลต่างๆ เช่น รายชื่อหนังสือขายดี รายชื่อหนังสือใหม่ หนังสือเก่าหรือหนังสือหายาก และบางร้านยังรับค้นหาหนังสือตามความต้องการ โดยจัดส่งรายชื่อให้ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ด้วย

2.2.4 การคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศจาก e-catalogue ของสำนักพิมพ์ ผ่านเว็บไซต์โดยสามารถตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศตามหมวดต่างๆ ได้

2.2.5 การคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ใช้ผ่านเว็บไซต์ หรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุด เช่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 การใช้อินเทอร์เน็ตในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ การสั่งซื้อ/บอกรับการแลกเปลี่ยน และการขอรับบริจาค โดยแต่ละวิธีมีรายละเอียด ดังนี้

2.3.1 การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศ ปัจจุบัน

มีการประยุกต์และพัฒนาอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ในการทำธุรกิจอย่างแพร่หลาย ทำให้เกิดเครือข่ายคอมพิวเตอร์เชิงพาณิชย์กระจายอยู่ทั่วไปในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีการเสนอสินค้าและบริการ เช่น การสั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งบรรณารักษ์สามารถใช้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ในการสั่งซื้อ/บอกรับได้ ดังนี้

- 1) การตรวจสอบรายการบรรณานุกรมเพื่อความต้องการก่อนการสั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศ สามารถตรวจสอบผ่าน โอเพ็กของห้องสมุด และผ่านเว็บไซต์ของร้านค้า แหล่งจำหน่าย และสำนักพิมพ์
- 2) การสั่งซื้อ/บอกรับ การชำระเงิน และการจัดส่งทรัพยากรสารสนเทศ สามารถกระทำผ่านบริการอินเทอร์เน็ตหรือระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จากร้านค้า เช่น Amazon.com ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการสั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการ บรรณารักษ์จะปฏิบัติตามขั้นตอนของระบบการสั่งซื้อ/บอกรับของแต่ละร้านค้า การชำระเงินของระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มีวิธีที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายคือ เคาน์เตอร์เซอร์วิส โอนเงินผ่านบัญชีธนาคาร บัตรเครดิต เงินสดอิเล็กทรอนิกส์ ธนาคารอินเทอร์เน็ต ส่วนการจัดส่งจะดำเนินการตามวิธีที่ห้องสมุดเลือก โดยการออกไปส่งของหรือไปเสิร์ฟรับเงินส่งพร้อมกับทรัพยากรสารสนเทศ หรือส่งเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์
- 3) การติดต่อแหล่งจำหน่ายทรัพยากรสารสนเทศเพื่อติดตามการจัดส่งทรัพยากรสารสนเทศ และการทวงถามทรัพยากรสารสนเทศ สามารถติดต่อผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และ/หรือผ่านเว็บไซต์ของร้านค้า แหล่งจำหน่าย และสำนักพิมพ์
- 4) การเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น การใช้บริการส่งสำเนาสิ่งพิมพ์จากฐานข้อมูลชี้แหล่งวารสารในประเทศไทย (Journal Link)

2.3.2 การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ อินเทอร์เน็ตได้

เข้ามามีบทบาทที่สำคัญต่อการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ ดังนี้

- 1) การแจ้งรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดจะนำมาแลกเปลี่ยน และ/หรือแจ้งรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดต้องการแลกเปลี่ยน สามารถกระทำผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน เช่น โครงการแลกเปลี่ยนวารสารฉบับชั่วคราวระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
- 2) การติดต่อหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ สามารถใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อช่วยให้การติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ มีความสะดวกรวดเร็ว แหล่งแลกเปลี่ยน เช่น Back Issues & Exchange Services

2.3.3 การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ อินเทอร์เน็ต

ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศในหลายด้าน ดังนี้

- 1) การแจ้งรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดต้องการขอรับบริจาค สามารถกระทำผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุด
- 2) การสืบค้นแหล่งผลิตทรัพยากรสารสนเทศทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อตรวจสอบนโยบายการให้ทรัพยากรสารสนเทศเป็นอนิันทนาการ
- 3) การติดต่อหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ สามารถใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์แทนการส่งจดหมายขอรับบริจาคแบบเดิม ทำให้การติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ มีความสะดวกรวดเร็ว แหล่งขอรับบริจาค เช่น กลุ่มสารนิเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา Donation Programs for Books Journals and Media
- 4) การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล/เอกสาร (FTP/download) จากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งมีการอนุญาตให้ทำสำเนาและไม่อนุญาตให้ทำสำเนา โดยทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์นี้มีประโยชน์สำหรับผู้ใช้ในกรณีที่ห้องสมุดไม่ได้จัดหาทรัพยากรสารสนเทศนั้น

3. การดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3.1 บทบาทของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา หมายถึงห้องสมุดสถาบันการศึกษาชั้นสูงระดับวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย อาจเป็นห้องสมุดกลางหรือห้องสมุดคณะ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษานับเป็นส่วนที่มีความสำคัญยิ่งของสถาบันการศึกษา เพราะห้องสมุดเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในฐานะเป็นแหล่งรวมทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ ที่นิสิต นักศึกษา คณาจารย์ นักวิจัย และบุคลากรของวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวาง อีกทั้งช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณภาพ และบริการวิชาการแก่สังคม ตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต (ทบทวมหาวิทยาลัย 2543: 3 อ้างถึงใน สุริทอง ศรีสะอาด 2544: 10-11)

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญมากในอันที่จะส่งเสริมภารกิจหลักของสถาบันที่สังกัด เช่น ส่งเสริมการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ส่งเสริมการให้การศึกษาชั้นสูงทางวิชาการและวิชาชีพ การวิจัย บริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้วยการจัดหา รวบรวม จัดการกับสารสนเทศและความรู้ในทุกรูปแบบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสร้างความร่วมมือระหว่าง

ห้องสมุด เพื่อจะได้สนองตอบความต้องการและความคาดหวังของผู้ใช้ เป็นศูนย์กลางการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองของนิสิต นักศึกษา คณาจารย์ บุคลากรของวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย จัดบริการ สารสนเทศที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นโยบายและหลักสูตรของสถาบันต้นสังกัด ทั้งนี้สภาพ ความพร้อมของทรัพยากรสารสนเทศ บุคลากร และงบประมาณของห้องสมุด จะเป็นเครื่องชี้ถึง บริการที่มีประสิทธิภาพ และบริการที่มีประสิทธิภาพจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของ ห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษา (สุริทอง ศรีสะอาด 2544: 11)

3.2 การดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

การดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของแต่ละห้องสมุดจะมีความแตกต่างกันในหลายประการคือ การเปิดดำเนินงาน ขนาดของห้องสมุด โครงสร้างงาน จำนวนบุคลากร ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ วิธีการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ งบประมาณจัดซื้อทรัพยากร สารสนเทศในแต่ละปี และจำนวนทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งจากการศึกษาจากเอกสารและเว็บไซต์ ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 30 แห่ง สรุป ได้ดังนี้ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก)

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลส่วนใหญ่เปิดดำเนินงานในระหว่างปีพ.ศ.2531-2549 ขนาดของห้องสมุดมีความแตกต่างกันเนื่องจาก ห้องสมุดส่วนหนึ่งมีอาคารเป็นเอกเทศ แต่ห้องสมุดอีกส่วนหนึ่งไม่มีอาคารเป็นเอกเทศแต่ใช้พื้นที่ บางชั้นของอาคารร่วมกับหน่วยงานอื่น โดยพื้นที่ใช้สอยในห้องสมุดมีตั้งแต่ 300-15,508 ตาราง เมตร และจำนวนที่นั่งอ่านมีตั้งแต่ 65-2,000 ที่นั่ง

โครงสร้างของงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่แยกจากงานวิเคราะห์ ทรัพยากรสารสนเทศ แต่รวมงานคัดเลือกจัดหาทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภทไว้ในหน่วยงาน เดียวกันและมีชื่อเรียกแตกต่างกัน เช่น ฝ่าย/แผนกพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ฝ่ายพัฒนาทรัพยากร การเรียนรู้ แผนกส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากร โดยจำนวนบุคลากรงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ มีตั้งแต่ 1-10 คน โดยมีสัดส่วนบุคลากรที่เป็นบรรณารักษ์มากกว่าเจ้าหน้าที่

ระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ห้องสมุดใช้ส่วนใหญ่เป็นระบบห้องสมุดอัตโนมัติ สำเร็จรูป รองลงมาเป็นระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่พัฒนาขึ้นเอง ทั้งนี้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่มี Acquisition Module คือ ระบบข่าวสาร ระบบ VTLS Virtua ระบบ Digital Librarian ระบบ Magic Library ระบบ BUCAT และระบบ Horizon Sunrise

วิธีการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดส่วนใหญ่ห้องสมุดจัดซื้อเอง งบประมาณจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศในแต่ละห้องสมุดมีจำนวนที่แตกต่างกัน คือ ในปี 2548

งบประมาณรวมทั้งตั้งแต่ 180,000-11,777,100 บาท ในปี 2549 งบประมาณรวมทั้งตั้งแต่ 180,000-14,330,000 บาท ในปี 2550 งบประมาณรวมทั้งตั้งแต่ 180,000-14,200,000 บาท และเมื่อพิจารณาอัตราการเพิ่ม/ลดของงบประมาณระหว่างปีงบประมาณ 2548-2550 พบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของงบประมาณในทุกปี ส่วนการแบ่งสัดส่วนของงบประมาณการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดส่วนใหญ่จะแบ่งตามประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ คือ หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ สื่อโสตทัศนฯ ฐานข้อมูลซีดี-รอม และฐานข้อมูลออนไลน์ โดยห้องสมุดให้ความสำคัญกับสัดส่วนของงบประมาณหนังสือ วารสาร และฐานข้อมูลออนไลน์เป็นส่วนมาก

จำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่มีในแต่ละห้องสมุดมีจำนวนที่แตกต่างกันเพราะห้องสมุดแต่ละแห่งต้องจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้ครอบคลุมหลักสูตรที่สถาบันเปิดสอน และต้องตรงตามความต้องการของผู้ใช้ โดยทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดส่วนใหญ่มีคือ หนังสือ มีจำนวนตั้งแต่ 4,900-116,778 ชื่อเรื่อง วารสารมีจำนวนตั้งแต่ 17-1,960 ชื่อเรื่อง หนังสือพิมพ์ มีจำนวนตั้งแต่ 4-42 ชื่อเรื่อง สื่อโสตทัศนฯ มีจำนวนตั้งแต่ 250-14,236 ชื่อเรื่อง ฐานข้อมูลซีดี-รอม มีจำนวนตั้งแต่ 1-6 ฐาน และฐานข้อมูลออนไลน์มีจำนวนตั้งแต่ 1-18 ฐาน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาพบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานห้องสมุด สภาพการใช้ อินเทอร์เน็ต ตลอดจนปัญหา อุปสรรคการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สรุปได้ดังนี้

4.1 งานวิจัยในประเทศ

4.1.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ มีวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

นิตยา ปานเพชร (2546: 62-71) ศึกษาการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศบนระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย เพื่อสำรวจวิธีการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อศึกษาวิธีการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศโดยตรงกับการจัดซื้อบนระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศบนระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบรรณารักษ์หรือนักบรรณสารสนเทศ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐและวิทยาเขต 35 แห่ง และห้องสมุดมหาวิทยาลัยของเอกชนและวิทยาเขต 25 แห่ง จำนวนแห่งละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน ผลการวิจัยพบว่า การจัดซื้อ

ทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่จัดซื้อหนังสือแยกจากการจัดซื้อวารสาร โสตทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิธีการจัดซื้อส่วนใหญ่ยังพอใจกับวิธีการจัดซื้อแบบเดิมมากกว่าการจัดซื้อแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เพราะความคุ้นเคยและความถูกต้องในเรื่องของใบเสร็จรับเงิน และสาเหตุที่ไม่ใช้วิธีการจัดซื้อแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เพราะหน่วยงานไม่มีนโยบายสั่งซื้อทางอินเทอร์เน็ต ความไม่สะดวกในการชำระเงิน ทั้งนี้ห้องสมุดที่มีการสั่งซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศหลังจากสืบค้นผ่านเว็บไซต์ของแหล่งจำหน่ายหนังสือผ่านทางโทรสาร รองลงมาผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และส่วนใหญ่ชำระเงินโดยการส่งตราไปรษณีย์/เช็ค รองลงมาชำระผ่านตัวแทนจำหน่าย ซึ่งการจัดซื้อแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของบรรณารักษ์ห้องสมุดโดยรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ประหยัดค่าใช้จ่าย ปัญหาและอุปสรรคพบว่าปัญหาข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมาก ได้แก่ ไม่สอดคล้องกับระเบียบปฏิบัติของหน่วยงาน และไม่สามารถใช้ใบเสร็จรับเงิน/ใบแจ้งหนี้ (invoice)/ใบสั่งซื้อที่แหล่งจำหน่ายส่งมาทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ประกอบการเบิกจ่ายเงินได้ เนื่องจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐไม่มีระเบียบที่ระบุให้ใช้ใบเสร็จรับเงิน/ใบแจ้งหนี้/ใบสั่งซื้อที่เป็นโทรสารหรือสำเนาและหลักฐานจากการพิมพ์ทางอินเทอร์เน็ตจึงไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินได้ ต่างจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนจะมีการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศโดยตรงกับสำนักพิมพ์ในต่างประเทศ โดยใช้บัตรเครดิตของผู้บริหารและนำสลิปจากเจ้าของบัตรเครดิตมาประกอบการเบิกจ่ายได้ ส่วนปัญหาข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับปานกลาง ได้แก่ ระบบเครือข่ายห้องสมุดมีความเร็วในการส่งข้อมูลต่ำ เพราะระบบเครือข่ายมีการขัดข้องทางเทคนิคและมีผู้ใช้เครือข่ายเป็นจำนวนมาก และมีอุปสรรคด้านภาษาต่างประเทศ เนื่องจากบรรณารักษ์จะต้องติดต่อประสานงานกับแหล่งผลิตหรือจำหน่ายทรัพยากรสารสนเทศของต่างประเทศ หากไม่มีทักษะด้านภาษาต่างประเทศจะทำให้ไม่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พุลทรัพย์ ชื่นดา (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ : กรณีศึกษาห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้วิธีการวิจัยแบบกรณีศึกษา (case study) ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย 6 แห่ง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้บริหารห้องสมุดและบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่งให้ความสำคัญกับทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในฐานะเป็นทรัพยากรห้องสมุดประเภทหนึ่ง โดยที่ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยของรัฐได้กำหนดนโยบายการจัดหาทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ไว้ชัดเจน ส่วนห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนไม่ได้กำหนดนโยบายการจัดหาทรัพยากร

ประเภทนี้โดยตรง แต่สามารถจัดหาได้โดยผ่านการอนุมัติของอธิการบดี ทั้งนี้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐทุกแห่งได้กำหนดสัดส่วนงบประมาณการจัดหาระหว่างทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และทรัพยากรประเภทอื่นเป็นที่แน่นอน ส่วนในห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนแม้ว่าจะไม่ได้กำหนดสัดส่วนงบประมาณแต่ก็สามารถจัดหาได้ตามความต้องการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่มีในห้องสมุดพบว่ามี 2 ประเภทใหญ่ คือ ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ห้องสมุดผลิตขึ้นเอง ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของฐานข้อมูลฉบับเต็มและฐานข้อมูลบรรณานุกรมของทรัพยากรที่มีในห้องสมุด และทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ห้องสมุดบอกรับ/สั่งซื้อซึ่งจะอยู่ในรูปฐานข้อมูลอ้างอิง วารสารอิเล็กทรอนิกส์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และทรัพยากรประเภทอื่นๆ เช่น วีซีดี ดีวีดี เป็นต้น ในการบอกรับ/สั่งซื้อนั้นเนื่องจากทรัพยากรประเภทนี้มีราคาสูง ดังนั้นห้องสมุดจึงมีการจัดหาใน 2 แบบคือ การจัดหาโดยห้องสมุดเอง และการจัดหาแบบภาคีสมาชิก (consortium) โดยบอกรับผ่าน 3 เครือข่ายคือ โครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศ (ThaiLIS) ข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (PULINET) และคณะกรรมการฝ่ายบริการสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากว่าการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ มีลักษณะที่แตกต่างจากทรัพยากรประเภทอื่นๆ ห้องสมุดทุกแห่งจึงกำหนดให้มีบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยตรง ซึ่งบุคลากรดังกล่าวนอกจากจะมีความรู้ความสามารถในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศแล้ว ยังจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับ โปรแกรมคอมพิวเตอร์และการจัดการฐานข้อมูลด้วย สำหรับปัญหาในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดส่วนใหญ่คือ งบประมาณไม่เพียงพอ และบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดหาของห้องสมุดบางแห่งมีข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และผู้ผลิตไม่ครอบคลุม ส่วนปัญหาของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนมีปัญหาด้านการกำหนดนโยบาย

4.1.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในการดำเนินงานห้องสมุด

สถาบันอุดมศึกษาในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ มีวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ประอรนุช โปร่งมณีกุล (2543: 139-170) ศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เพื่อศึกษาวิธีดำเนินการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สภาพการใช้อินเทอร์เน็ต และปัญหาจากการใช้อินเทอร์เน็ตกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนทั้งสิ้น 155 คน ผลการศึกษาวิจัยในเรื่องวิธีดำเนินการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศพบว่า บรรณารักษ์คัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้ขายนำมาให้เลือกมากที่สุด ใช้โทรศัพท์ในการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศมากที่สุด และติดต่อทางไปรษณีย์ในการขอรับบริจาค/แลกเปลี่ยนมากที่สุด

ส่วนผลการวิจัยเรื่องสภาพการใช้อินเทอร์เน็ตพบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นระยะเวลา 1-5 ปีมากที่สุด และใช้ในการปฏิบัติงานทุกวัน โดยบรรณารักษ์ในภาพรวมและบรรณารักษ์ในกลุ่มห้องสมุดส่วนกลางเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตจากการรับการฝึกอบรม/สัมมนา ในหน่วยงานมากที่สุด ในขณะที่บรรณารักษ์ในกลุ่มห้องสมุดส่วนภูมิภาคเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตด้วยตนเองมากที่สุด และการใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ แยกตามกิจกรรมพบว่า ในงานคัดเลือกใช้บริการสืบค้นข้อมูลเพื่อตรวจสอบรายละเอียดทางบรรณานุกรม และตรวจสอบราคามากที่สุด ใช้เพื่อรับคำร้องของผู้ใช้โดยผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ใช้ฐานข้อมูลรายการทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์จากสำนักพิมพ์และร้านค้าบนอินเทอร์เน็ตเพื่อคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ และเข้าไปสืบค้นข้อมูล/ติดต่อจากฐานข้อมูลของห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมากที่สุด ในงานสั่งซื้อใช้บริการสืบค้นข้อมูลเพื่อใช้สั่งซื้อหนังสือมากที่สุด และใช้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศมากที่สุด ในงานขอรับบริจาคใช้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ในการติดต่อมากที่สุด โดยติดต่อขอรับบริจาคจากหน่วยงานราชการ และหน่วยงานเอกชน ในงานแลกเปลี่ยนใช้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ในการติดต่อมากที่สุด โดยสืบค้น/ติดต่อจากห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ปัญหาที่บรรณารักษ์ประสบมากที่สุดคือ ไม่สามารถใช้ใบเสร็จรับเงินที่พิมพ์จากการสั่งซื้อผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงิน

พรพรรณ บุญยะทิม (2539: 114-127) ศึกษาการใช้ระบบเครือข่าย

อินเทอร์เน็ตในงานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ โดยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล ประชากรที่ใช้คือ บรรณารักษ์ นักเอกสารสนเทศ เจ้าหน้าที่ระบบคอมพิวเตอร์ และนักวิชาการโสตทัศนศึกษาในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 437 คน ผลการวิจัยพบว่า มีผู้ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจำนวน 130 คน ส่วนใหญ่รู้จักระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากการฝึกอบรมสัมมนาของหน่วยงาน ความถี่ในการใช้งานนานๆ ครั้ง และมีการใช้อินเทอร์เน็ตในทุกประเภทของงานห้องสมุด ใช้เพื่อตรวจสอบรายละเอียดทางบรรณานุกรมของหนังสือ ใช้ในการติดต่อกับตัวแทนจำหน่ายเพื่อสั่งซื้อหนังสือ การทวงถาม และการโต้ตอบจดหมาย และบรรณารักษ์ใช้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ใช้ระบบพบมากที่สุดคือ ไม่มีเวลาศึกษาการใช้บริการแต่ละบริการ การติดต่อเข้าสู่ระบบยากเพราะเป็นเวลาที่มีผู้ใช้มาก ขาดทักษะความเชี่ยวชาญในการใช้ระบบ ไม่ได้รับการอบรมเรื่องการใช้ระบบ ไม่สามารถลือคอินเข้าไปสืบค้นสารสนเทศในบางฐานข้อมูลเพราะต้องมีพาสเวิร์ด และขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญเมื่อเกิดปัญหา รองลงมาคือไม่สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงของระบบได้ทัน

การติดต่อเข้าสู่ระบบ โดยเฉพาะหมายเลขโทรศัพท์ที่มีจำนวนจำกัด วิธีค้นหาข้อมูลในแต่ละบริการมีความแตกต่างกัน คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์มีจำนวนจำกัด การแสดงผลบนจอช้า หรือไม่สามารถแสดงผลได้ การจำกัดเวลาใช้ และมีอุปสรรคด้านภาษา ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใช้ระบบมากที่สุด คือ เรื่องการที่ควรจัดทำคู่มือการใช้โดยละเอียดในทุกบริการในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รองลงมาความต้องการเข้ารับการอบรม และต้องการให้มีการพัฒนาเป็นภาษาไทย แนวทางความร่วมมือและอื่นๆ คือ ควรให้บรรณารักษ์ทุกคนมีสิทธิได้รับทราบความก้าวหน้าของระบบเท่าเทียมกัน

มงคล หนูช่างเฟือก (2546: 87-94) ศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตของบุคลากรในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อศึกษาสภาพการใช้อินเทอร์เน็ต ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้อินเทอร์เน็ต ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ต และความต้องการจากการใช้อินเทอร์เน็ตของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในห้องสมุด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นบุคลากรในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 371 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ห้องสมุดและทำงานในงานบริการทรัพยากรสารสนเทศ บุคลากรส่วนใหญ่ขาดทักษะเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ และต้องการอบรมเรื่องการใช้เครือข่ายข่าวสาร การใช้งานอินเทอร์เน็ตของบุคลากรในแต่ละงาน คือ บุคลากรส่วนใหญ่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ตกับงานที่ทำอยู่ ใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระหว่าง 1-2 ชม./ครั้ง ประโยชน์ ปัญหา และความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ตของงานต่าง ๆ ดังนี้ งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศได้รับประโยชน์ในระดับปานกลางจากการใช้อินเทอร์เน็ตในการตรวจสอบหมวดหมู่หนังสือ มีปัญหาเกี่ยวกับเครื่องคอมพิวเตอร์มีสมรรถนะต่ำอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีสมรรถนะดีอยู่ในระดับมาก งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ได้รับประโยชน์ในระดับปานกลางจากการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นหนังสือ วารสารและสื่อการเรียน มีปัญหาเรื่องการโอนแฟ้มข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง และต้องการอบรมเรื่องเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการทำรายการในอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก งานวารสารสิ่งพิมพ์ได้รับประโยชน์จากการสืบค้นหนังสือ วารสาร และสื่อการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในเรื่องความไม่เพียงพอของเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ต่อระบบอินเทอร์เน็ตเพิ่มอยู่ในระดับมาก งานโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ได้รับประโยชน์การสืบค้นหนังสือ วารสาร และสื่อการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาเรื่องเครื่องคอมพิวเตอร์มีสมรรถนะต่ำอยู่ในระดับปานกลาง ความต้องการเครื่องที่มีสมรรถนะสูงอยู่ในระดับมาก งานบริการได้รับประโยชน์ในส่วนการบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการเครื่องต่อระบบอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก งานอื่นๆ (งานธุรการและซ่อมบำรุง) ได้รับประโยชน์จากการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นหนังสือ วารสาร และสื่อการ

เรียนอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาเรื่องการภาษาในการติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับปานกลาง และต้องการคอมพิวเตอร์ระบบอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก

นอกจากงานวิจัยที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ยังพบว่าม้งงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ตในการดำเนินงานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

ระเบียบ ปาวิเศษ (2544: 111-131) ศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าในห้องสมุดมหาวิทยาลัย เพื่อศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าในห้องสมุดมหาวิทยาลัย ในด้านวัตถุประสงค์ วิธีการเข้าถึง แหล่งสารนิเทศ ประเภทของบริการ ความถี่ ระยะเวลาที่ใช้ และรูปแบบของผลการสืบค้น ปัญหาในการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าในห้องสมุดมหาวิทยาลัย โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติหน้าที่หลักในงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าในห้องสมุดมหาวิทยาลัยจำนวน 48 แห่ง รวมทั้งสิ้น 100 คน ผลการวิจัยในประเด็นวิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตพบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง

ลักขณา สังขกร (2541: บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารนิเทศในห้องสมุดเฉพาะในกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาสภาพการใช้และปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารนิเทศประเภทต่างๆ ได้แก่ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีการสื่อสาร โทรคมนาคม และเทคโนโลยีภาพลักษณ์ รวมทั้งแผนการใช้เทคโนโลยีสารนิเทศ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยสอบถามผู้อำนวยการ/หัวหน้าห้องสมุดเฉพาะในกรุงเทพมหานคร 183 แห่ง ผลการวิจัยในประเด็นด้านบุคลากรพบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่มีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารนิเทศโดยตรง

วาสนา อนุวาร (2541: 49-61) ศึกษาเกี่ยวกับการให้บริการอินเทอร์เน็ตของห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค เพื่อศึกษาสภาพการให้บริการอินเทอร์เน็ตตามความคิดเห็นของผู้บริหารห้องสมุด และบรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อการให้บริการอินเทอร์เน็ต และปัญหาการให้บริการอินเทอร์เน็ตของห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารห้องสมุด บรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของห้องสมุดที่เป็นสมาชิกของ PULINET ผลการวิจัยในประเด็นวิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตพบว่า บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเรียนรู้เรื่องอินเทอร์เน็ตโดยวิธีการศึกษาด้วยตนเอง ส่วนสภาพปัญหาในประเด็นด้านบุคลากรพบว่าผู้บริหาร และบรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นคล้ายกันคือ ขาดบุคลากรที่เกี่ยวข้องชาญให้คำปรึกษา และมีอุปสรรคด้านภาษา

สุกัญญา อ่างศิลา (2541: 75) ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการบริการผู้ใช้ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในส่วนภูมิภาค (PULINET) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อบริการผู้ใช้ในห้องสมุด กลุ่มตัวอย่างได้แก่ บรรณารักษ์งานบริการในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในส่วนภูมิภาคที่ปฏิบัติงานในปี พ.ศ. 2541 จำนวน 91 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ผลการวิจัยในประเด็นวิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตพบว่า บรรณารักษ์งานบริการรู้จักการใช้อินเทอร์เน็ตจากการจัดอบรมสัมมนาของหน่วยงานมากที่สุด

อารีย์ เพชรหวาน (2541: 95-108) ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานบริการตอบคำถามของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานบริการตอบคำถามของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานบริการตอบคำถามจำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชาและประสบการณ์การทำงานให้บริการตอบคำถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ครั้งนี้ได้แก่ บรรณารักษ์งานบริการตอบคำถามของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 42 คน ผลการวิจัยในประเด็นวิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตพบว่า บรรณารักษ์เรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตด้วยตนเองมากที่สุด ส่วนประเด็นปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมพบว่า จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการมีจำนวนไม่เพียงพอ ขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาที่สามารถช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี เรื่องที่ต้องการค้นเป็นเรื่องเฉพาะวิชาทำให้มีปัญหาในการทำควาเข้าใจและกำหนดคำศัพท์ในการค้น และปัญหาผู้ใช้ไม่รู้จะเลือกคำใดเป็นหัวเรื่องในการสืบค้น

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

คลาร์ก (Clark, 2001: Abstracts) ศึกษาเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตในการดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของบรรณารักษ์โรงเรียนเอกชนในแถบตะวันตกเฉียงเหนือของมหาสมุทรแปซิฟิก การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยการกำหนดความต้องการ การพัฒนาคุณภาพ การประเมินผล การคัดเลือก การจัดหา และเก็บรักษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเก็บรักษาและจำแนกทรัพยากรด้วย อินเทอร์เน็ตถือว่าเป็นเครื่องมือการใช้บริการหรือแหล่งทรัพยากรเพื่ออำนวยความสะดวกและช่วยบรรณารักษ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อศึกษาถึงขอบเขตการใช้อินเทอร์เน็ตในด้านประเภทของเครื่องมือที่ใช้บนอินเทอร์เน็ต การใช้บริการหรือแหล่งทรัพยากร เหตุผลที่ใช้หรือไม่ใช้อินเทอร์เน็ตในการทำงาน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์ในการเก็บข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ใช้อินเทอร์เน็ตในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในทุกชั้นตอน และใช้แหล่งสารสนเทศทั้งที่อยู่บนอินเทอร์เน็ตและแบบดั้งเดิมในการประเมินและการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ บรรณารักษ์ขาดการฝึกฝน ขาดการสนับสนุนของผู้บริหาร

ชีเซ็นกา (Chisenga, 1999: Abstracts) ศึกษาเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์วิชาชีพในแอฟริกาใต้ซารา (Sub-Saharan Africa) อินเทอร์เน็ตทำให้บรรณารักษ์วิชาชีพสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น วารสารอิเล็กทรอนิกส์ บัญชีจำหน่าย กระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ และข้อมูลอื่นๆ บนเว็บ ซึ่งบรรณารักษ์วิชาชีพสามารถใช้เพื่อการพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ได้ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ 47 คน ใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต และใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ในการปฏิบัติงานมากที่สุด ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มสนทนา กลุ่มข่าวอิเล็กทรอนิกส์ และใช้ประโยชน์จากแหล่งข้อมูลอื่นๆ รองลงมา ปัญหาและอุปสรรคที่พบมากคือการขาดแคลนคอมพิวเตอร์ในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพื่อใช้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ระบบการติดต่อสื่อสารขาดประสิทธิภาพทำให้การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตล่าช้า การขาดทักษะการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากบรรณารักษ์เข้าใช้อินเทอร์เน็ตได้เฉพาะที่ทำงาน ขาดการฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ต และไม่มีเวลาเพียงพอในการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างจริงจัง และผลการวิจัยยังพบว่า บรรณารักษ์วิชาชีพเห็นตรงกันว่าอินเทอร์เน็ตมีบทบาทสำคัญยิ่งในการเป็นเครือข่ายเพื่อติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสารระหว่างเพื่อนร่วมวิชาชีพ

เซเมอต์ซาคิ (Semertzaki, 2008: 735-756) ศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตในห้องสมุดประเทศกรีซ การวิจัยมุ่งศึกษาการใช้ประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตและการส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตในห้องสมุดประเทศกรีซ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ทางโทรสารหรือทางไปรษณีย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดในประเทศกรีซซึ่งเป็นสมาชิกบัญชีเมลลิ่งลิสต์ของศูนย์เอกสารแห่งชาติ (The National Documentation Centre-NDC mailing list) และได้รับคำตอบกลับจากห้องสมุดจำนวน 87 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ใช้อินเทอร์เน็ตในการทำงานเป็นประจำทุกวันและใช้มากกว่าหนึ่งครั้งต่อวัน ส่วนความถี่ของการใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่ใช้เพื่อการทำงานเป็นประจำทุกวันและเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างเพื่อนร่วมวิชาชีพ เหตุผลของการใช้อินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่ใช้เพื่อถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลและบริการนำส่งข้อมูล (document delivery) ในจำนวนเท่ากัน รองลงมาใช้เพื่อเป็นเอกสารอ้างอิงในการตอบคำถาม นอกจากนี้บรรณารักษ์ประเทศกรีซยังไม่คุ้นเคยกับบริการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ๆ และเครื่องมือในการอ้างอิง เช่น บริการกระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ และบล็อกด้านประสบการณ์และการพัฒนาทักษะการใช้อินเทอร์เน็ตพบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาทักษะการใช้อินเทอร์เน็ตด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง รองลงมาใช้การฝึกอบรมภายในหน่วยงาน อย่างไรก็ตามถ้าบรรณารักษ์มีโอกาสพัฒนาทักษะเพิ่มเติม บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดสัมมนาภายในหน่วยงาน รองลงมาต้องการให้มีการจัดสัมมนาจากองค์กรด้านห้องสมุด เช่น สมาคมบรรณารักษ์และนักสารสนเทศของประเทศกรีซ ด้าน

ปัญหาจากการใช้อินเทอร์เน็ตพบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการใช้อินเทอร์เน็ต เนื่องจากบรรณารักษ์มีประสบการณ์และมีความมั่นใจเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต แต่ในทางกลับกันบรรณารักษ์อีกส่วนหนึ่งเห็นว่าการใช้อินเทอร์เน็ตยังมีปัญหาในเรื่องการไม่ได้รับความรู้ที่เพียงพอ รองลงมามีปัญหาด้านความเร็วในการเข้าถึงข้อมูล และประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ต่ำ ด้านผลกระทบของอินเทอร์เน็ตต่อนโยบายของห้องสมุดพบว่า อินเทอร์เน็ตช่วยส่งเสริมและปรับปรุงการบริการของห้องสมุด และห้องสมุดบางแห่งมีการวางนโยบายเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตไว้ล่วงหน้า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ ด้านผลกระทบของบริการอินเทอร์เน็ตที่มีต่องบประมาณของห้องสมุดพบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มีผลกระทบต่องบประมาณของห้องสมุด ทั้งนี้ในการจัดสรรงบประมาณสำหรับการบริการบนอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่จัดสรรไว้กับการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ รองลงมาคือ ให้ความสำคัญกับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ด้านผลกระทบของอินเทอร์เน็ตที่มีต่อการบอกรับวารสารฉบับพิมพ์พบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ยังคงบอกรับวารสารฉบับพิมพ์ แต่มีแนวโน้มที่จะบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้น

นอร์แมน (Norman, 1997: 123-132) ศึกษาผลกระทบของแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ซีดีรอม ฐานข้อมูลออนไลน์ และฐานข้อมูลที่บันทึกในงานแม่เหล็กที่มีต่องานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างคือ บรรณารักษ์ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยจำนวน 16 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ คัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศโดยใช้รายการทรัพยากรสารสนเทศ และไบโโฆษณาของสำนักพิมพ์มากที่สุด รองลงมาใช้บริการอินเทอร์เน็ตเพราะเป็นแหล่งที่มีรายการทรัพยากรสารสนเทศ ใช้ฐานข้อมูลรายการทรัพยากรสารสนเทศจากสำนักพิมพ์และร้านค้าบนอินเทอร์เน็ต ใช้คำแนะนำจากจดหมายข่าวอิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ

เลดเนอร์ และ ทิลล์แมน (Ladner and Tillman, 1994: Abstracts) ศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจากหน่วยงานต่างๆ เช่น บริษัทห้างร้าน องค์กรที่ไม่หวังผลกำไร หน่วยงานราชการ การวิจัยนี้มุ่งศึกษาถึงการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ประโยชน์จากการใช้อินเทอร์เน็ต อุปสรรคในการเข้าถึงและความต้องการฝึกอบรมของบรรณารักษ์ โดยใช้แบบสอบถามแบบในจดหมายข่าวของสมาคมห้องสมุดเฉพาะ และได้รับคำตอบจากบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะจำนวน 54 คน ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะมีประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเวลา 1-12 เดือนมากที่สุด บรรณารักษ์เรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตด้วยตนเองมากที่สุด และในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของบรรณารักษ์นั้น มีการใช้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการติดต่อร้านค้าของมหาวิทยาลัยและเจ้าหน้าที่ร้านค้า

เวอร์ซิงตัน (Worthington, 1997: Abstracts) ศึกษาการใช้คู่มือในการคัดเลือกเพื่อสั่งซื้อหนังสือของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ (media specialists) ในห้องสมุดโรงเรียนในมลรัฐมิสซูรี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างคือ บรรณารักษ์ที่เป็นสมาชิกสมาคมบรรณารักษ์มลรัฐมิสซูรีจำนวน 331 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับจำนวน 193 คน (ร้อยละ 58.3%) ผลการศึกษาพบว่า คู่มือที่ใช้เพื่อการสั่งซื้อสิ่งพิมพ์และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง โดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งในการคัดเลือก เป็นข้อมูลด้านงบประมาณในปีที่ผ่านมา และเป็นการวางแผนค่าใช้จ่าย

อินต์เนอร์ (Intner, 2001: 307-322) ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของอินเทอร์เน็ตที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศพบว่า นับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2533 ซึ่งมีการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ห้องสมุดจึงเริ่มเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดซื้อ การทำบัญชีรายการ ฯลฯ ทำให้การทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเปลี่ยนแปลงไป ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลโดยการสำรวจและสัมภาษณ์ผู้อำนวยการและบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันการศึกษาในอเมริกาเหนือจำนวนเกือบ 50 แห่ง ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2542 – เมษายน 2543 การสำรวจโดยการสัมภาษณ์ทางระบบออนไลน์ผ่านกระดานสนทนา COLLDV-L สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์และรวมทั้งการสัมภาษณ์กับตัวบุคคลโดยตรงได้ผลการสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์จำนวน 41 ราย ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ (22 คน) ทำงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศมากกว่า 10 ปี และส่วนใหญ่ (12 คน) ทำงานใช้อินเทอร์เน็ตระหว่าง 2-3 ปี บรรณารักษ์จำนวน 35 คนทำการรวบรวมแหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเพื่อเข้าถึงรายการทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดและฐานข้อมูลต่างๆ และเพื่อเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ของห้องสมุด นอกจากนี้บรรณารักษ์ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในการควบคุมพิจารณาทรัพยากรสารสนเทศจากร้านค้าอิเล็กทรอนิกส์ แหล่งจำหน่าย และอื่นๆ ใช้ตรวจสอบข้อมูลทางบรรณานุกรมจากแหล่งจำหน่ายและจากห้องสมุดอื่นในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์จากร้านค้าอิเล็กทรอนิกส์ แหล่งจำหน่าย และสำนักพิมพ์ ใช้เป็นแหล่งสืบค้น/จัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศที่ไม่ได้ตีพิมพ์แล้ว (out-of-print) ใช้เป็นแหล่งจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ ที่จัดพิมพ์แล้วด้วยวิธีระบายละเอียดของทรัพยากรสารสนเทศที่แน่นอนให้ตัวแทนจำหน่ายโดย ให้จัดส่งทรัพยากรสารสนเทศมาให้ห้องสมุดทันทีที่จัดพิมพ์แล้วเสร็จ (firm-order) และวิธีระบายละเอียดของทรัพยากรสารสนเทศให้ตัวแทนจำหน่ายพิจารณาเลือกและจัดส่งทรัพยากรสารสนเทศ ที่ตรงกับความต้องการของห้องสมุดมาให้ห้องสมุดพิจารณาคัดเลือก (approval plan orders) รวมทั้งใช้อินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนร่วมวิชาชีพ ทั้งนี้ผู้บริหารห้องสมุดส่วนใหญ่ได้ให้การยอมรับว่าอินเทอร์เน็ตมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด เพราะอินเทอร์เน็ตได้ช่วยในการทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศรวดเร็วขึ้นและทำให้สามารถบริการผู้ใช้ได้เร็วขึ้นด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชากรสังกัดห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งสิ้น 30 แห่ง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารระดับสูงของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 30 คน กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารระดับกลาง/ระดับต้นที่รับผิดชอบงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 36 คน และกลุ่มที่ 3 ผู้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 65 คน รวมประชากรทั้ง 3 กลุ่มเป็นจำนวน 131 คน การวิจัยนี้ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง และรายชื่อห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 30 แห่ง แบ่งได้เป็นดังนี้

1.1 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 21 แห่ง
ดังนี้

1. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกริก
2. สำนักบรรณสาร มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต (วิทยาเขตพัฒนาการ)
3. ส่วนหอสมุด มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
4. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
5. สำนักหอสมุดและสารสนเทศ มหาวิทยาลัยชนบุรี
6. ศูนย์สนเทศและหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

7. สำนักบรรณสาร มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต
8. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีปทุม
9. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสยาม
10. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
11. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
12. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
13. สำนักวิทยบริการ วิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
14. หอสมุดแสงหิรัญ วิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
15. ห้องสมุด วิทยาลัยเซนต์หลุยส์
16. สำนักวิทยบริการ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
17. ศูนย์วิทยบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี
18. สำนักหอสมุด วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
19. ห้องสมุด วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
20. ห้องสมุด วิทยาลัยมิชชั่น (วิทยาเขตกรุงเทพฯ)
21. ห้องสมุด วิทยาลัยรัชต์ภาคย์

1.2 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตปริมณฑล จำนวน 9 แห่ง ดังนี้

1. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขตรังสิต)
2. ศูนย์วิทยบริการและหอสมุด มหาวิทยาลัยคริสเตียน
3. สำนักหอสมุดและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยชินวัตร
4. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี
5. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต
6. ศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
7. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
8. ห้องสมุด วิทยาลัยราชพฤกษ์
9. สำนักหอสมุด วิทยาลัยแสงธรรม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม เรื่อง การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขต

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาและค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น หนังสือ วารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ รวมทั้งสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานที่ปฏิบัติงานในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน บางแห่งแล้วนำแนวความคิดมาจากวรรณกรรมและวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาวิเคราะห์และพัฒนาแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีจำนวน 3 ชุด ดังนี้

2.1.1 แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารระดับสูงของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข)

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบเติมข้อความ และเลือกตอบ (check list)

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไป และการบริหารจัดการการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ลักษณะคำถามเป็นแบบเติมข้อความ และเลือกตอบ

ตอนที่ 3 การจัดการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ลักษณะคำถามเป็นแบบเติมข้อความ และเลือกตอบ

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และในส่วนท้ายของแบบสอบถามเป็นคำถามข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบัน อุดมศึกษาเอกชน ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด

2.1.2 แบบสอบถามชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารระดับกลาง/ต้นที่รับผิดชอบงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข)

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบเติมข้อความ และเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไป และการบริหารจัดการการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ลักษณะคำถามเป็นแบบเติมข้อความ และเลือกตอบ

ตอนที่ 3 การจัดการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ลักษณะคำถามเป็นแบบเติมข้อความ และเลือกตอบ

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และในส่วนท้ายของแบบสอบถามเป็นคำถามข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด

2.1.3 แบบสอบถามชุดที่ 3 แบบสอบถามสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข)

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบเติมข้อความ และเลือกตอบ

ตอนที่ 2 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ลักษณะคำถามเป็นแบบเติมข้อความ เลือกตอบ และเรียงลำดับ

ตอนที่ 3 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ลักษณะคำถามเป็นแบบเติมข้อความ และเลือกตอบ

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และในส่วนท้ายของแบบสอบถามเป็นคำถามข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด

2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของข้อคำถาม ความชัดเจนของสำนวนภาษา ให้รัดกุม อ่านเข้าใจง่าย ตรงประเด็น แล้วดำเนินการแก้ไข

2.3 ส่งแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขและตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 5 ท่าน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา (content validity) ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ประเด็นคำถาม และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้

2.4 ดำเนินการแก้ไขแบบสอบถามตามผู้เชี่ยวชาญแนะนำ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น และผู้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 3 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เพื่อหาค่าความเที่ยง (reliability) ของเนื้อหาแบบสอบถาม โดยใช้การคำนวณด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.5430 และแบบสอบถามสำหรับผู้ปฏิบัติงานทั้งฉบับเท่ากับ 0.9508

2.6 นำเสนอผลการทดลองต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และดำเนินการแก้ไขให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์

2.7 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

3.1 ขออนุญาตจากประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ส่งถึงผู้บริหารห้องสมุดของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 30 แห่ง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ดำเนินการแจกแบบสอบถามแก่ประชากร จำแนกเป็นแบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารระดับสูง จำนวน 30 ฉบับ แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับผู้บริหารระดับกลาง/ต้น จำนวน 36 ฉบับ และแบบสอบถามชุดที่ 3 สำหรับผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 65 ฉบับ รวมทั้งสิ้นจำนวน 131 ฉบับ โดยกำหนดวิธีจัดส่งตามความเหมาะสมต่อการเดินทางและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ทั้งจากห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและในเขตปริมณฑล จำนวน 30 แห่ง ดังนี้

3.2.1 นำแบบสอบถามทั้ง 3 ชุดส่งให้ประชากรด้วยตนเอง โดยส่งถึงผู้บริหารห้องสมุดของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 12 แห่ง เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2551 จำแนกเป็นแบบสอบถามชุดที่ 1 จำนวน 12 ฉบับ แบบสอบถามชุดที่ 2 จำนวน 16 ฉบับ และแบบสอบถามชุดที่ 3 จำนวน 34 ฉบับ รวมทั้งสิ้นจำนวน 62 ฉบับ และขอรับแบบสอบถามคืนภายในวันที่ 22 มกราคม 2551

3.2.2 นำแบบสอบถามทั้ง 3 ชุดส่งให้ประชากรทางไปรษณีย์ พร้อมสอดซอง

จดหมายติดแสตมป์และพิมพ์ชื่อที่อยู่ของผู้วิจัย โดยส่งถึงผู้บริหารห้องสมุดของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 18 แห่ง เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2551 จำแนกเป็นแบบสอบถามชุดที่ 1 จำนวน 18 ฉบับ แบบสอบถามชุดที่ 2 จำนวน 20 ฉบับ และแบบสอบถามชุดที่ 3 จำนวน 31 ฉบับ รวมทั้งสิ้นจำนวน 69 ฉบับ และขอรับแบบสอบถามคืนภายในวันที่ 22 มกราคม 2551

เมื่อครบกำหนดได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 24 แห่ง จำแนกเป็นแบบสอบถามชุดที่ 1 จำนวน 23 ฉบับ แบบสอบถามชุดที่ 2 จำนวน 27 ฉบับ และแบบสอบถามชุดที่ 3 จำนวน 49 ฉบับ รวมทั้งสิ้นจำนวน 99 ฉบับ และได้ติดตามทวงถามแบบสอบถามจากประชากรที่ไม่ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืนทางโทรศัพท์ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และได้จัดส่งแบบสอบถามให้ประชากรที่ไม่ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืนเป็นรอบที่ 2 จำนวน 6 แห่ง เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2551 จำแนกเป็นแบบสอบถามชุดที่ 1 จำนวน 6 ฉบับ แบบสอบถามชุดที่ 2 จำนวน 6 ฉบับ และแบบสอบถามชุดที่ 3 จำนวน 13 ฉบับ รวมทั้งสิ้นจำนวน 25 ฉบับ และขยายเวลารับแบบสอบถาม คืนภายในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2551 เมื่อครบกำหนดในรอบที่ 2 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 1 แห่ง จำแนกเป็นแบบสอบถามชุดที่ 1 จำนวน 1 ฉบับ แบบสอบถามชุดที่ 2 ไม่ได้รับกลับคืน และแบบสอบถามชุดที่ 3 จำนวน 3 ฉบับ รวมทั้งสิ้นจำนวน 4 ฉบับ

3.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน รวมระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามประมาณ 2 เดือน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 25 แห่ง จำแนกเป็นแบบสอบถามชุดที่ 1 จำนวน 24 ฉบับ แบบสอบถามชุดที่ 2 จำนวน 27 ฉบับ และแบบสอบถามชุดที่ 3 จำนวน 52 ฉบับ รวมทั้งสิ้นจำนวน 103 ฉบับ และตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พร้อมทั้งคัดเลือกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก คงเหลือแบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารระดับสูง จำนวน 23 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76.67 แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับผู้บริหารระดับกลาง/ต้น จำนวน 27 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.00 และแบบสอบถามชุดที่ 3 สำหรับผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 49 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.38 รวมทั้งสิ้นจำนวน 99 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.57

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างและจำนวนแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล	
		จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารระดับสูง	30	23	76.67
ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น	36	27	75.00
ผู้ปฏิบัติงาน	65	49	75.38
รวม	131	99	75.57

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

4.1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปและการบริหารจัดการ การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกตอบและเรียงลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

4.2 ปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (means) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) กำหนดน้ำหนักคะแนนในการแปลความหมาย ดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	มีปัญหามาก
3 คะแนน	หมายถึง	มีปัญหาปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด

การแปลผลค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีปัญหามาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีปัญหาปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด

4.3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและ
 จัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด
 ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มและนำเสนอในรูปแบบการบรรยายความ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับกลาง/ต้น

ตอนที่ 3 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล

1.1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารระดับกลาง/ต้น

สถานภาพส่วนบุคคลของผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารระดับกลาง/ต้น รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารระดับกลาง/ต้นของห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สถานภาพส่วนบุคคล	ผู้บริหารระดับสูง		ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่งงาน				
ผู้อำนวยการหอสมุด	12	52.17	6*	22.22
ผู้ช่วยผู้อำนวยการหอสมุด	2	8.70	-	-
หัวหน้าห้องสมุด	9	39.13	8*	29.63
หัวหน้าฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	-	-	7	25.93
หัวหน้าแผนกพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	-	-	3	11.11
หัวหน้างานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	-	-	3	11.11
รวม	23	100.00	27	100.00
2. ระดับการศึกษา				
ปริญญาตรี	4	17.39	11	40.74
ปริญญาโท	16	69.57	16	59.26
ปริญญาเอก	3	13.04	-	-
รวม	23	100.00	27	100.00
3. ประสบการณ์ในการบริหารงานห้องสมุด/ งานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ				
10 ปีขึ้นไป	11	47.83	10	37.04
6 – 10 ปี	6	26.09	4	14.81
1 – 5 ปี	5	21.74	10	37.04
ไม่มีประสบการณ์	1	4.35	3	11.11
รวม	23	100.00	27	100.00

* ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารระดับสูงตอบแบบสอบถามในฐานะเป็นผู้บริหารระดับกลาง/ต้นด้วย
เนื่องจากห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนบางแห่ง การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากร
สารสนเทศขึ้นตรงกับผู้อำนวยการหอสมุด/หัวหน้าห้องสมุด

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้บริหารระดับสูงส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการหอสมุด จำนวน 12 คน (ร้อยละ 52.17) รองลงมาดำรงตำแหน่ง หัวหน้าห้องสมุด จำนวน 9 คน (ร้อยละ 39.13) ผู้ช่วยผู้อำนวยการหอสมุด จำนวน 2 คน (ร้อยละ 8.70) ตามลำดับ ด้านระดับการศึกษาส่วนใหญ่ จบการศึกษา ระดับปริญญาโท จำนวน 16 คน (ร้อยละ 69.57) รองลงมา ระดับปริญญาตรี จำนวน 4 คน (ร้อยละ 17.39) และปริญญาเอก จำนวน 3 คน (ร้อยละ 13.04) ตามลำดับ ด้านประสบการณ์ในการบริหารงานห้องสมุดส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน (ร้อยละ 47.83) รองลงมา มีประสบการณ์ 6-10 ปี จำนวน 6 คน (ร้อยละ 26.09) มีประสบการณ์ 1-5 ปี จำนวน 5 คน (ร้อยละ 21.74) ตามลำดับ ทั้งนี้ยังพบว่า ผู้บริหารระดับสูง ไม่มีประสบการณ์ในการบริหารงานห้องสมุด จำนวน 1 คน (ร้อยละ 4.35)

ส่วนผู้บริหารระดับกลาง/ต้นส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าห้องสมุด จำนวน 8 คน (ร้อยละ 29.63) รองลงมาดำรงตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 25.93) และผู้อำนวยการหอสมุด จำนวน 6 คน (ร้อยละ 22.22) ตามลำดับ ด้านระดับการศึกษาส่วนใหญ่ จบการศึกษา ระดับปริญญาโท จำนวน 16 คน (ร้อยละ 59.26) รองลงมา ระดับปริญญาตรี จำนวน 11 คน (ร้อยละ 40.74) ตามลำดับ ด้านประสบการณ์ในการบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป และ 1-5 ปี จำนวนเท่ากัน คือ 10 คน (ร้อยละ 37.04) รองลงมา มีประสบการณ์ 6-10 ปี จำนวน 4 คน (ร้อยละ 14.81) ทั้งนี้ยังพบว่า ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น ไม่มีประสบการณ์ในการบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 3 คน (ร้อยละ 11.11)

1.2 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงาน

สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงาน รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงานในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่งงาน		
บรรณารักษ์	42	85.71
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	5	10.20
เลขานุการสำนักหอสมุด	1	2.04
เจ้าหน้าที่ธุรการ	1	2.04
รวม	49	100.00
2. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	2.04
ปริญญาตรี	41	83.67
ปริญญาโท	7	14.29
รวม	49	100.00
3. ประสบการณ์การทำงานในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ		
10 ปีขึ้นไป	24	48.98
6 – 10 ปี	8	16.33
1 – 5 ปี	14	28.57
น้อยกว่า 1 ปี	2	4.08
ไม่มีประสบการณ์	1	2.04
รวม	49	100.00
4. หน้าที่ความรับผิดชอบในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
งานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ	34	27.00
งานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ	37	29.40
งานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ	21	16.70
งานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ	12	9.50
งานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ	22	17.50

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็น บรรณารักษ์ จำนวน 42 คน (ร้อยละ 85.71) รองลงมาเป็น เจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 5 คน (ร้อยละ 10.20) ตามลำดับ ด้านระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 41 คน (ร้อยละ 83.67) รองลงมา ระดับปริญญาโท จำนวน 7 คน (ร้อยละ 14.29) ตามลำดับ ด้านประสบการณ์การทำงานในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 24 คน (ร้อยละ 48.98) รองลงมา มีประสบการณ์ 1-5 ปี จำนวน 14 คน (ร้อยละ 28.57) ตามลำดับ ด้านหน้าที่ความรับผิดชอบในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่ รับผิดชอบงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 37 คน (ร้อยละ 29.40) รองลงมา รับผิดชอบงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 34 คน (ร้อยละ 27.00) งานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 22 คน (ร้อยละ 17.50) งานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 21 คน (ร้อยละ 16.70) และงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 12 คน (ร้อยละ 9.50) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารระดับกลาง/ต้น

2.1 การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้บริหารระดับสูง

การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้บริหารระดับสูง จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการบริหารจัดการ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.3-4.5

ตารางที่ 4.3 การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ด้านโครงสร้างงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของผู้บริหารระดับสูง

โครงสร้างงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ลักษณะโครงสร้างงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ		
รวมกับงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ	9	39.13
แยกกับงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ	14	60.87
รวม	23	100.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

โครงสร้างงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวน	ร้อยละ
2. ลักษณะโครงสร้างภายในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ		
รวมงานคัดเลือก จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ เป็นฝ่าย/ หน่วยเดียวกัน	17	73.91
แยกงานคัดเลือก จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ เป็นฝ่าย/ หน่วยออกจากกัน	6	26.09
รวม	23	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้บริหารระดับสูงระบุว่า ลักษณะโครงสร้างงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่ แยกกับงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 60.87) และรวมกับงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 39.13)

ด้านลักษณะโครงสร้างภายในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ผู้บริหารระดับสูงส่วนใหญ่ระบุว่า รวมงานคัดเลือก จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ เป็นฝ่าย/หน่วยเดียวกัน จำนวน 17 แห่ง (ร้อยละ 73.91) และแยกงานคัดเลือก จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ เป็นฝ่าย/หน่วยออกจากกัน จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 26.09)

ตารางที่ 4.4 การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารระดับสูง

โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	จำนวน	ร้อยละ
1. การกำหนด/วางนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ		
มี ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร	11	47.83
มี เป็นลายลักษณ์อักษร	5	21.74
ไม่มี	7	30.43
รวม	23	100.00

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	จำนวน	ร้อยละ
2. การจัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ		
มีการจัดสรรไว้โดยเฉพาะในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	7	30.43
ไม่มีการจัดสรรไว้เฉพาะในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ แต่จัดสรรรวมกับ	14	60.87
งบประมาณกลางของห้องสมุด	(4)	(28.57)
ศูนย์คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย	(2)	(14.29)
งบประมาณด้านเทคโนโลยีของห้องสมุด	(1)	(7.14)
งบประมาณกลางของมหาวิทยาลัย	(1)	(7.14)
งบประมาณฝ่ายวิชาการ	(1)	(7.14)
ไม่ระบุแหล่งงบประมาณ	(5)	(35.71)
ไม่ระบุ	2	8.70
รวม	23	100.00
3. งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรประจำปีเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ		
มีการจัดสรรงบประมาณไว้เฉพาะในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	7	3.33
จำนวนเงิน 100,000-300,000 บาท	(1)	(14.28)
จำนวนเงิน 400,000-600,000 บาท	(3)	(42.86)
ไม่ระบุจำนวนเงินงบประมาณ	(3)	(42.86)
ไม่มีการจัดสรรงบประมาณไว้เฉพาะ ในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ แต่จัดสรรรวมกับงบประมาณส่วนอื่นๆ	14	6.66
จำนวนเงิน 100,000-300,000 บาท	(1)	(7.14)
จำนวนเงิน มากกว่า 600,000 บาทขึ้นไป	(1)	(7.14)
ไม่ระบุจำนวนเงินงบประมาณ	(12)	(85.72)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	จำนวน	ร้อยละ
4. ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรประจำปี		
เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ		
เพียงพอ	15	65.22
ไม่เพียงพอ	8	34.78
รวม	23	100.00
5. การสนับสนุน/พัฒนาบุคลากรในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ		
มี	22	95.65
ไม่มี	1	4.35
รวม	23	100.00
6. วิธีการสนับสนุน/พัฒนาบุคลากรในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
จัดฝึกอบรมภายในหน่วยงานห้องสมุด/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	13	29.50
จัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอกวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	17	38.60
ให้คำแนะนำโดยหัวหน้างาน	13	29.50
เรียนรู้จากข้อมูลข่าวสาร	1	2.30
7. บุคลากร/หน่วยงานดูแลรับผิดชอบการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ		
มี	19	82.61
ไม่มี	3	13.04
ไม่ระบุ	1	4.35
รวม	23	100.00

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	จำนวน	ร้อยละ
8. ประเภทของบุคลากร/หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบการใช้		
อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	5	25.00
ห้องสมุด	15	75.00
9. วิธีการเชื่อมต่อเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตของห้องสมุด		
เชื่อมต่อเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตโดยตรงจากห้องสมุด	1	4.35
เชื่อมต่อเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตโดยผ่านศูนย์คอมพิวเตอร์ ของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	21	91.30
ไม่ระบุ	1	4.35
รวม	23	100.00
10. ผู้ให้บริการ (ISP) ที่ห้องสมุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต		
Internet KSC (บริษัท เค เอส ซี คอมเมอร์เชียล อินเทอร์เน็ต จำกัด)	5	21.73
CSLoxInfo (บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน))	4	17.39
Samarts.com (บริษัท สามารตอินโฟเนต จำกัด)	3	13.04
True (บริษัท ทู อินเทอร์เน็ต จำกัด)	4	17.39
INET (บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน))	1	4.35
CAT Telecom (บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน))	2	8.70
ANET	1	4.35
UNINET	2	8.70
TOT	1	4.35
รวม	23	100.00

จากตารางที่ 4.4 การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้บริหารระดับสูง ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า

ด้านการกำหนด/วางนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่ ห้องสมุดมีการกำหนด/วางนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ แต่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 47.83) รองลงมาไม่มีการกำหนด/วางนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 30.43) และมีการกำหนด/วางนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเป็นลายลักษณ์อักษร จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 21.74)

ด้านการจัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่ ห้องสมุดไม่มีการจัดสรรงบประมาณประจำปีไว้เฉพาะ จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 60.87) และมีการจัดสรรงบประมาณประจำปีไว้เฉพาะ จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 30.43) โดยงบประมาณประจำปีที่ไม่มีการจัดสรรไว้เฉพาะส่วนใหญ่ จัดสรรร่วมกับงบประมาณกลางของห้องสมุด จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 28.57) รองลงมาจัดสรรร่วมกับศูนย์คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 14.29) จัดสรรร่วมกับงบประมาณด้านเทคโนโลยีห้องสมุดงบประมาณกลางของมหาวิทยาลัย งบประมาณฝ่ายวิชาการ จำนวนเท่ากัน คือ 1 แห่ง (ร้อยละ 7.14) ที่เหลือไม่ระบุแหล่งงบประมาณ จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 35.71) ส่วนงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรประจำปีเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่มีการจัดสรรงบประมาณไว้เฉพาะส่วนใหญ่ ห้องสมุดมีการจัดสรรจำนวนเงินงบประมาณไว้ที่ 400,000-600,000 บาท จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 42.86) รองลงมามีการจัดสรรจำนวนเงินงบประมาณไว้ที่ 100,000-300,000 บาท จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 14.28) ที่เหลือไม่ระบุจำนวนเงินงบประมาณ จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 42.86) ห้องสมุดที่ไม่มีการจัดสรรงบประมาณไว้เฉพาะแต่จัดสรรร่วมกับงบประมาณส่วนอื่นๆ ส่วนใหญ่ จัดสรรจำนวนเงินงบประมาณไว้ที่ 100,000-300,000 บาท และมากกว่า 600,000 บาทขึ้นไป จำนวนเท่ากัน คือ 1 แห่ง (ร้อยละ 7.14) ที่เหลือไม่ระบุจำนวนเงินงบประมาณ จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 85.72) ส่วนความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรประจำปีเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่ มีความเพียงพอ จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 65.22) และไม่เพียงพอ จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 34.78)

ด้านการสนับสนุน/พัฒนาบุคลากรในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่ ห้องสมุดมีการสนับสนุน/พัฒนาบุคลากร จำนวน 22 แห่ง (ร้อยละ 95.65) และไม่มีการสนับสนุน/พัฒนาบุคลากร จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 4.35) โดยวิธีการสนับสนุน/พัฒนาบุคลากรในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่จัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอกวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย จำนวน 17 แห่ง (ร้อยละ 38.60) รองลงมาจัดฝึกอบรมภายในหน่วยงานห้องสมุด/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย และให้คำแนะนำโดยหัวหน้างาน จำนวนเท่ากัน คือ 13 แห่ง (ร้อยละ 29.50) ส่วนบุคลากร/หน่วยงานดูแลรับผิดชอบการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดส่วนใหญ่ห้องสมุดมีบุคลากร/หน่วยงานดูแลรับผิดชอบ จำนวน 19 แห่ง (ร้อยละ 82.61) และไม่มีบุคลากร/หน่วยงานดูแลรับผิดชอบ จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 13.04) โดยบุคลากร/หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ ส่วนใหญ่เป็นบุคลากร/หน่วยงานของห้องสมุด จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 75.00) รองลงมาเป็นบุคลากร/หน่วยงานของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 25.00)

ด้านวิธีการเชื่อมต่อเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตของห้องสมุดส่วนใหญ่ ห้องสมุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตผ่านศูนย์คอมพิวเตอร์ของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย จำนวน 21 แห่ง (ร้อยละ 91.30) และเชื่อมต่อเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตโดยตรงจากห้องสมุด จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 4.35)

ด้านผู้ให้บริการ (ISP) ที่ห้องสมุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ ห้องสมุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตผ่าน Internet KSC (บริษัท เค เอส ซี คอมเมอร์เชียล อินเทอร์เน็ต จำกัด) จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 21.73) รองลงมาเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตผ่าน CSLoxInfo (บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน)) และ True (บริษัท ทรู อินเทอร์เน็ต จำกัด) จำนวนเท่ากัน คือ 4 แห่ง (ร้อยละ 17.39)

ตารางที่ 4.5 การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหารระดับสูง

การบริหารจัดการ	จำนวน	ร้อยละ
1. นโยบายหรือระเบียบเกี่ยวกับการสั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศ		
ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์		
มี	6	26.09
ไม่มี	17	73.91
รวม	23	100.00

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

การบริหารจัดการ	จำนวน	ร้อยละ
2. การสนับสนุนให้สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์		
อิเล็กทรอนิกส์		
สนับสนุน	7	30.43
ไม่สนับสนุน	16	69.57
รวม	23	100.00
3. การสนับสนุนให้บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์		
อิเล็กทรอนิกส์		
สนับสนุน	10	43.48
ไม่สนับสนุน	13	56.52
รวม	23	100.00
4. การสนับสนุนบุคลากรในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้มีความรู้ทางด้านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์		
มี	15	65.22
ไม่มี	8	34.78
รวม	23	100.00
5. วิธีการสนับสนุนบุคลากรในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้มีความรู้ทางด้านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
จัดบรรยายเพื่อให้ความรู้ภายในหน่วยงานห้องสมุด/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	6	21.40
จัดการศึกษาดูงานจากหน่วยงานภายนอกวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	9	32.10
ให้คำแนะนำโดยหัวหน้างาน	12	42.90
ศึกษาด้วยตนเอง	1	3.60

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้บริหารระดับสูงส่วนใหญ่ระบุว่า ห้องสมุดไม่มีนโยบายหรือระเบียบเกี่ยวกับการสั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จำนวน 17 แห่ง (ร้อยละ 73.91) และมีนโยบายหรือระเบียบเกี่ยวกับการสั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากร

สารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 26.09) ส่วนการสนับสนุนให้ตั้งชื่อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่ ห้องสมุดไม่สนับสนุนให้ตั้งชื่อ จำนวน 16 แห่ง (ร้อยละ 69.57) และสนับสนุนให้ตั้งชื่อ จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 30.43) ส่วนการสนับสนุนให้บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่ ห้องสมุดไม่สนับสนุนให้บอกรับ จำนวน 13 แห่ง (ร้อยละ 56.52) และสนับสนุนให้บอกรับ จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 43.48) ส่วนการสนับสนุนให้บุคลากรในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศมีความรู้ทางด้านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่ ห้องสมุดมีการสนับสนุนบุคลากร จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 65.22) และไม่มีการสนับสนุนบุคลากร จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 34.78) โดยวิธีการสนับสนุนบุคลากรให้มีความรู้ทางด้านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่คือ ให้คำแนะนำโดยหัวหน้างาน จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 42.90) รองลงมา คือ จัดการศึกษาดูงานจากหน่วยงานภายนอกวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 32.10) และจัดบรรยายเพื่อให้ความรู้ภายในหน่วยงาน ห้องสมุด/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 21.40) ตามลำดับ

2.2 การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้บริหารระดับกลาง/ต้น

การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้บริหารระดับกลาง/ต้น จำแนกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการบริหารจัดการ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.6-4.8

ตารางที่ 4.6 การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารระดับกลาง/ต้น

โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	จำนวน	ร้อยละ
1. บุคลากร/หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบการใช้คอมพิวเตอร์		
ในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ		
มี	26	96.30
ไม่มี	-	-
ไม่ระบุ	1	3.70
รวม	27	100.00
2. ประเภทบุคลากร/หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบการใช้คอมพิวเตอร์		
ในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
วิทยาลัย / มหาวิทยาลัย	16	55.20
ห้องสมุด	13	44.80

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	จำนวน	ร้อยละ
3. วิธีการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ และจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์		
ในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ		
โดยการเช่า จำนวน 4-6 เครื่อง	1	3.70
โดยการจัดซื้อ	25	92.59
จำนวน 1-3 เครื่อง	(11)	(44.00)
จำนวน 4-6 เครื่อง	(6)	(24.00)
จำนวน 7-10 เครื่อง	(2)	(8.00)
จำนวนมากกว่า 10 เครื่อง	(3)	(12.00)
ไม่ระบุจำนวนเครื่อง	(3)	(12.00)
ไม่ระบุ	1	3.70
รวม	27	100.00
4. การจัดคอมพิวเตอร์สำหรับบุคลากรเพื่อใช้ในการคัดเลือกและ		
จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ		
1 เครื่องต่อบุคลากร 1 คน	23	85.19
ส่วนกลางสำหรับบุคลากรทุกคน	3	11.11
ไม่ระบุ	1	3.70
รวม	27	100.00
5. ความถี่ของการตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ใน		
งานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ (เฉพาะเครื่องที่จัดซื้อ)		
ตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเดือน	8	32.00
ตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ทุก 6 เดือน	2	8.00
ตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ทุก 1 ปี	8	32.00
ตรวจสอบเมื่อเครื่องขัดข้อง	2	8.00
ตรวจสอบโดยผู้ปฏิบัติงานตลอดเวลา	1	4.00
ไม่มีกำหนดแน่นอน	4	16.00
รวม	25	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้บริหารระดับกลาง/ต้นทั้งหมดระบุว่า ห้องสมุดมีบุคลากร/หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบการใช้คอมพิวเตอร์ในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 26 แห่ง (ร้อยละ 96.30) ยกเว้นห้องสมุดเพียงแห่งเดียวที่ไม่ระบุ (ร้อยละ 3.70) ทั้งนี้ บุคลากร/หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบส่วนใหญ่เป็นบุคลากร/หน่วยงานของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย จำนวน 16 แห่ง (ร้อยละ 55.20) และเป็นบุคลากร/หน่วยงานของห้องสมุด จำนวน 13 แห่ง (ร้อยละ 44.80)

ด้านวิธีการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ผู้บริหารระดับกลาง/ต้นส่วนใหญ่ระบุว่า ใช้วิธีการจัดซื้อ จำนวน 25 แห่ง (ร้อยละ 92.59) โดยคอมพิวเตอร์ที่ใช้วิธีการจัดซื้อส่วนใหญ่ มีจำนวน 1-3 เครื่อง จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 44.00) รองลงมา มีจำนวน 4-6 เครื่อง จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 24.00) มากกว่า 10 เครื่อง จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 12.00) 7-10 เครื่อง จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 8.00) ที่เหลือไม่ระบุจำนวนเครื่อง จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 12.00) ส่วนคอมพิวเตอร์ที่ใช้วิธีการเช่า มีจำนวน 4-6 เครื่อง จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 3.70)

ด้านการจัดคอมพิวเตอร์สำหรับบุคลากรเพื่อใช้ในการคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ผู้บริหารระดับกลาง/ต้นส่วนใหญ่ระบุว่า ห้องสมุดจัดคอมพิวเตอร์ 1 เครื่องต่อบุคลากร 1 คน จำนวน 23 แห่ง (ร้อยละ 85.19) รองลงมา จัดคอมพิวเตอร์เป็นส่วนกลางสำหรับบุคลากรทุกคน จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 11.11)

ด้านความถี่ของการตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ (เฉพาะเครื่องที่จัดซื้อ) ผู้บริหารระดับกลาง/ต้นส่วนใหญ่ระบุว่า ห้องสมุดตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเดือน และตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ทุก 1 ปี จำนวนเท่ากัน คือ 8 แห่ง (ร้อยละ 32.00) รองลงมา ไม่มีกำหนดแน่นอน ในการตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 16.00)

ตารางที่ 4.7 การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ด้านการบริหารจัดการของ
ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น

การบริหารจัดการ	จำนวน	ร้อยละ
1. การใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากร		
สารสนเทศของห้องสมุด		
ใช่	24	88.89
ไม่ใช่	2	7.41
ไม่ระบุ	1	3.70
รวม	27	100.00
2. งานที่ใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
งานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ	18	33.30
งานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ	12	22.20
งานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ	14	25.90
งานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ	5	9.30
งานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ	5	9.30
3. การสนับสนุนบุคลากรในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้		
มีความรู้ทางด้านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์		
มี	15	62.50
ไม่มี	9	37.50
รวม	24	100.00
4. วิธีการสนับสนุนบุคลากรในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ		
ให้มีความรู้ทางด้านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
จัดบรรยายเพื่อให้ความรู้ภายในหน่วยงานห้องสมุด/วิทยาลัย/ มหาวิทยาลัย	7	24.10
จัดการศึกษาดูงานจากหน่วยงานภายนอกวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	12	41.40
ให้คำแนะนำโดยหัวหน้างาน	10	34.50

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้บริหารระดับกลาง/ต้นส่วนใหญ่ระบุว่าห้องสมุดใช้ อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 24 แห่ง (ร้อยละ 88.89) โดยส่วนใหญ่ใช้ในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 18 แห่ง (ร้อยละ 33.30) รองลงมาใช้ในงานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 25.90) งานจัดซื้อ ทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 22.20) และงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ งานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ จำนวนเท่ากัน คือ 5 แห่ง (ร้อยละ 9.30) ตามลำดับ และไม่ ใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 7.41)

ด้านการสนับสนุนบุคลากรในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้มีความรู้ทางด้านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ผู้บริหารระดับกลาง/ต้นส่วนใหญ่ระบุว่า ห้องสมุดมีการสนับสนุนบุคลากร จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 62.50) และไม่มีการสนับสนุนบุคลากร จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 37.50) โดยวิธีการสนับสนุนบุคลากรให้มีความรู้ทางด้านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่ คือ จัดการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 41.40) รองลงมา คือ ให้คำแนะนำโดยหัวหน้างาน จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 34.50) และ จัดบรรยายเพื่อให้ความรู้ภายในหน่วยงานห้องสมุด/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 24.10) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ประเภทบริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

ประเภทบริการอินเทอร์เน็ต (n=24)	การใช้บริการในปัจจุบัน				แนวโน้มจะใช้บริการเพิ่มเติม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
	ใช้		ไม่ใช้		จำนวน		ร้อยละ		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
บริการด้านการสื่อสาร									
บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)	23	95.83	1	4.17	1	4.17	1	4.17	
บริการกระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ (Usenet/News groups)	10	41.67	14	58.33	2	8.33	2	8.33	
บริการกระดานสนทนา (Webboard/Discussion groups)	9	37.50	15	62.50	3	12.50	3	12.50	
บริการกลุ่มแลกเปลี่ยนข่าวสารและสนทนา (Listservs)	4	16.67	20	83.33	3	12.50	3	12.50	
บริการสนทนาแบบออนไลน์ (Chat/IRC)	9	37.50	15	62.50	2	8.33	2	8.33	
บริการอีเมลลิสต์/เมดลิ่งลิสต์ (e-Maillist/Mailing lists)	8	33.33	16	66.67	2	8.33	2	8.33	
บริการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล (FTP/download/upload)	14	58.33	10	41.67	3	12.50	3	12.50	
บริการค้นข้อมูล (web search)									
บริการสืบค้นแหล่งข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บบอร์ด (Information Search)	24	100.00	-	-	-	-	-	-	
บริการค้นหาข้อมูลผ่านเครื่องมือช่วยค้น (Search Engine)	24	100.00	-	-	-	-	-	-	
บริการเว็บท่า (Portal Web) รวมแหล่งข้อมูลและเว็บไซต์ต่าง ๆ	16	66.67	8	33.33	2	8.33	2	8.33	
บริการตั้งชื่อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	9	37.50	15	62.50	2	8.33	2	8.33	
บริการรองรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	10	41.67	14	58.33	4	16.67	4	16.67	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้บริหารระดับกลาง/ต้นระบุว่า ห้องสมุดใช้บริการอินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทบริการด้านการสื่อสารห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 23 แห่ง (ร้อยละ 95.83) รองลงมาใช้บริการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 58.33) และบริการกระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 41.67) ตามลำดับ ประเภทบริการค้นข้อมูลห้องสมุดทั้งหมดใช้บริการสืบค้นแหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็ลด์ไวด์เว็บ และบริการค้นหาข้อมูลผ่านเครื่องมือช่วยค้น จำนวน 24 แห่ง (ร้อยละ 100.00) รองลงมาใช้บริการเว็บทำรวบรวมแหล่งข้อมูลและเว็บไซต์ต่างๆ จำนวน 16 แห่ง (ร้อยละ 66.67) ตามลำดับ

ด้านบริการอินเทอร์เน็ตที่ห้องสมุดไม่ใช้ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ผู้บริหารระดับกลาง/ต้นระบุว่า ประเภทบริการด้านการสื่อสารห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่ใช้บริการกลุ่มแลกเปลี่ยนข่าวสารและสนทนา จำนวน 20 แห่ง (ร้อยละ 83.33) รองลงมาคือบริการอีเมลลิสต์/เมลลิ่งลิสต์ จำนวน 16 แห่ง (ร้อยละ 66.67) บริการกระดานสนทนา และบริการสนทนาแบบออนไลน์ จำนวนเท่ากัน คือ 15 แห่ง (ร้อยละ 62.50) ตามลำดับ ประเภทบริการค้นข้อมูลห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่ใช้บริการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 62.50) และบริการบอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 58.33) ทั้งนี้ยังพบว่าห้องสมุดมีแนวโน้มจะใช้บริการอินเทอร์เน็ตประเภทอื่นเพิ่มเติมในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศจำนวนน้อย

ตอนที่ 3 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้ปฏิบัติงาน

การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศจำแนกเป็น 2 ด้าน คือ ประสิทธิภาพและวิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

3.1 ประสิทธิภาพและวิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

ประสิทธิภาพและวิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ประสบการณ์และวิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากร
สารสนเทศ

ประสบการณ์และวิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ต	จำนวน	ร้อยละ
1. การใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ		
ใช้	47	95.92
ไม่ใช้	2	4.08
รวม	49	100.00
2. ประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงาน (เฉพาะผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ต)		
น้อยกว่า 1 ปี	2	4.36
1 – 3 ปี	9	19.15
4 – 6 ปี	7	14.89
มากกว่า 6 ปีขึ้นไป	29	61.70
รวม	47	100.00
3. ความถี่ของการใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงาน		
ใช้ทุกวัน	34	72.34
ต่ำกว่า 1 ชม.	(14)	(41.18)
1-3 ชม.	(10)	(29.41)
4-6 ชม.	(5)	(14.71)
มากกว่า 6 ชม.	(3)	(8.82)
ไม่ระบุเวลา	(2)	(5.88)
ใช้มากกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์	10	21.28
ต่ำกว่า 1 ชม.	(5)	(50.00)
1-3 ชม.	(4)	(40.00)
ไม่ระบุเวลา	(1)	(10.00)
ใช้ 1 ครั้ง/สัปดาห์ ต่ำกว่า 1 ชม.	2	4.26
ใช้ 1 ครั้ง/2 สัปดาห์ ต่ำกว่า 1 ชม.	1	2.13
รวม	47	100.00

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประสบการณ์และวิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ต	จำนวน	ร้อยละ
4. วิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ฝึกอบรมภายในหน่วยงานห้องสมุด/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	31	24.40
ฝึกอบรมภายนอกหน่วยงานวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	17	13.40
ได้รับคำแนะนำจากบุคคลอื่น เช่น หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน	35	27.60
ศึกษาด้วยตนเอง	43	33.90
เรียนตามหลักสูตรปริญญาตรี ปริญญาโท	1	0.80
5. ประเภทบริการอินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
บริการด้านการสื่อสาร		
บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)	32	16.24
บริการกระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ (Usenet/News groups)	6	3.05
บริการกระดานสนทนา (Webboard/Discussion groups)	9	4.57
บริการกลุ่มแลกเปลี่ยนข่าวสารและสนทนา (Listservs)	4	2.03
บริการสนทนาแบบออนไลน์ (Chat/IRC)	13	6.60
บริการอีเมลลิสต์/เมลลิ่งลิสต์ (e-Maillist/Mailing lists)	7	3.55
บริการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล (FTP/download/upload)	7	3.55
บริการค้นข้อมูล (web search)		
บริการสืบค้นแหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศผ่าน เว็ลด์ไวด์เว็บ (Information Search)	45	22.84
บริการค้นหาข้อมูลผ่านเครื่องมือช่วยค้น (Search Engine)	37	18.78
บริการเว็บท่า (Portal Web) รวบรวมแหล่งข้อมูลและเว็บไซต์ต่างๆ	15	7.61
บริการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	16	8.12
บริการบอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	6	3.05

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงาน
คัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 47 คน (ร้อยละ 95.92) และไม่ใช้อินเทอร์เน็ตใน
การปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 4.08)

ด้านประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหา
ทรัพยากรสารสนเทศ ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า 6 ปีขึ้นไป จำนวน 29 คน
(ร้อยละ 61.70) รองลงมา มีประสบการณ์ 1-3 ปี จำนวน 9 คน (ร้อยละ 19.15) 4-6 ปี จำนวน 7 คน
(ร้อยละ 14.89) ตามลำดับ

ด้านความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตทุกวัน จำนวน 34 คน (ร้อยละ 72.34) โดยส่วนใหญ่ใช้ต่ำกว่า 1 ชม.
จำนวน 14 คน (ร้อยละ 41.18) รองลงมา ใช้ 1-3 ชม. จำนวน 10 คน (ร้อยละ 29.41) ใช้ 4-6 ชม. จำนวน
5 คน (ร้อยละ 14.71) รองลงมา ใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 10 คน (ร้อยละ 21.28)
โดยส่วนใหญ่ใช้ต่ำกว่า 1 ชม. จำนวน 5 คน (ร้อยละ 50.00) รองลงมา ใช้ 1-3 ชม. จำนวน 4 คน (ร้อยละ
40.00) และใช้อินเทอร์เน็ต 1 ครั้ง/สัปดาห์ ต่ำกว่า 1 ชม. จำนวน 2 คน (ร้อยละ 4.26) ตามลำดับ

ด้านวิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากร
สารสนเทศ ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ ใช้วิธีการศึกษาด้วยตนเอง จำนวน 43 คน (ร้อยละ 33.90) รองลงมา
ได้รับคำแนะนำจากบุคคลอื่น เช่น หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน จำนวน 35 คน (ร้อยละ 27.60) และ
ฝึกอบรม ภายในหน่วยงาน ห้องสมุด/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย จำนวน 31 คน (ร้อยละ 24.40) ตามลำดับ

ด้านประเภทบริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากร
สารสนเทศพบว่า บริการด้านการสื่อสาร ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
จำนวน 32 คน (ร้อยละ 16.24) รองลงมา ใช้บริการสนทนาแบบออนไลน์ จำนวน 13 คน (ร้อยละ
6.60) และบริการกระดานสนทนา จำนวน 9 คน (ร้อยละ 4.57) ตามลำดับ ส่วนบริการค้นหาข้อมูล
ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้บริการสืบค้นแหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บบอร์ด/เว็บไซต์ จำนวน
45 คน (ร้อยละ 22.84) รองลงมา ใช้บริการค้นหาข้อมูลผ่านเครื่องมือช่วยค้น จำนวน 37 คน (ร้อยละ
18.78) และบริการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 16 คน
(ร้อยละ 8.12) ตามลำดับ

3.2 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ผู้วิจัยจำแนก
ตามประเภทของงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเป็น 5 งาน ได้แก่ งานคัดเลือก
ทรัพยากรสารสนเทศ งานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ งานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ
งานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ และงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ

3.2.1 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ

การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ รายละเอียดแสดง
ในตารางที่ 4.10-4.16

ตารางที่ 4.10 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศจำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน (n=34)	ใช้ อินเทอร์เน็ต		ไม่ใช้ อินเทอร์เน็ต		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บรรณารักษ์	23	67.65	6	17.65	29	85.30
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	4	11.76	-	-	4	11.76
เลขานุการสำนักหอสมุด	1	2.94	-	-	1	2.94
รวม	28	82.35	6	17.65	34	100.00

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 28 คน (ร้อยละ 82.35) และไม่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 17.65)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นบรรณารักษ์ จำนวน 23 คน (ร้อยละ 67.65) รองลงมา มีตำแหน่งงานเป็นเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 4 คน (ร้อยละ 11.76)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า เป็นบรรณารักษ์ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 17.65)

ตารางที่ 4.11 ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงาน ในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ

ลำดับ	วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ (เรียงลำดับการใช้)	จำนวน	ร้อยละ
1	สืบค้นแหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ ผ่านเครื่องมือช่วยค้น (Search Engine)	10	21.28
1	ตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่จากแหล่งจำหน่าย	10	21.28
3	ตรวจสอบราคาทรัพยากรสารสนเทศจากแหล่งจำหน่าย	8	17.02
4	ติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อขอรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศ/สาริตถ์สื่อ	4	8.51
5	เปรียบเทียบรายการทรัพยากรสารสนเทศกับห้องสมุดอื่น	3	6.38

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ลำดับ	วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ในงานคัดเลือก ทรัพยากรสารสนเทศ (เรียงลำดับการใช้)	จำนวน	ร้อยละ
5	ตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศจากฐานข้อมูล สหบรรณานุกรม (Union Catalog)	3	6.38
7	ติดต่อกับผู้ใช้เพื่อรับ/สอบถามความต้องการทรัพยากร สารสนเทศ	2	4.26
7	ตรวจสอบรายการบรรณานุกรมและสาระสังเขปของ ทรัพยากรสารสนเทศ	2	4.26
9	ศึกษบทวิจารย์หรือบทแนะนำเพื่อประกอบการพิจารณา คัดเลือก	1	2.13
9	ตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศจากห้องสมุดอื่น	1	2.13
9	ตรวจสอบรายชื่อวารสารจากฐานข้อมูลชี้แหล่งวารสารใน ประเทศไทย (Journal link)	1	2.13
9	ตรวจสอบรายชื่อหนังสือจากภาคนิหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Thai University eBook Net)	1	2.13
9	ถ่ายโอนรายชื่อและรายละเอียดของทรัพยากรสารสนเทศ จากฐานข้อมูลของแหล่งจำหน่าย	1	2.13

จากตารางที่ 4.11 ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงานในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นแหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศผ่านเครื่องมือช่วยค้น และเพื่อตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่จากแหล่งจำหน่าย เป็นลำดับ 1 จำนวนเท่ากัน คือ 10 คน (ร้อยละ 21.28) และใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อตรวจสอบราคาทรัพยากรสารสนเทศจากแหล่งจำหน่ายเป็นลำดับ 3 จำนวน 8 คน (ร้อยละ 17.02)

ตารางที่ 4.12 ผลการจัดลำดับของเครื่องมือบนอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ

ลำดับ	เครื่องมือบนอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในงานคัดเลือก ทรัพยากรสารสนเทศ (เรียงลำดับการใช้)	จำนวน	ร้อยละ
1	แคตตาล็อกรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศจากร้านหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ เช่น Amazon.com	11	35.48
2	แคตตาล็อกรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศจากสำนักพิมพ์หรือ หน่วยงานที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ เช่น สำนักงานคณะ กรรมการวิจัยแห่งชาติ	6	19.35
3	รายชื่อวารสารจากฐานข้อมูลชี้แหล่งวารสารในประเทศไทย (Journal link)	4	12.90
4	รายชื่อทรัพยากรสารสนเทศจากฐานข้อมูลสหบรรณานุกรม (Union Catalog)	3	9.68
5	ฐานข้อมูลบรรณานุกรมของห้องสมุดอื่นโดยสืบค้นผ่าน บริการโอแพ็คของห้องสมุด	2	6.45
6	คำแนะนำจากผู้ใช้โดยผ่านบริการต่างๆ บนอินเทอร์เน็ต เช่น การใช้แบบฟอร์มเสนอแนะรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศ ผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุด ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	1	3.23
6	เว็บไซต์รวบรวมข้อมูลแหล่งจำหน่ายต่างๆ	1	3.23
6	บทวิจารณ์หรือบทแนะนำที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของร้าน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	1	3.23
6	รายชื่อหนังสือจากภาคีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Thai University eBook Net)	1	3.23
6	บทวิจารณ์หรือบทแนะนำที่เผยแพร่บนวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านอินเทอร์เน็ต	1	3.23

จากตารางที่ 4.12 ผลการจัดลำดับของเครื่องมือบนอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้แคตตาล็อกรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศจากร้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เช่น Amazon.com เป็นลำดับ 1 จำนวน 11 คน (ร้อยละ

35.48) ใช้แคตตาล็อกรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศจากสำนักพิมพ์หรือหน่วยงานที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เป็นลำดับ 2 จำนวน 6 คน (ร้อยละ 19.35) และใช้รายชื่อวารสารจากฐานข้อมูลชี้แหล่งวารสารในประเทศไทย (Journal link) เป็นลำดับ 3 จำนวน 4 คน (ร้อยละ 12.90)

ตารางที่ 4.13 บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้และแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ

บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้และแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย	จำนวน	ร้อยละ
1. บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้		
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	14	50.00
กระดานสนทนา	2	7.14
แบบฟอร์มเสนอแนะรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บไซต์	10	35.71
ไม่ระบุ	2	7.14
รวม	28	100.00
2. บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	17	47.20
เว็บไซต์ของแหล่งจำหน่าย	19	52.80

จากตารางที่ 4.13 พบว่า บริการอินเทอร์เน็ตที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้ในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ คือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 14 คน (ร้อยละ 50.00) รองลงมา คือ แบบฟอร์มเสนอแนะรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บไซต์ จำนวน 10 คน (ร้อยละ 35.71) และกระดานสนทนา จำนวน 2 คน (ร้อยละ 7.14) ตามลำดับ

ด้านบริการอินเทอร์เน็ตที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้ติดต่อแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ คือ เว็บไซต์ของแหล่งจำหน่าย จำนวน 19 คน (ร้อยละ 52.80) รองลงมา คือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 17 คน (ร้อยละ 47.20)

ตารางที่ 4.14 แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายที่ผู้ปฏิบัติงานติดต่อที่กิจกรรมคัดเลือกผ่านบริการอินเทอร์เน็ต

กิจกรรมที่ทำผ่านบริการอินเทอร์เน็ต (ตอบได้มากกว่า 1 กิจกรรม)											
แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย	ขอรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศ		ขอสถิติสื่ออิเล็กทรอนิกส์		ตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่		ตรวจสอบราคา		ถ่ายโอนข้อมูลฯ		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	15	3.65	1	0.24	17	4.14	18	4.38	-	-	
ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	17	4.14	2	0.49	18	4.38	19	4.62	-	-	
ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	7	1.70	1	0.24	10	2.43	11	2.68	-	-	
บริษัท แอ็ดวานซ์ มิเดีย ซัพพลายส์ จำกัด	3	0.73	-	-	6	1.46	5	1.22	-	-	
บริษัท เบตบุ๊กส์ จำกัด	2	0.49	1	0.24	2	0.49	1	0.24	-	-	
บริษัท เดอะรีดเดอร์เพรส จำกัด	3	0.73	-	-	7	1.70	5	1.22	-	-	
บริษัท พี.บี.เฟอร์ บุ๊คส์ (ปทุมธานี) จำกัด	1	0.24	-	-	5	1.22	5	1.22	-	-	
บริษัท นิพนธ์ จำกัด	1	0.24	-	-	1	0.24	2	0.49	-	-	
บริษัท ชัคเชส มิเดีย จำกัด	10	2.43	3	0.73	9	2.19	9	2.19	-	-	
บริษัท บุ๊คเน็ต จำกัด	9	2.19	-	-	10	2.43	12	2.92	-	-	
บริษัท บุ๊คโปรโมชัน จำกัด	3	0.73	1	0.24	3	0.73	2	0.49	-	-	
บริษัท ซีอีดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)	12	2.92	3	0.73	15	3.65	15	3.65	-	-	

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย	กิจกรรมที่ทำผ่านบริการอินเทอร์เน็ต (ตอบได้มากกว่า 1 กิจกรรม)											
	ขอรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศ		ขอสถิติสื่ออิเล็กทรอนิกส์		ตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่		ตรวจสอบราคา		ถ่ายโอนข้อมูลฯ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
บริษัท กลุ่มแอดวานซ์ริสิริช จำกัด (ar4u)	3	0.73	-	-	6	1.46	5	1.22	-	-		
บริษัท ติโนะกูนิยะ บุกัสโตร์ (ประเทศไทย) จำกัด	4	0.97	-	-	6	1.46	7	1.70	-	-		
ศูนย์ข้อมูลมติชน (Matichon e-Library)	2	0.49	1	0.24	2	0.49	2	0.49	-	-		
ศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี (TIAC)	2	0.49	-	-	2	0.49	-	-	-	-		
ศูนย์ข้อมูลสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา (IFD)	-	-	-	-	1	0.24	-	-	-	-		
Amazon	1	0.24	-	-	7	1.70	8	1.95	-	-		
Oxford University Press	-	-	-	-	3	0.73	3	0.73	-	-		
Barnes & Noble	-	-	-	-	2	0.49	2	0.49	-	-		
John Wiley and Sons	-	-	-	-	3	0.73	2	0.49	-	-		
IEEE	1	0.24	-	-	4	0.97	3	0.73	-	-		
EBSCO	4	0.97	1	0.24	3	0.73	3	0.73	1	0.24		
Blackwell Book Services	-	-	-	-	1	0.24	2	0.49	-	-		

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย	กิจกรรมที่ทำผ่านบริการอินเทอร์เน็ต (ตอบได้มากกว่า 1 กิจกรรม)									
	ขอรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศ		ขอสถิติสื่ออิเล็กทรอนิกส์		ตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่		ตรวจสอบราคา		ถ่ายโอนข้อมูลฯ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
Elsevier B. V.	-	-	-	-	1	0.24	2	-	-	-
บริษัท บิ๊กแบรนต์ จำกัด	1	0.24	-	-	1	0.24	-	-	-	-
บริษัท ดวงกมล จำกัด	1	0.24	-	-	1	0.24	1	0.24	-	-
ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	1	0.24	1	0.24	-	-	1	0.24	-	-
Karger	-	-	-	-	1	0.24	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.14 พบว่า แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายที่ผู้ปฏิบัติงานติดต่อทำกิจกรรมคัดเลือกผ่านบริการอินเทอร์เน็ต มีดังนี้

กิจกรรมขอรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศ ผู้ปฏิบัติงานติดต่อขอรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศผ่านบริการอินเทอร์เน็ตกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายโดยส่วนใหญ่ติดต่อกับศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 17 คน (ร้อยละ 4.14) รองลงมาติดต่อกับศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 15 คน (ร้อยละ 3.65) และบริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน 12 คน (ร้อยละ 2.92) ตามลำดับ

กิจกรรมขอสาขิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้ปฏิบัติงานติดต่อขอสาขิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านบริการอินเทอร์เน็ตกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย โดยส่วนใหญ่ติดต่อกับบริษัท ชัคเซส มีเดีย จำกัด และบริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวนเท่ากัน คือ 3 คน (ร้อยละ 0.73) รองลงมาติดต่อกับ ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.49) ตามลำดับ

กิจกรรมตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ ผู้ปฏิบัติงานติดต่อตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ผ่านบริการอินเทอร์เน็ตกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย โดยส่วนใหญ่ติดต่อกับศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 18 คน (ร้อยละ 4.38) รองลงมาติดต่อกับ ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 17 คน (ร้อยละ 4.14) และบริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน 15 คน (ร้อยละ 3.65) ตามลำดับ

กิจกรรมตรวจสอบราคา ผู้ปฏิบัติงานติดต่อตรวจสอบราคาผ่านบริการอินเทอร์เน็ตกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายโดยส่วนใหญ่ติดต่อกับ ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 19 คน (ร้อยละ 4.62) รองลงมาติดต่อกับ ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 18 คน (ร้อยละ 4.38) บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน 15 คน (ร้อยละ 3.65) ตามลำดับ

กิจกรรมถ่ายโอนข้อมูลฯ ผู้ปฏิบัติงานติดต่อถ่ายโอนข้อมูลฯ ผ่านบริการอินเทอร์เน็ตกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายโดยส่วนใหญ่ไม่ติดต่อกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายใดๆ แต่มีเพียงแห่งเดียวที่ติดต่อกับ EBSCO (ร้อยละ 0.24)

ตารางที่ 4.15 ห้องสมุด/แหล่งที่ติดต่อผ่านอินเทอร์เน็ต เพื่อตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศ/
ตรวจสอบรายละเอียดทางบรรณานุกรม/เปรียบเทียบรายการทรัพยากรสารสนเทศ

ห้องสมุด/แหล่งที่ติดต่อผ่านอินเทอร์เน็ต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	18	18.90
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	16	16.80
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	16	16.80
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	4	4.20
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	9	9.50
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	2	2.10
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	4	4.20
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	4	4.20
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	4	4.20
มหาวิทยาลัยอีสต์สมิธัญ	2	2.10
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	2	2.10
มหาวิทยาลัยบูรพา	1	1.10
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	1	1.10
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	1	1.10
OhioLink	5	5.30
Library of Congress	3	3.20
Harvard University (HOLLIS)	1	1.10
WorldCat (OCLC)	2	2.10

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ติดต่อห้องสมุด/แหล่งที่ติดต่อผ่านอินเทอร์เน็ต เพื่อตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศ/ตรวจสอบรายละเอียดทางบรรณานุกรม/เปรียบเทียบรายการทรัพยากรสารสนเทศ คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 18 คน (ร้อยละ 18.90) รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวนเท่ากัน คือ 16 คน (ร้อยละ 16.80) มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 9 คน (ร้อยละ 9.50) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 เครื่องมือช่วยค้น (Search Engine) เพื่อสืบค้นแหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ

เครื่องมือช่วยค้น (Search Engine) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
Google	27	57.45
Yahoo	18	38.30
Infoseek	2	4.26

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือช่วยค้น (Search Engine) เพื่อสืบค้นแหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ คือ Google จำนวน 27 คน (ร้อยละ 57.45) รองลงมา คือ Yahoo จำนวน 18 คน (ร้อยละ 38.30) และ Infoseek จำนวน 2 คน (ร้อยละ 4.26) ตามลำดับ

3.2.2 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ

การใช้อินเทอร์เน็ตในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.17-4.22

ตารางที่ 4.17 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศจำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน (n=37)	ใช้ อินเทอร์เน็ต		ไม่ใช้ อินเทอร์เน็ต		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บรรณารักษ์	30	81.08	3	8.11	33	89.19
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	2	5.41	-	-	2	5.41
เลขานุการสำนักหอสมุด	1	2.70	-	-	1	2.70
เจ้าหน้าที่ธุรการ	1	2.70	-	-	1	2.70
รวม	34	91.89	3	8.11	37	100.00

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 34 คน (ร้อยละ 91.89) และไม่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 3 คน (ร้อยละ 8.11)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นบรรณารักษ์ จำนวน 30 คน (ร้อยละ 81.08) รองลงมา เป็นเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 2 คน (ร้อยละ 5.41)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า เป็นบรรณารักษ์ จำนวน 3 คน (ร้อยละ 8.11)

ตารางที่ 4.18 ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงาน ในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ

ลำดับ	วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ (เรียงลำดับการใช้)	จำนวน	ร้อยละ
1	ติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อสั่งซื้อหนังสือ/สื่อโสตทัศน/สื่ออิเล็กทรอนิกส์	30	53.57
2	รับใบสั่งซื้อจากแหล่งจำหน่ายผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	9	16.07
3	สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	7	12.50
4	ติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อทวงถามทรัพยากรสารสนเทศ	5	8.93
5	ติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อส่งสำเนาบทความผ่านทางเว็บไซต์	3	5.36
6	ชำระหนี้ที่สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	1	1.79
6	รับใบเสร็จรับเงินจากแหล่งจำหน่ายผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	1	1.79

จากตารางที่ 4.18 ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงานในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศพบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อสั่งซื้อหนังสือ/สื่อโสตทัศน/สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นลำดับ 1 จำนวน 30 คน (ร้อยละ 53.57) ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อรับใบสั่งซื้อจากแหล่งจำหน่ายผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นลำดับ 2 จำนวน 9 คน (ร้อยละ 16.07) และใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นลำดับ 3 จำนวน 7 คน (ร้อยละ 12.50)

ตารางที่ 4.19 บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายในงานจัดซื้อทรัพยากร
สารสนเทศ

บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	23	45.10
เว็บไซต์ของแหล่งจำหน่าย	28	54.90

จากตารางที่ 4.19 พบว่า บริการอินเทอร์เน็ตที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้ติดต่อแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ คือ เว็บไซต์ของแหล่งจำหน่าย จำนวน 28 คน (ร้อยละ 54.90) รองลงมา คือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 23 คน (ร้อยละ 45.10)

ตารางที่ 4.20 แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายที่ผู้ปฏิบัติงานติดต่อที่กิจกรรมจัดซื้อผ่านบริการอินเทอร์เน็ต

กิจกรรมที่ทำผ่านบริการอินเทอร์เน็ต (ตอบ ได้มากกว่า 1 กิจกรรม)											
แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย											
สั่งซื้อ		รับใบสั่งซื้อ		ชำระเงิน		รับใบเสร็จรับเงิน		ทางถาม		ส่งสำเนาบทความ	
จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศูนย์หนึ่งสี่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	13	5.08	9	3.52	2	0.78	2	0.78	7	2.73	-
ศูนย์หนึ่งสี่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	15	5.86	11	4.30	2	0.78	2	0.78	7	2.73	-
ศูนย์หนึ่งสี่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	6	2.34	6	2.34	1	0.39	1	0.39	3	1.17	-
บริษัท แอ็ดวานซ์ มีเดีย ซัพพลายส์ จำกัด	8	3.13	4	1.56	-	-	-	-	3	1.17	-
บริษัท เบสบู๊คส์ จำกัด	-	-	1	0.39	-	-	-	-	2	0.78	-
บริษัท เดอะริคเคอร์เพรส จำกัด	3	1.17	1	0.39	-	-	-	-	3	1.17	-
บริษัท พี.บี.พี.มูคส์ (ปทุมธานี) จำกัด	6	2.34	3	1.17	-	-	-	-	2	0.78	-
บริษัท ซัคเซส มีเดีย จำกัด	6	2.34	7	2.73	2	0.78	2	0.78	7	2.73	-
บริษัท นู๊คเนท จำกัด	11	4.30	4	1.56	-	-	-	-	6	2.34	-
บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)	12	4.69	9	3.52	1	0.39	1	0.39	2	0.78	-
บริษัท กลุ่มเอ็ดวานซ์ริสริช จำกัด (ar4u)	5	1.95	2	0.78	-	-	-	-	1	0.39	-
บริษัท คีโนะคุนิยะ มูคส์โตร์ (ประเทศไทย) จำกัด	10	3.91	4	1.56	-	-	-	-	3	1.17	-
ศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี (TIAC)	3	1.17	2	0.78	1	0.39	1	0.39	-	-	-

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย		กิจกรรมที่ทำผ่านบริการอินเทอร์เน็ต (ตอบได้มากกว่า 1 กิจกรรม)											
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
Amazon	4	1.56	1	0.39	1	0.39	-	-	1	0.39	-	-	-
Oxford University Press	1	0.39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barnes & Noble	1	0.39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IEEE	1	0.39	-	-	-	-	-	-	1	0.39	-	-	-
Blackwell Book Services	1	0.39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บริษัท บิ๊กแอนด์ จำกัด	1	0.39	1	0.39	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บริษัท ดวงกลม จำกัด	1	0.39	1	0.39	-	-	-	-	1	0.39	-	-	-
บริษัท อมรินทร์ พรินตติ้ง จำกัด	1	0.39	1	0.39	1	0.39	1	0.39	1	0.39	1	0.39	-
ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี	1	0.39	1	0.39	1	0.39	1	0.39	1	0.39	1	0.39	-
Karger	1	0.39	1	0.39	-	-	-	-	3	1.17	-	-	-

จากตารางที่ 4.20 พบว่า แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายที่ผู้ปฏิบัติงานติดต่อทำกิจกรรมจัดซื้อผ่านบริการอินเทอร์เน็ต มีดังนี้

กิจกรรมสั่งซื้อ ผู้ปฏิบัติงานติดต่อสั่งซื้อผ่านบริการอินเทอร์เน็ตกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย โดยส่วนใหญ่ติดต่อกับ ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 15 คน (ร้อยละ 5.86) รองลงมาติดต่อกับ ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 5.08) บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน 12 คน (ร้อยละ 4.69) ตามลำดับ

กิจกรรมรับใบสั่งซื้อ ผู้ปฏิบัติงานติดต่อรับใบสั่งซื้อผ่านบริการอินเทอร์เน็ตกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย โดยส่วนใหญ่ติดต่อกับ ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 11 คน (ร้อยละ 4.30) รองลงมาติดต่อกับ ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และบริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวนเท่ากัน คือ 9 คน (ร้อยละ 3.52) บริษัท ชัคเชส มีเดีย จำกัด จำนวน 7 คน (ร้อยละ 2.73) ตามลำดับ

กิจกรรมชำระเงิน ผู้ปฏิบัติงานติดต่อชำระเงินผ่านบริการอินเทอร์เน็ตกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย โดยส่วนใหญ่ติดต่อกับ ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบริษัท ชัคเชส มีเดีย จำกัด จำนวนเท่ากัน คือ 2 คน (ร้อยละ 0.78) รองลงมาติดต่อกับ ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด(มหาชน) ศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี (TIAC) Amazon บริษัท อมรินทร์ พรินต์ติ้ง จำกัด และ ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จำนวนเท่ากัน คือ 1 คน (ร้อยละ 0.39)

กิจกรรมรับใบเสร็จรับเงิน ผู้ปฏิบัติงานติดต่อรับใบเสร็จรับเงินผ่านบริการอินเทอร์เน็ตกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย โดยส่วนใหญ่ติดต่อกับ ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบริษัท ชัคเชส มีเดีย จำกัด จำนวนเท่ากัน คือ 2 คน (ร้อยละ 0.78) รองลงมาติดต่อกับ ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) ศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี (TIAC) บริษัท อมรินทร์ พรินต์ติ้ง จำกัด และศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จำนวนเท่ากัน คือ 1 คน (ร้อยละ 0.39)

กิจกรรมทวงถาม ผู้ปฏิบัติงานติดต่อทวงถามผ่านบริการอินเทอร์เน็ตกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย โดยส่วนใหญ่ติดต่อกับ ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบริษัท ชัคเชส มีเดีย จำกัด จำนวนเท่ากัน คือ 7 คน (ร้อยละ 2.73) รองลงมาติดต่อกับ บริษัท บุกเน็ต จำกัด จำนวน 6 คน (ร้อยละ 2.34)

กิจกรรมส่งสำเนาบทความ ผู้ปฏิบัติงานไม่ได้ติดต่อส่งสำเนาบทความผ่านบริการอินเทอร์เน็ตกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายใดๆ

ตารางที่ 4.21 การสนับสนุนในการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

การสนับสนุนในการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับการสนับสนุน	21	61.76
ไม่ได้รับการสนับสนุน	11	32.35
ไม่ระบุ	2	5.88
รวม	34	100.00

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนให้สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 21 คน (ร้อยละ 61.76) และไม่ได้รับการสนับสนุนให้สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 11 คน (ร้อยละ 32.35)

ตารางที่ 4.22 เหตุผลการสนับสนุนให้สั่งซื้อ วิธีการสั่งซื้อ และวิธีการชำระเงินที่สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

เหตุผลการสนับสนุนให้สั่งซื้อ วิธีการสั่งซื้อ และวิธีการชำระเงินที่สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	จำนวน	ร้อยละ
1. เหตุผลที่ห้องสมุดสนับสนุนให้สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ประหยัดค่าใช้จ่ายหลายด้าน เช่น ลดการใช้กระดาษในการทำเอกสารสั่งซื้อ	17	53.10
มั่นใจระบบการจัดการด้านการซื้อขายมีความปลอดภัยสูง	2	6.30
มีความสะดวก รวดเร็ว ในการสั่งซื้อ และการชำระเงิน	13	40.60
2. วิธีการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ระบบตะกร้ารับการสั่งซื้อ	9	31.00
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	20	69.00

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

เหตุผลการสนับสนุนให้สั่งซื้อ วิธีการสั่งซื้อ และวิธีการชำระเงิน ที่สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	จำนวน	ร้อยละ
3. วิธีการชำระเงินที่สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ธนาคารอินเทอร์เน็ต	1	2.90
บัตรเครดิต	2	5.70
เคาน์เตอร์เซอร์วิส	1	2.90
ตัวแลกเงิน	4	11.40
ธนาคัติ	7	20.00
โอนเงินผ่านบัญชีธนาคาร	16	45.70
วางบิลและรับเงินจากฝ่ายการเงิน	4	11.40

จากตารางที่ 4.22 พบว่า เหตุผลที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนให้สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ คือ ประหยัดค่าใช้จ่ายหลายด้าน เช่น ลดการใช้กระดาษในการทำเอกสารสั่งซื้อ จำนวน 17 คน (ร้อยละ 53.10) รองลงมา คือ มีความสะดวก รวดเร็ว ในการสั่งซื้อ และการชำระเงิน จำนวน 13 คน (ร้อยละ 40.60) และมั่นใจระบบการจัดการด้านการซื้อขายมีความปลอดภัยสูง จำนวน 2 คน (ร้อยละ 6.30) ตามลำดับ

ด้านวิธีการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้ คือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 20 คน (ร้อยละ 69.00) รองลงมา คือ ระบบตะกร้ารับการสั่งซื้อ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 31.00)

ด้านวิธีการชำระเงินที่สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้ คือ โอนเงินผ่านบัญชีธนาคาร จำนวน 16 คน (ร้อยละ 45.70) รองลงมา คือ ธนาคัติ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 20.00) ตัวแลกเงิน วางบิลและรับเงินจากฝ่ายการเงิน จำนวนเท่ากัน คือ 4 คน (ร้อยละ 11.40) ตามลำดับ

3.2.3 การใช้อินเทอร์เน็ต ในงานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ

การใช้อินเทอร์เน็ตในงานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.23-4.28

ตารางที่ 4.23 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศจำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน (n=21)	ใช้ อินเทอร์เน็ต		ไม่ใช้ อินเทอร์เน็ต		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บรรณารักษ์	14	66.67	4	19.05	18	85.72
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	2	9.52	-	-	2	9.52
เลขานุการสำนักหอสมุด	1	4.76	-	-	1	4.76
รวม	17	80.95	4	19.05	21	100.00

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 17 คน (ร้อยละ 80.95) และไม่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 19.05)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นบรรณารักษ์ จำนวน 14 คน (ร้อยละ 66.67) รองลงมา เป็นเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 2 คน (ร้อยละ 9.52)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า เป็นบรรณารักษ์ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 19.05)

ตารางที่ 4.24 ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงาน ในงาน
บอกรับทรัพยากรสารสนเทศ

ลำดับ	วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ในงานบอกรับ ทรัพยากรสารสนเทศ (เรียงลำดับการใช้)	จำนวน	ร้อยละ
1	ติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อบอกรับวารสาร/ สื่ออิเล็กทรอนิกส์	12	33.33
2	ติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อต่ออายุสมาชิกวารสาร/ สื่ออิเล็กทรอนิกส์	11	30.56
3	รับใบสั่งซื้อจากแหล่งจำหน่ายผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	5	13.89
4	บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	4	11.11
5	ติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อทวงถามทรัพยากรสารสนเทศ	2	5.56
6	ชำระเงินที่บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์	1	2.78
6	รับใบเสร็จรับเงินจากแหล่งจำหน่ายผ่านทางไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์	1	2.78

จากตารางที่ 4.24 ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงานในงานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศพบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อบอกรับวารสาร/ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นลำดับ 1 จำนวน 12 คน (ร้อยละ 33.33) ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อต่ออายุสมาชิกวารสาร/สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นลำดับ 2 จำนวน 11 คน (ร้อยละ 30.56) และใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อรับใบสั่งซื้อจากแหล่งจำหน่ายผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นลำดับ 3 จำนวน 5 คน (ร้อยละ 13.89)

ตารางที่ 4.25 บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายในงานบอกรับ
ทรัพยากรสารสนเทศ

บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	14	48.30
เว็บไซต์ของแหล่งจำหน่าย	15	51.70

จากตารางที่ 4.25 พบว่า บริการอินเทอร์เน็ตที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้ติดต่อแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายในงานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ คือ เว็บไซต์ของแหล่งจำหน่าย จำนวน 15 คน(ร้อยละ 51.70) รองลงมา คือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 14 คน (ร้อยละ 48.30)

ตารางที่ 4.26 แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายที่ผู้ปฏิบัติงานติดต่อทำกิจกรรมขอรับผ่านบริการอินเทอร์เน็ต

กิจกรรมที่ทำผ่านบริการอินเทอร์เน็ต (ตอบได้มากกว่า 1 กิจกรรม)											
แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย											
บอกรับสมาชิก		ต่ออายุสมาชิก		รับใบสมาชิก		ชำระเงิน		รับใบเสร็จรับเงิน		ทางตาม	
จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บริษัท แอ็ดวานซ์ มีเดีย ซัพพลายส์ จำกัด	5	2.89	5	2.89	1	0.58	1	0.58	4	2.31	
บริษัท เบสบู๊คส์ จำกัด	2	1.16	2	1.16	1	0.58	-	-	1	0.58	
บริษัท เดอะรีดเดอร์เพรส จำกัด	5	2.89	5	2.89	2	1.16	1	0.58	3	1.73	
บริษัท นิพนธ์ จำกัด	1	0.58	1	0.58	-	-	-	-	1	0.58	
บริษัท ชัคเชส มีเดีย จำกัด	3	1.73	4	2.31	4	2.31	1	0.58	1	0.58	3
บริษัท บู้คเน็ท จำกัด	3	1.73	4	2.31	2	1.16	-	-	-	-	2
บริษัท บู้คโปรโมชัน จำกัด	1	0.58	1	0.58	1	0.58	-	-	-	-	1
บริษัท ซีอีดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)	7	4.05	7	4.05	6	3.47	2	1.16	2	1.16	5
บริษัท ทีโนะดูนิยะ บู้คสโตร์ (ประเทศไทย) จำกัด	2	1.16	2	1.16	-	-	-	-	-	-	1
ศูนย์ข้อมูลมติชน (Maticchon e-Library)	2	1.16	2	1.16	-	-	-	-	1	0.58	-
ศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี (TIAC)	4	2.31	3	1.73	1	0.58	1	0.58	1	0.58	2
ศูนย์ข้อมูลสถาบันอาศรมศิลป์เพื่อการพัฒนา (IFD)	1	0.58	1	0.58	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

		กิจกรรมที่ทำผ่านบริการอินเทอร์เน็ต (ตอบได้มากกว่า 1 กิจกรรม)											
แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย		บอกรับสมาชิก		ต่ออายุสมาชิก		รับใบสมาชิก		ชำระเงิน		รับใบเสร็จรับเงิน		ทางตาม	
จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
John Wiley and Sons	1	0.58	1	0.58	-	-	-	-	-	-	-	1	0.58
IEEE	2	1.16	2	1.16	-	-	-	-	-	-	-	1	0.58
EBSCO	5	2.89	5	2.89	-	-	1	0.58	-	-	-	3	1.73
Elsevier B.V.	1	0.58	1	0.58	-	-	-	-	-	-	-	1	0.58
บริษัท บิ๊กแอนด์ จำกัด	-	-	-	-	1	0.58	-	-	-	-	-	-	-
บริษัท ตะวัน นวัตกรรม จำกัด	1	0.58	1	0.58	-	-	-	-	-	-	-	1	0.58
บริษัท อมรินทร์ พริ้นติ้ง จำกัด	1	0.58	1	0.58	-	-	-	-	-	-	-	1	0.58
บริษัท เอนด์ & แม็กกาซีน เซ็นเตอร์	1	0.58	1	0.58	-	-	-	-	-	-	-	1	0.58
Karger	1	0.58	1	0.58	1	0.58	-	-	-	-	-	2	1.16

จากตารางที่ 4.26 พบว่า แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายที่ผู้ปฏิบัติงานติดต่อทำกิจกรรมบอกรับผ่านบริการอินเทอร์เน็ต ดังนี้

กิจกรรมบอกรับสมาชิก ผู้ปฏิบัติงานติดต่อบอกรับสมาชิกผ่านบริการอินเทอร์เน็ตกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย โดยส่วนใหญ่ติดต่อกับ บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน 7 คน (ร้อยละ 4.05) รองลงมาติดต่อบริษัท แอ็ดวานซ์ มีเดีย ซัพพลายส์ จำกัด บริษัท เดอะรีดเดอร์เพรส จำกัด และ EBSCO จำนวนเท่ากัน คือ 5 คน (ร้อยละ 2.89) ศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี (TIAC) จำนวน 4 คน (ร้อยละ 2.31) ตามลำดับ

กิจกรรมต่ออายุสมาชิก ผู้ปฏิบัติงานติดต่อต่ออายุสมาชิกผ่านบริการอินเทอร์เน็ตกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย โดยส่วนใหญ่ติดต่อกับ บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน 7 คน (ร้อยละ 4.05) รองลงมาติดต่อบริษัท แอ็ดวานซ์ มีเดีย ซัพพลายส์ จำกัด บริษัท เดอะรีดเดอร์เพรส จำกัด และ EBSCO จำนวนเท่ากัน คือ 5 คน (ร้อยละ 2.89) บริษัท ชัคเซส มีเดีย จำกัด และบริษัท บู้คเน็ต จำกัด จำนวนเท่ากัน คือ 4 คน (ร้อยละ 2.31) ตามลำดับ

กิจกรรมรับใบสมาชิก ผู้ปฏิบัติงานติดต่อรับใบสั่งซื้อผ่านบริการอินเทอร์เน็ตกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย โดยส่วนใหญ่ติดต่อกับ บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน 6 คน (ร้อยละ 3.47) รองลงมาติดต่อบริษัท แอ็ดวานซ์ มีเดีย ซัพพลายส์ จำกัด จำนวน 5 คน (ร้อยละ 2.89) และบริษัท ชัคเซส มีเดีย จำกัด จำนวน 4 คน (ร้อยละ 2.31) ตามลำดับ

กิจกรรมชำระเงิน ผู้ปฏิบัติงานติดต่อชำระเงิน ผ่านบริการอินเทอร์เน็ตกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย โดยส่วนใหญ่ติดต่อกับ บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 1.16) รองลงมาติดต่อบริษัท แอ็ดวานซ์ มีเดีย ซัพพลายส์ จำกัด บริษัท เบสบู๊คส์ จำกัด บริษัท เดอะรีดเดอร์เพรส จำกัด บริษัท ชัคเซส มีเดีย จำกัด ศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี (TIAC) และ EBSCO จำนวนเท่ากัน คือ 1 คน (ร้อยละ 0.58)

กิจกรรมรับใบเสร็จรับเงิน ผู้ปฏิบัติงานติดต่อรับใบเสร็จรับเงินผ่านบริการอินเทอร์เน็ตกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย โดยส่วนใหญ่ติดต่อกับ บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 1.16) รองลงมาติดต่อบริษัท แอ็ดวานซ์ มีเดีย ซัพพลายส์ จำกัด บริษัท เดอะรีดเดอร์เพรส จำกัด บริษัท ชัคเซส มีเดีย จำกัด ศูนย์ข้อมูลมิตixon (Matichon e-Library) และศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี (TIAC) จำนวนเท่ากัน คือ 1 คน (ร้อยละ 0.58)

กิจกรรมทวงถาม ผู้ปฏิบัติงานติดต่อทวงถามผ่านบริการอินเทอร์เน็ตกับ
แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่าย โดยส่วนใหญ่ติดต่อกับบริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน
5 คน (ร้อยละ 2.89) รองลงมาติดต่อบริษัท แอ็ดวานซ์ มีเดีย ซัพพลายส์ จำกัด จำนวน 4 คน (ร้อยละ
2.31) บริษัท เดอะรีดเคอร์เพรส จำกัด บริษัท ชัคเซส มีเดีย จำกัด และ EBSCO จำนวนเท่ากัน คือ
3 คน (ร้อยละ 1.73)

ตารางที่ 4.27 การสนับสนุนในการบอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

การสนับสนุนในการบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับการสนับสนุน	13	76.47
ไม่ได้รับการสนับสนุน	4	23.53
รวม	17	100.00

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนให้
บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 76.47) และ
ไม่ได้รับการสนับสนุนให้บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน
4 คน (ร้อยละ 23.53)

ตารางที่ 4.28 เหตุผลการสนับสนุนให้บอกรับ วิธีการบอกรับ และวิธีการชำระเงินที่บอกรับ
ทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

เหตุผลการสนับสนุนให้บอกรับ วิธีการบอกรับ และวิธีการชำระเงิน ที่บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	จำนวน	ร้อยละ
1. เหตุผลที่ห้องสมุดสนับสนุนให้บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่าน ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ประหยัดค่าใช้จ่ายหลายด้าน เช่น ลดการใช้กระดาษในการทำ เอกสารบอกรับ	12	60.00
มั่นใจระบบการจัดการด้านการซื้อขายมีความปลอดภัยสูง	2	10.00
มีความสะดวก รวดเร็ว ในการบอกรับ และการชำระเงิน	6	30.00

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

เหตุผลการสนับสนุนให้บอกรับ วิธีการบอกรับ และวิธีการชำระเงิน ที่บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	จำนวน	ร้อยละ
2. วิธีการบอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ระบบตะกร้ารับการสั่งซื้อ	2	13.30
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	13	86.70
3. วิธีการชำระเงินที่บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
บัตรเครดิต	1	5.00
เงินสดอิเล็กทรอนิกส์*	1	5.00
ตัวแลกเงิน	1	5.00
ธนาคัติ	7	35.00
โอนเงินผ่านบัญชีธนาคาร	10	50.00

*เงินสดอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง เงินสดอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดเก็บอยู่ในบัตรซึ่งเรียกว่า “สมาร์ทการ์ด” (smart card) หรือเงินสดอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้อยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

จากตารางที่ 4.28 พบว่า เหตุผลที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนให้บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ คือ ประหยัดค่าใช้จ่ายหลายด้าน เช่น ลดการใช้กระดาษในการทำเอกสารบอกรับ จำนวน 12 คน (ร้อยละ 60.00) รองลงมา คือ มีความสะดวก รวดเร็ว ในการบอกรับ และการชำระเงิน จำนวน 6 คน (ร้อยละ 30.00) และมั่นใจระบบการจัดการด้านการซื้อขายมีความปลอดภัยสูง จำนวน 2 คน (ร้อยละ 10.00) ตามลำดับ

ด้านวิธีการบอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้ คือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 86.70) รองลงมา คือ ระบบตะกร้ารับการสั่งซื้อ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 13.30)

ด้านวิธีการชำระเงินที่บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้ คือ โอนเงินผ่านบัญชีธนาคาร จำนวน 10 คน (ร้อยละ 50.00) รองลงมา คือ ธนาคัติ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 35.00)

3.2.4 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ

การใช้อินเทอร์เน็ตในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.29-4.32

ตารางที่ 4.29 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศจำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน (n=12)	ใช้ อินเทอร์เน็ต		ไม่ใช้ อินเทอร์เน็ต		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บรรณารักษ์	8	66.67	3	25.00	11	91.67
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	1	8.33	-	-	1	8.33
รวม	9	75.00	3	25.00	12	100.00

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 75.00) และไม่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 3 คน (ร้อยละ 25.00)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นบรรณารักษ์ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 66.67) รองลงมาเป็นเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 1 คน (ร้อยละ 8.33)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า เป็นบรรณารักษ์ จำนวน 3 คน (ร้อยละ 25.00)

ตารางที่ 4.30 ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงาน ในงาน
แลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ

ลำดับ	วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ในงานแลกเปลี่ยน ทรัพยากรสารสนเทศ (เรียงลำดับการใช้)	จำนวน	ร้อยละ
1	รับทราบความต้องการเพื่อการขอแลกเปลี่ยนทรัพยากร สารสนเทศ	5	31.25
2	สืบค้นแหล่งแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ	4	25.00
3	ติดต่อหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ	3	18.75
4	แจ้งรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดจะนำมาแลกเปลี่ยน ผ่านทางเว็บไซต์ในโครงการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ ระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	2	12.50
4	แจ้งรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดต้องการแลกเปลี่ยน ในแบบรายการขอแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศใน โครงการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศระหว่างห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาเอกชนผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	2	12.50

จากตารางที่ 4.30 ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต
ของผู้ปฏิบัติงานในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ต
เพื่อรับทราบความต้องการเพื่อการขอแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ เป็นลำดับ 1 จำนวน 5 คน
(ร้อยละ 31.25) ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นแหล่งแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ เป็นลำดับ 2
จำนวน 4 คน (ร้อยละ 25.00) และใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อติดต่อหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอแลกเปลี่ยน
ทรัพยากรสารสนเทศ เป็นลำดับ 3 จำนวน 3 คน (ร้อยละ 18.75)

ตารางที่ 4.31 บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้และหน่วยงานต่างๆ ในงานแลกเปลี่ยน
ทรัพยากรสารสนเทศ

บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้ และหน่วยงานต่างๆ	จำนวน	ร้อยละ
1. บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้		
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	5	55.56
แบบฟอร์มเสนอแนะรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บไซต์	4	44.44
รวม	9	100.00
2. บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อหน่วยงานต่างๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	7	50.50
เว็บไซต์ของหน่วยงาน	7	50.50

จากตารางที่ 4.31 พบว่า บริการอินเทอร์เน็ตที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้ในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ คือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 55.56) รองลงมา คือ แบบฟอร์มเสนอแนะรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บไซต์ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 44.44)

ด้านบริการอินเทอร์เน็ตที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้ติดต่อหน่วยงานต่างๆ ในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ คือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และเว็บไซต์ของหน่วยงาน จำนวนเท่ากัน คือ 7 คน (ร้อยละ 50.50)

ตารางที่ 4.32 แหล่งที่ติดต่อหรือสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต เพื่อขอแลกเปลี่ยนทรัพยากร
สารสนเทศ

แหล่งที่ติดต่อหรือสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
สถาบันการศึกษาของรัฐ/เอกชน	6	25.00
หน่วยงานของรัฐ/เอกชน	5	20.80
องค์กร มูลนิธิ สมาคม ชมรมทางวิชาชีพ	7	29.20
ห้องสมุด	4	16.70
องค์กรระหว่างประเทศ	2	8.30

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ติดต่อแหล่งหรือสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต เพื่อขอแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศจากองค์กร มูลนิธิ สมาคม ชมรมทางวิชาชีพ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 29.20) รองลงมาจากสถาบันการศึกษาของรัฐ/เอกชน จำนวน 6 คน (ร้อยละ 25.00) และหน่วยงานของรัฐ/เอกชน จำนวน 5 คน (ร้อยละ 20.80) ตามลำดับ

3.2.5 การใช้อินเทอร์เน็ต ในงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ

การใช้อินเทอร์เน็ตในงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.33-4.36

ตารางที่ 4.33 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศจำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน (n=22)	ใช้ อินเทอร์เน็ต		ไม่ใช้ อินเทอร์เน็ต		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บรรณารักษ์	15	68.18	6	27.27	21	95.45
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	1	4.55	-	-	1	4.55
รวม	16	72.73	6	27.27	22	100.00

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 16 คน (ร้อยละ 72.73) และไม่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 27.27)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นบรรณารักษ์ จำนวน 15 คน (ร้อยละ 68.18) รองลงมาเป็นเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 1 คน (ร้อยละ 4.55)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า เป็นบรรณารักษ์ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 27.27)

ตารางที่ 4.34 ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงาน ในงานขอรับ
 บริการทรัพยากรสารสนเทศ

ลำดับ	วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ในงานขอรับบริการ ทรัพยากรสารสนเทศ (เรียงลำดับการใช้)	จำนวน	ร้อยละ
1	รับทราบความต้องการเพื่อการขอรับบริการทรัพยากร สารสนเทศ	7	30.43
1	ติดต่อหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอรับบริการทรัพยากรสารสนเทศ	7	30.43
3	แจ้งรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดต้องการขอรับ บริการ	6	26.09
4	สืบค้นแหล่งบริการทรัพยากรสารสนเทศ	2	8.70
5	ถ่ายโอนเพิ่มข้อมูล/เอกสาร จากหน่วยงานต่างๆ (FTP/ download)	1	4.35

จากตารางที่ 4.34 ผลการจัดลำดับของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต
 ของผู้ปฏิบัติงานในงานขอรับบริการทรัพยากรสารสนเทศพบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้
 อินเทอร์เน็ตเพื่อรับทราบความต้องการเพื่อการขอรับบริการทรัพยากรสารสนเทศ และเพื่อติดต่อ
 หน่วยงานต่างๆ เพื่อขอรับบริการทรัพยากรสารสนเทศ เป็นลำดับ 1 จำนวนเท่ากัน คือ 7 คน
 (ร้อยละ 30.43) และใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อแจ้งรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดต้องการขอรับ
 บริการ เป็นลำดับ 3 จำนวน 6 คน (ร้อยละ 26.09)

ตารางที่ 4.35 บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้และหน่วยงานต่างๆ ในงานขอรับบริการ
 ทรัพยากรสารสนเทศ

บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้ และหน่วยงานต่างๆ	จำนวน	ร้อยละ
1. บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้		
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	10	62.50
แบบฟอร์มเสนอแนะรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บไซต์	5	31.25
ไม่ระบุ	1	6.25
รวม	16	100.00

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้ และหน่วยงานต่างๆ	จำนวน	ร้อยละ
2. บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อหน่วยงานต่างๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	12	48.00
เว็บไซต์ของหน่วยงาน	13	52.00

จากตารางที่ 4.35 พบว่า บริการอินเทอร์เน็ตที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้ในงานขอรับบริการทรัพยากรสารสนเทศ คือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 10 คน (ร้อยละ 62.50) รองลงมา คือ แบบฟอร์มเสนอแนะรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บไซต์ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 31.25)

ด้านบริการอินเทอร์เน็ตที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้ติดต่อหน่วยงานต่างๆ ในงานขอรับบริการทรัพยากรสารสนเทศ คือ เว็บไซต์ของหน่วยงาน จำนวน 13 คน (ร้อยละ 52.00) รองลงมา คือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 12 คน (ร้อยละ 48.00)

ตารางที่ 4.36 แหล่งที่ติดต่อหรือสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต เพื่อขอรับบริการสารสนเทศ

แหล่งที่ติดต่อหรือสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
สถาบันการศึกษาของรัฐ/เอกชน	10	19.60
หน่วยงานของรัฐ/เอกชน	12	23.50
องค์กร มูลนิธิ สมาคม ชมรมทางวิชาชีพ	11	21.60
ห้องสมุด	10	19.60
องค์กรระหว่างประเทศ	4	7.80
ร้านค้า/สำนักพิมพ์	4	7.80

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ติดต่อแหล่งหรือสืบค้น
ข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต เพื่อขอรับบริการทรัพยากรสารสนเทศจากหน่วยงานของรัฐ/เอกชน จำนวน
12 คน (ร้อยละ 23.50) รองลงมาจากองค์กร มูลนิธิ สมาคม ชมรมทางวิชาชีพ จำนวน 11 คน (ร้อยละ
21.60) สถาบันการศึกษาของรัฐ/เอกชน และห้องสมุด จำนวนเท่ากัน คือ 10 คน (ร้อยละ 19.60)
ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

ปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จำแนกเป็น 2 ส่วน คือ ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรค ที่
 เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตใน
 งานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

4.1 ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.37-

4.40

ตารางที่ 4.37 ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านการสั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศ

ปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านการสั่งซื้อ/ บอกรับ ทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับปัญหา	
	ผู้บริหารระดับสูง	ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น ผู้ปฏิบัติงาน
	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.
การสั่งซื้อ/บอกรับผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ต่อระเบียบงานพัสดุ	2.90 1.51	ปานกลาง 2.92 1.47
ของหน่วยงาน	-	-

ตารางที่ 4.37 (ต่อ)

ปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านการสั่งซื้อ/ บอกรับ ทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับปัญหา								
	ผู้บริหารระดับสูง		ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น		ผู้ปฏิบัติงาน				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ไม่ประสบความสำเร็จในการชำระเงินขั้นตอนการสั่งซื้อ/บอกรับผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	2.70	1.62	ปานกลาง	2.42	1.50	น้อย	2.79	1.17	ปานกลาง
อิเล็กทรอนิกส์									
มีปัญหาในด้านเอกสารที่แหล่งจำหน่ายส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	3.00	1.55	ปานกลาง	2.79	1.47	ปานกลาง	-	-	-
เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงิน									
ไม่สามารถชำระเงินผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้เนื่องจากเป็น	3.20	1.76	ปานกลาง	3.08	1.69	ปานกลาง	3.59	1.48	มาก
การชำระเงินล่วงหน้าโดยยังไม่ได้รับทรัพยากรสารสนเทศทันที									
ไม่สะดวกในการประสานงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ต	2.81	1.53	ปานกลาง	2.76	1.45	ปานกลาง	2.73	1.39	ปานกลาง
ไม่สามารถใช้ใบสั่งซื้อที่พิมพ์ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักฐาน	-	-	-	-	-	-	3.46	1.35	ปานกลาง
ประกอบการเบิกจ่ายเงินได้									
ไม่สามารถใช้ใบส่งของ (Invoice) ที่แหล่งจำหน่ายส่งทางไปรษณีย์	-	-	-	-	-	-	3.41	1.40	ปานกลาง
อิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินได้									
ไม่สามารถใช้ใบเสร็จรับเงินที่แหล่งจำหน่ายส่งมาทางไปรษณีย์	-	-	-	-	-	-	3.56	1.42	มาก
อิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินได้									
รวม	2.80	1.38	ปานกลาง	2.70	1.33	ปานกลาง	3.18	1.10	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.37 ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านการสั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น และผู้ปฏิบัติงาน โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.80$, $\bar{X} = 2.70$ และ $\bar{X} = 3.18$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ ปัญหาการไม่สามารถชำระเงินผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ เนื่องจากเป็นการชำระเงินสดยังไม่ได้รับทรัพยากรสารสนเทศทันที ($\bar{X} = 3.59$) และปัญหาการไม่สามารถใช้ใบเสร็จรับเงินที่แหล่งจำหน่ายส่งมาทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินได้ ($\bar{X} = 3.56$) ส่วนปัญหาข้ออื่นๆ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น และผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นปัญหาการไม่ประสบความสำเร็จในขั้นตอนการสั่งซื้อ/บอกรับผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ผู้บริหารระดับกลาง/ต้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.42$)

ตารางที่ 4.38 ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านบุคลากรที่รับผิดชอบและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

	ระดับปัญหา					
	ผู้บริหารระดับสูง		ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น		ผู้ปฏิบัติงาน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.
ปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	2.14	1.08	1.96	น้อย	2.13	0.98
ขาดทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต เช่น การใช้โปรแกรมยืมยืมอิเล็กทรอนิกส์				น้อย		น้อย
การถ่ายโอนข้อมูล ฯลฯ						
ขาดทักษะด้านการใช้คอมพิวเตอร์ (ฮาร์ดแวร์ & ซอฟต์แวร์)	1.86	0.94	1.77	น้อย	1.89	0.87
ขาดทักษะด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ ในการติดต่อสื่อสาร	2.82	1.25	2.73	ปานกลาง	2.85	1.11

ตารางที่ 4.38 (ต่อ)

ปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านบุคลากรที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับปัญหา					
	ผู้บริหารระดับสูง		ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น		ผู้ปฏิบัติงาน	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในการนำอินเทอร์เน็ต มาใช้ในงาน	2.18	1.09	น้อย	2.27	1.04	น้อย
ขาดความรู้ความเข้าใจในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องาน ที่รับผิดชอบ	2.05	1.13	น้อย	1.96	1.11	น้อย
ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีสืบค้นข้อมูลในแต่ละฐานข้อมูล/แหล่งจำหน่ายที่มี ความแตกต่างกัน	2.27	1.20	น้อย	2.35	1.09	น้อย
ขาดความรู้เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่จะติดต่อบนอินเทอร์เน็ต	2.36	1.17	น้อย	2.38	1.02	น้อย
ขาดบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ประจำห้องสมุด เพื่อดูแลเครื่องคอมพิวเตอร์ ในกรณีเครื่องขัดข้อง ทำให้การดำเนินงานล่าช้า	2.95	1.46	ปานกลาง	3.04	1.34	ปานกลาง
การจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ "ไม่มีเวลาเพียงพอในการเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการใช้ อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	-	-	-	-	-	-
	2.32	0.93	น้อย	2.30	0.83	น้อย
รวม						
				2.43	0.81	น้อย

จากตารางที่ 4.38 ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ตในด้านบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น และผู้ปฏิบัติงานโดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.32, \bar{X} = 2.30$ และ $\bar{X} = 2.43$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น และผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ปัญหาการขาดทักษะด้านการติดต่อสาร ($\bar{X} = 2.82, \bar{X} = 2.73$ และ $\bar{X} = 2.85$ ตามลำดับ) และปัญหาการขาดบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ประจำห้องสมุดเพื่อดูแลเครื่องคอมพิวเตอร์ในการดำเนินงานล่าช้า ($\bar{X} = 2.95, \bar{X} = 3.04$ และ $\bar{X} = 3.18$ ตามลำดับ) ส่วนปัญหาข้ออื่นๆ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น และผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.39 ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

	ระดับปัญหา					
	ผู้บริหารระดับสูง		ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น		ผู้ปฏิบัติงาน	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	2.05	1.17	น้อย	2.08	1.23	น้อย
จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ	2.68	1.46	ปานกลาง	2.73	1.43	ปานกลาง
เครื่องคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพต่ำ	2.23	1.34	น้อย	2.42	1.30	น้อย
เครื่องคอมพิวเตอร์ขาดการบำรุงรักษาให้ใช้งานได้	2.91	1.50	ปานกลาง	2.88	1.39	ปานกลาง
อุปกรณ์ต่อเชื่อมคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพและความเร็วในการใช้งานต่ำ	2.46	1.27	น้อย	2.52	1.24	ปานกลาง
รวม	2.46	1.27	น้อย	2.52	1.24	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.39 ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ผู้บริหารระดับสูงโดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.46$) ส่วนผู้บริหารระดับกลาง/ต้น และผู้ปฏิบัติงานโดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.52$ และ $\bar{X} = 2.79$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น และผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ปัญหาเครื่องคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพต่ำ ($\bar{X} = 2.68$, $\bar{X} = 2.73$ และ $\bar{X} = 3.04$ ตามลำดับ) และปัญหาอุปกรณ์ต่อเชื่อมคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตมีความเร็วในการใช้งานต่ำ ($\bar{X} = 2.91$, $\bar{X} = 2.88$ และ $\bar{X} = 2.93$ ตามลำดับ) ส่วนปัญหาข้ออื่นๆ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น และผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นปัญหาเครื่องคอมพิวเตอร์ขาดการบำรุงรักษาให้ใช้งานได้ ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$)

ตารางที่ 4.40 ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านการใช้อินเทอร์เน็ตเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

ปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านการใช้อินเทอร์เน็ต ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับปัญหา								
	ผู้บริหารระดับสูง		ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น		ผู้ปฏิบัติงาน				
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล			
ไม่สามารถเข้าสู่ระบบได้เนื่องจากช่วงเวลานั้นมีผู้ใช้งานมาก	-	-	-	-	-	-	3.17	1.19	ปานกลาง
ไม่สามารถถือคอร์ดอินเข้า ไปสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศในบางฐานข้อมูลได้ เพราะต้องสมัครสมาชิก	-	-	-	-	-	-	3.78	1.33	มาก
ไม่มีคำแนะนำในการใช้บริการฐานข้อมูล/แหล่งจำหน่าย	-	-	-	-	-	-	2.61	0.82	ปานกลาง

ตารางที่ 4.40 (ต่อ)

ปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับปัญหา						
	ผู้บริหารระดับสูง		ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น		ผู้ปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
คำแนะนำในการใช้บริการฐานข้อมูล/แหล่งจำหน่ายไม่ชัดเจน	-	-	-	-	2.65	0.90	ปานกลาง
มีการจำกัดเวลาในการใช้งานฐานข้อมูล/แหล่งจำหน่าย	-	-	-	-	2.87	1.00	ปานกลาง
การแสดงผลบนหน้าจอช้าหรือไม่สามารถแสดงผลได้ เนื่องจากระบบเครือข่ายในการส่งข้อมูลต่ำ	-	-	-	-	2.93	0.99	ปานกลาง
รวม	-	-	-	-	3.00	0.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.40 ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ผู้ปฏิบัติงาน โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดเพียงข้อเดียว คือ ปัญหาการไม่สามารถล็อกอินเข้าไปสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศในบางฐานข้อมูลได้ เพราะต้องสมัครสมาชิก ($\bar{X} = 3.78$) ส่วนปัญหาข้ออื่นๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

4.2 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการใช้

อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

4.2.1 ปัญหา และอุปสรรคอื่นๆ

จากการสำรวจ พบว่า ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น และ ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ โดยจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) ผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารระดับกลาง/ต้น

(1) ความรับผิดชอบในการจัดซื้อขึ้นอยู่กับแผนกจัดซื้อ/ฝ่ายการเงินของ หน่วยงานต้นสังกัดของห้องสมุดและใช้วิธีการติดต่อกันด้วยวิธีโทรศัพท์ หรือผ่านตัวแทนจำหน่าย จึงทำให้ห้องสมุดไม่สามารถจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านอินเทอร์เน็ตได้ (5 คน)

(2) แหล่งจำหน่ายบางแห่งให้บริการบอกรับวารสารผ่านอินเทอร์เน็ต และต้องชำระเงินผ่านบัตรเครดิตเท่านั้น เมื่อยังไม่ถึงกำหนดที่ต้องต่ออายุสมาชิกแหล่งจำหน่ายจะ ต่ออายุสมาชิกล่วงหน้าโดยอัตโนมัติ โดยตัดยอดเงินการต่ออายุสมาชิกผ่านบัตรเครดิตทันที (2 คน)

2) ผู้ปฏิบัติงาน

(1) บุคลากรมีจำนวนจำกัด และภาระงานมาก จึงใช้วิธีติดต่อกันด้วยวิธี โทรศัพท์ หรือผ่านตัวแทนจำหน่าย ซึ่งบุคลากรบางส่วนเห็นว่าการติดต่อดังกล่าวสะดวก กว่าติดต่อกันผ่านอินเทอร์เน็ต (4 คน)

(2) หน่วยงานต้นสังกัดไม่มีนโยบายในการสั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากร สารสนเทศผ่านอินเทอร์เน็ต เนื่องจากต้องชำระเงินล่วงหน้าผ่านบัตรเครดิตของผู้บริหาร (3 คน)

(3) ห้องสมุดเคยจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านอินเทอร์เน็ตแล้ว แต่การ จัดส่งล่าช้า ทำให้เลยกำหนดออกของวารสาร หรือหนังสือ เนื่องจากบริษัท/สำนักพิมพ์ ใช้วิธีการ จัดส่งทางเรือ (1 คน)

(4) ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของหน่วยงานไม่พร้อมที่จะให้บริการ ทำให้ห้องสมุดไม่สามารถนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการปฏิบัติงานได้ (1 คน)

(5) งบประมาณของหน่วยงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีจำกัด ทำให้ โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีประสิทธิภาพต่ำ (1 คน)

4.2.2 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

จากการสำรวจ พบว่า ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ต้นและ ผู้ปฏิบัติงานมีข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากร สารสนเทศ โดยจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) ผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารระดับกลาง/ต้น

(1) อินเทอร์เน็ตมีบทบาทสำคัญมากในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ทั้งในด้านการคัดเลือก ประเมินราคา ติดต่อโต้ตอบงานเอกสาร และการได้มาซึ่งทรัพยากรสารสนเทศ ที่รวดเร็วทันเวลาใช้งาน ดังนั้น ทุกสถาบันควรสนับสนุนบุคลากรที่รับผิดชอบให้ใช้อินเทอร์เน็ต (2 คน)

(2) การสั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตมีข้อจำกัดเรื่องการชำระเงินล่วงหน้าผ่านบัตรเครดิตที่หน่วยงานต้นสังกัดจะต้องออกให้โดยเฉพาะหรือการใช้บัตรเครดิตส่วนตัว ดังนั้น ผู้บริหารควรศึกษาพัฒนาแนวคิดโดยให้การยอมรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและยินยอมให้นำมาใช้ในการดำเนินงานได้ (1 คน)

(3) ควรใช้อินเทอร์เน็ตในการสั่งซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ เพราะสะดวกรวดเร็ว ได้หนังสือทันความต้องการของผู้ใช้บริการ (1 คน)

(4) ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพสูง และมีบุคลากรที่เชี่ยวชาญ (บรรณารักษ์) เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานคล่องตัว และมีประสิทธิภาพในการทำงานสูง (1 คน)

2) ผู้ปฏิบัติงาน

(1) ห้องสมุดควรเปิดกว้างให้การสนับสนุนบุคลากรให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น และเปิดการอบรมอย่างจริงจัง (1 คน)

(2) บรรณารักษ์ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาผสมผสานกับระบบการทำงานเดิม เช่น การติดต่อตัวแทนจำหน่ายเพื่อทวงถามทรัพยากรสารสนเทศ โดยใช้ระบบกระดานสนทนา/ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือการสำรวจราคาผ่านอินเทอร์เน็ต (1 คน)

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สามารถสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประชากรสังกัดห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งสิ้น 30 แห่ง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารระดับสูงของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 30 คน กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารระดับกลาง/ระดับต้นที่รับผิดชอบงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 36 คน และกลุ่มที่ 3 ผู้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 65 คน รวมประชากรทั้ง 3 กลุ่มเป็นจำนวน 131 คน การวิจัยนี้ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ มีลักษณะคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 3 ชุด ได้แก่

1) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารระดับสูง ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไป และการบริหารจัดการการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค ที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และในตอนท้ายของ

แบบสอบถามผู้วิจัยได้เพิ่มคำถามข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

2) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารระดับกลาง/ต้น ประกอบด้วยข้อความคำถาม 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไป และการบริหารจัดการการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค ที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และในตอนท้ายของแบบสอบถามผู้วิจัยได้เพิ่มคำถามข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

3) แบบสอบถามสำหรับผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วยข้อความคำถาม 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค ที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และในตอนท้ายของแบบสอบถามผู้วิจัยได้เพิ่มคำถามข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามให้กับประชากรของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 30 แห่ง ด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ โดยจำแนกเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารระดับสูง จำนวน 30 ฉบับ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารระดับกลาง/ต้น จำนวน 36 ฉบับ และแบบสอบถามสำหรับผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 65 ฉบับ รวมทั้งสิ้นจำนวน 131 ฉบับ ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 2 เดือน เมื่อรับแบบสอบถามกลับคืนได้ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม คงเหลือแบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารระดับสูง จำนวน 23 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76.67 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารระดับกลาง/ต้น จำนวน 27 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.00 และแบบสอบถามสำหรับผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 49 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.38 รวมทั้งสิ้นจำนวน 99 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.57

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มและนำเสนอในรูปแบบการบรรยายความ

1.3 ผลการวิจัย

สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้บริหารระดับสูงส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการหอสมุด จบการศึกษาระดับปริญญาโท มีประสบการณ์ในการบริหารงานห้องสมุด 10 ปีขึ้นไป ผู้บริหารระดับกลาง/ต้นส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าห้องสมุด จบการศึกษาระดับปริญญาโท มีประสบการณ์ในการบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ 10 ปีขึ้นไป และ 1-5 ปีในจำนวนเท่ากัน และผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นบรรณารักษ์ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงานในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ 10 ปีขึ้นไป และรับผิดชอบงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ

1.3.1 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1) การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับกลาง/ต้น จำแนกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

(1) ด้านโครงสร้างงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าลักษณะโครงสร้างงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่แยกกับงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ส่วนลักษณะโครงสร้างภายในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่รวมงานคัดเลือก จัดหาทรัพยากรสารสนเทศเป็นฝ่าย/หน่วยเดียวกัน

(2) ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่มีการกำหนด/วางแผนนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศแต่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

การจัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่มีการจัดสรรงบประมาณประจำปีไว้เฉพาะ แต่จัดสรรรวมกับงบประมาณกลางของห้องสมุด จำนวนเงินงบประมาณ 100,000-300,000 บาท และมากกว่า 600,000 บาทขึ้นไปในจำนวนเท่ากัน และห้องสมุดส่วนใหญ่ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปีในส่วนนี้อย่างเพียงพอ

การสนับสนุน/พัฒนาบุคลากรในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้งานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่มีการสนับสนุน/พัฒนาบุคลากรโดยการจัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอกวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย และห้องสมุดส่วนใหญ่มีบุคลากร/หน่วยงานของห้องสมุดดูแลรับผิดชอบการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

บุคลากร/หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบการใช้คอมพิวเตอร์ในงาน
คัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าห้องสมุดทั้งหมดมีบุคลากร/หน่วยงานที่ดูแล
รับผิดชอบ โดยเป็นบุคลากร/หน่วยงานของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย

วิธีการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากร
สารสนเทศ พบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้วิธีการจัดซื้อ เป็นจำนวน 1-3 เครื่อง โดยจัดคอมพิวเตอร์
สำหรับบุคลากรเพื่อใช้ในงาน 1 เครื่องต่อบุคลากร 1 คน และตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่อง
คอมพิวเตอร์ทุกเดือน และทุก 1 ปีในจำนวนเท่ากัน

วิธีการเชื่อมต่อเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตของห้องสมุด พบว่าห้องสมุด
ส่วนใหญ่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตผ่านศูนย์คอมพิวเตอร์ของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย ส่วนผู้ให้บริการ (ISP)
ที่ห้องสมุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต คือ Internet KSC (บริษัท เค เอส ซี คอมเมอร์เชียล อินเทอร์เน็ต จำกัด)
CSLoxInfo (บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) True (บริษัท โทร อินเทอร์เน็ต จำกัด) และ
Samarts.com (บริษัท สามารถ อินโฟเนต จำกัด) ในจำนวนใกล้เคียงกัน

(3) *ด้านการบริหารจัดการ* พบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่มีนโยบายหรือ
ระเบียบเกี่ยวกับการสั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และไม่
สนับสนุนให้สั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

การใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากร
สารสนเทศพบว่า ผู้บริหารระดับกลาง/ต้นระบุว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือก
ทรัพยากรสารสนเทศ ส่วนบริการอินเทอร์เน็ตด้านการสื่อสารที่ห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้คือ บริการ
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ บริการค้นหาข้อมูลห้องสมุดทั้งหมดใช้บริการสืบค้นแหล่ง/ ข้อมูลทรัพยากร
สารสนเทศผ่านเว็ลด์ไวด์เว็บ และบริการค้นหาข้อมูลผ่านเครื่องมือช่วยค้น สำหรับบริการอินเทอร์เน็ต
ด้านการสื่อสารที่ห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่ใช่คือ บริการกลุ่มแลกเปลี่ยนข่าวสารและสนทนา บริการค้นหา
ข้อมูลห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่ใช่บริการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
ทั้งนี้ผู้บริหารระดับกลาง/ต้นยังระบุว่า ห้องสมุดมีแนวโน้มจะใช้บริการอินเทอร์เน็ตประเภทอื่น
เพิ่มเติมในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศจำนวนน้อย

การสนับสนุนบุคลากรในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
ให้มีความรู้ทางด้านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ พบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่มีการสนับสนุนบุคลากร
โดยการให้คำแนะนำโดยหัวหน้างาน และการจัดการศึกษาดูงานจากหน่วยงานภายนอกวิทยาลัย/
มหาวิทยาลัย ในจำนวนใกล้เคียงกัน

2) *การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้ปฏิบัติงาน* มีดังนี้

(1) ประสิทธิภาพและวิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพในการใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศมากกว่า 6 ปีขึ้นไป มีความถี่ในการใช้ทุกวันและใช้ครั้งละต่ำกว่า 1 ชม.

วิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้วิธีการศึกษาด้วยตนเอง และประเภทบริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศพบว่า บริการด้านการสื่อสารของผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ส่วนบริการค้นหาข้อมูลผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้บริการสืบค้นแหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็ลด์ไวด์เว็บ

(2) การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นบรรณารักษ์และใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศในทุกงาน ได้แก่ งานคัดเลือก งานจัดซื้อ/ บอกรับ งานแลกเปลี่ยน และงานขอรับบริจาค จำแนกตามประเภทของงานเป็น 4 งาน ดังนี้

ก. การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าผู้ปฏิบัติงานที่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานเป็นบรรณารักษ์

วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นแหล่ง/ ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศผ่านเครื่องมือช่วยค้น และเพื่อตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่จากแหล่งจำหน่าย เป็นลำดับ 1 ในจำนวนเท่ากัน

เครื่องมือบนอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้แคตตาล็อกรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศจากร้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เช่น Amazon.com เป็นลำดับ 1

บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้และแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ติดต่อกับผู้ใช้โดยใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และติดต่อแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายโดยใช้เว็บไซต์ของแหล่งจำหน่าย

แหล่งจำหน่าย/ ตัวแทนจำหน่ายที่ผู้ปฏิบัติงานติดต่อในการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศผ่านบริการอินเทอร์เน็ต พบว่าการขอรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศ การตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ และการตรวจสอบราคา ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่

ติดต่อกับศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การขอสารคดีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ติดต่อกับบริษัท ชัคเซส มีเดีย จำกัดและบริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) ในจำนวนเท่ากัน และการถ่ายโอนข้อมูล ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ไม่ติดต่อกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายใดๆ แต่มีเพียงแห่งเดียวที่ติดต่อกับ EBSCO

ห้องสมุด/แหล่งที่ติดต่อผ่านอินเทอร์เน็ต เพื่อตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศ/ตรวจสอบรายละเอียดทางบรรณานุกรม/เปรียบเทียบรายการทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ติดต่อห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องมือช่วยค้น (Search Engine) เพื่อสืบค้นแหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้กูเกิล (Google)

ข. การใช้อินเทอร์เน็ตในงานจัดซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าผู้ปฏิบัติงานที่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานจัดซื้อ/ บอกรับทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานเป็นบรรณารักษ์

วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานจัดซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าบรรณารักษ์ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อสั่งซื้อหนังสือ/สื่อโสตทัศน และบอกรับวารสาร/ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นอันดับ 1

บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ติดต่อกับแหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายในงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ติดต่อโดยใช้เว็บไซต์ของแหล่งจำหน่าย

แหล่งจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายที่ผู้ปฏิบัติงานติดต่อในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านบริการอินเทอร์เน็ต พบว่าการสั่งซื้อและรับใบสั่งซื้อ ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ติดต่อกับศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การชำระเงิน การรับใบเสร็จรับเงิน และการทวงถาม ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ติดต่อกับศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบริษัท ชัคเซส มีเดีย จำกัด ในจำนวนเท่ากัน และการส่งสำเนาบทความ ผู้ปฏิบัติงานไม่ได้ติดต่อส่งสำเนาบทความผ่านบริการอินเทอร์เน็ตกับแหล่งจำหน่าย/ ตัวแทนจำหน่ายใดๆ แหล่งจำหน่าย/ ตัวแทนจำหน่ายที่ผู้ปฏิบัติงานติดต่อในการบอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านบริการอินเทอร์เน็ต พบว่าการบอกรับสมาชิก การต่ออายุสมาชิก การรับใบสมาชิก การชำระเงิน การรับใบเสร็จรับเงิน และการทวงถาม ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ติดต่อกับบริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) การสนับสนุนในการสั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ พบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนให้สั่งซื้อ/บอกรับ

ทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยเหตุผลที่ได้รับการสนับสนุน คือ ประหยัดค่าใช้จ่ายหลายด้าน เช่น ลดการใช้กระดาษในการทำเอกสารสั่งซื้อ/บอกรับ

วิธีการสั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ พบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และชำระเงินที่สั่งซื้อ/บอกรับโดยการโอนเงินผ่านบัญชีธนาคาร

ค. การใช้อินเทอร์เน็ตในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานเป็น บรรณารักษ์

วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อรับทราบความต้องการเพื่อการขอแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ เป็นลำดับ 1

บริการอินเทอร์เน็ตที่ผู้ใช้ติดต่อกับผู้ใช้และหน่วยงานต่างๆ ในงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ติดต่อกับผู้ใช้โดยใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และติดต่อหน่วยงานต่างๆ โดยใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และเว็บไซต์ของหน่วยงาน ในจำนวนเท่ากัน

แหล่งที่ติดต่อหรือสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต เพื่อขอแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ติดต่อ/ สืบค้นจากองค์กร มูลนิธิ สมาคม ชมรมทางวิชาชีพ จากสถาบันการศึกษาของรัฐ/เอกชน จากหน่วยงานของรัฐ/เอกชน ในจำนวนใกล้เคียงกัน

ง. การใช้อินเทอร์เน็ตในงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าผู้ปฏิบัติงานที่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศมีส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานเป็นบรรณารักษ์

วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อรับทราบความต้องการเพื่อการขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ และเพื่อติดต่อหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ เป็นลำดับ 1 ในจำนวนเท่ากัน

บริการอินเทอร์เน็ตที่ผู้ใช้ติดต่อกับผู้ใช้และหน่วยงานต่างๆ ในงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ติดต่อกับผู้ใช้โดยใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และติดต่อหน่วยงานต่างๆ โดยใช้เว็บไซต์ของหน่วยงาน

แหล่งที่ติดต่อหรือสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต เพื่อขอรับบริการ
ทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ติดต่อ/สืบค้นจากหน่วยงานของรัฐ/เอกชน

1.3.2 ปัญหา อุปสรรค ที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหา ทรัพยากรสารสนเทศ

1) ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตใน
งานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

(1) ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต
ในด้านการสั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับกลาง/ต้น
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา
อยู่ในระดับมาก คือ ปัญหาการไม่สามารถชำระเงินผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้เนื่องจาก
เป็นการชำระเงินล่วงหน้าโดยยังไม่ได้รับทรัพยากรสารสนเทศทันที ทั้งนี้ยังพบว่าผู้ปฏิบัติงานมี
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับมากอีกข้อ คือ ปัญหาการไม่สามารถใช้ใบเสร็จรับเงินที่
แหล่งจำหน่ายส่งมาทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินได้

ส่วนปัญหาข้ออื่นๆ ที่ผู้บริหารระดับสูงและผู้ปฏิบัติงานมีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ผู้บริหารระดับกลาง/ต้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัญหาอยู่ในระดับน้อย คือ ปัญหาไม่ประสบความสำเร็จในขั้นตอนการสั่งซื้อ/บอกรับผ่านระบบ
พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ยังพบว่าปัญหาที่ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และผู้ปฏิบัติงาน
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ปัญหาการสั่งซื้อ/ บอกรับผ่านระบบพาณิชย์
อิเล็กทรอนิกส์ขัดต่อระเบียบงานพัสดุของหน่วยงาน ปัญหาในด้านเอกสารที่แหล่งจำหน่ายส่งทาง
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงิน ปัญหาไม่สะดวกในการประสานงาน
ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ปัญหาไม่สามารถใช้ใบสั่งซื้อที่พิมพ์ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เป็น
หลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินได้ และปัญหาไม่สามารถใช้ใบส่งของ (Invoice) ที่แหล่งจำหน่าย
ส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินได้

(2) ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต
ในด้านบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าผู้บริหาร
ระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น และผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
คือ ปัญหาการขาดทักษะด้านการใช้ภาษาต่างประเทศในการติดต่อสื่อสาร และปัญหาการขาด
บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ประจำห้องสมุด เพื่อดูแลเครื่องคอมพิวเตอร์ในกรณีเครื่องขัดข้องทำให้
การดำเนินงานล่าช้า ทั้งนี้ยังพบว่าผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

เพิ่มอีกข้อ คือ ปัญหาการ ไม่มีเวลาเพียงพอในการเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการใช้ อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

ส่วนปัญหาข้ออื่นๆ ที่ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และ ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับน้อย คือ ปัญหาการขาดทักษะในการใช้ อินเทอร์เน็ต เช่น การใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายโอนข้อมูล ฯลฯ ปัญหาขาดทักษะด้าน การใช้คอมพิวเตอร์ (ฮาร์ดแวร์ & ซอฟต์แวร์) ปัญหาการขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และ พัฒนาการเองในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการทำงาน ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจในการนำ อินเทอร์เน็ตมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องานที่รับผิดชอบ ปัญหาการขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีสืบค้น ข้อมูลในแต่ละฐานข้อมูล/ แหล่งจำหน่ายที่มีความแตกต่างกัน ปัญหาการขาดความรู้เกี่ยวกับแหล่ง ทรัพยากรสารสนเทศที่จะติดต่อบนอินเทอร์เน็ต และปัญหาการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ไม่ เพียงพอต่อความต้องการ

(3) ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น และผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ปัญหาเครื่องคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพต่ำ และปัญหาอุปกรณ์ต่อเชื่อมคอมพิวเตอร์ที่ใช้งาน อินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพและความเร็วในการใช้งานต่ำ

ส่วนปัญหาข้ออื่นๆ ที่ผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับกลาง/ ต้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับน้อย ขณะที่ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อยู่ในระดับ ปานกลาง คือ ปัญหาเครื่องคอมพิวเตอร์ขาดการบำรุงรักษาให้ใช้งานได้ ทั้งนี้ยังพบว่า ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น และผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับ น้อย คือ ปัญหาจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ

(4) ผลการประเมินระดับปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านการใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าผู้ปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียว คือ ปัญหาการไม่สามารถถือคอดินเข้าไป สืบค้นทรัพยากรสารสนเทศในบางฐานข้อมูลได้เพราะต้องสมัครสมาชิก

ส่วนปัญหาข้ออื่นๆ ที่ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ ในระดับปานกลาง คือ ปัญหาการไม่สามารถเข้าสู่ระบบได้เนื่องจากช่วงเวลานั้นมีผู้ใช้จำนวนมาก ปัญหาไม่มีคำแนะนำในการใช้บริการฐานข้อมูล/ แหล่งจำหน่าย ปัญหาคำแนะนำในการใช้บริการ ฐานข้อมูล/ แหล่งจำหน่ายไม่ชัดเจน ปัญหามีการจำกัดเวลาในการใช้งานฐานข้อมูล/ แหล่งจำหน่าย

และปัญหาการแสดงผลบนหน้าจอช้าหรือไม่สามารถแสดงผลได้ เนื่องจากระบบเครือข่ายในการส่งข้อมูลช้า

2) ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

(1) ปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น และผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ มีดังนี้

ก. ปัญหาและอุปสรรคด้านการสั่งซื้อ/ บอกรับทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ ความรับผิดชอบในการจัดซื้อขึ้นอยู่กับแผนกจัดซื้อ/ฝ่ายการเงินของหน่วยงานต้นสังกัดของห้องสมุดและใช้วิธีการติดต่อกันด้วยวิธีโทรศัพท์ หรือผ่านตัวแทนจำหน่าย จึงทำให้ห้องสมุดไม่สามารถจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านอินเทอร์เน็ตได้ และหน่วยงานต้นสังกัดไม่มีนโยบายในการสั่งซื้อ/ บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านอินเทอร์เน็ต เนื่องจากต้องชำระเงินล่วงหน้าผ่านบัตรเครดิตของผู้บริหาร

ข. ปัญหาและอุปสรรคด้านบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ บุคลากรมีจำนวนจำกัด และภาระงานมาก จึงใช้วิธีติดต่อกันด้วยวิธีโทรศัพท์ หรือผ่านตัวแทนจำหน่าย ซึ่งบุคลากรบางส่วนเห็นว่าการติดต่อดังกล่าวสะดวกกว่าการติดต่อผ่านอินเทอร์เน็ต

ค. ปัญหาและอุปสรรคด้านอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของหน่วยงานไม่พร้อมที่จะให้บริการทำให้ห้องสมุดไม่สามารถนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการปฏิบัติงานได้ และงบประมาณของหน่วยงานมีจำกัดทำให้โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีประสิทธิภาพต่ำ

(2) ข้อเสนอแนะอื่นๆ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น และผู้ปฏิบัติงาน มีข้อเสนอแนะอื่นๆ ดังนี้

ก. ข้อเสนอแนะด้านการสั่งซื้อ/ บอกรับทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ การสั่งซื้อ/ บอกรับทรัพยากรสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตมีข้อจำกัดเรื่องการชำระเงินล่วงหน้าผ่านบัตรเครดิตที่หน่วยงานต้นสังกัดจะต้องออกให้โดยเฉพาะหรือการใช้บัตรเครดิตส่วนตัว ดังนั้น ผู้บริหารควรศึกษาพัฒนาแนวคิดโดยให้การยอมรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและยินยอมให้นำมาใช้ในการดำเนินงานได้

ข. ข้อเสนอแนะด้านบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ ห้องสมุดควรเปิดกว้างให้การสนับสนุนบุคลากรให้มีความรู้ด้าน

เทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเทอร์เน็ตที่มีบทบาทสำคัญมากในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ อีกทั้งบรรณารักษ์ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาผสมผสานกับระบบการทำงานเดิม เช่น การติดต่อตัวแทนจำหน่ายเพื่อทวงถามทรัพยากรสารสนเทศ โดยใช้ระบบกระดานสนทนา/ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือการสำรวจราคาผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

2. อภิปรายผล

ผลการศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายได้ 3 ประเด็นหลัก คือ การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

2.1 การบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

2.1.1 นโยบายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ผลการศึกษาพบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดนโยบายเฉพาะงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร (ร้อยละ 47.83) แต่ห้องสมุดใช้นโยบายรวมที่ครอบคลุมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในทุกงานของห้องสมุด ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

2.1.2 งบประมาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ผลการศึกษาพบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่มีการจัดสรรงบประมาณประจำปีไว้เฉพาะ หากแต่ใช้ร่วมกับงบประมาณกลางของห้องสมุด/ศูนย์คอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 60.87) ซึ่งนับได้ว่าเป็นการจัดสรรอย่างเพียงพอ (ร้อยละ 65.22) แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารห้องสมุดได้ให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณประจำปี สำหรับการจัดหาฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ตลอดจนค่าบำรุงรักษาหรือค่าซ่อมแซมต่างๆ เพราะการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศจะช่วยให้การจัดการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การติดต่อกับผู้ใช้/ แหล่งจำหน่าย การจัดทำ เอกสารในการคัดเลือกและจัดหา

2.1.3 การสนับสนุนของผู้บังคับบัญชา

1) การสนับสนุน/พัฒนาบุคลากรในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้งานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ผลการศึกษาพบว่า ห้องสมุดมีการสนับสนุน/พัฒนาบุคลากรโดยส่วนใหญ่จัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอกวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย (ร้อยละ

38.60) แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเห็นความสำคัญของอินเทอร์เน็ตที่เข้ามามีบทบาทสำคัญมากในการดำเนินงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ เพราะบุคลากรจำเป็นต้องมีความรู้และมีทักษะเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศในอนาคต โดยผู้บริหารให้การสนับสนุน/พัฒนาบุคลากรโดยส่งเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะทางด้านเทคนิคหรือวิธีการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่องาน เช่น การพัฒนาเว็บไซต์ของห้องสมุดเพื่อเพิ่มช่องทางในการรับข้อเสนอแนะจากผู้ใช้ การพัฒนาทักษะในการคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศผ่านบริการอินเทอร์เน็ต

2) การสนับสนุนบุคลากรให้มีความรู้และใช้ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในงานจัดซื้อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับกลาง/ต้นมีความคิดเห็นตรงกันว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่สนับสนุนบุคลากรในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศซึ่งครอบคลุมการจัดซื้อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศโดยการให้หัวหน้างานให้คำแนะนำ (ร้อยละ 42.90) เพื่อเป็นการให้คำปรึกษาดูแลและข้อเสนอแนะ ซึ่งจะช่วยให้ไปปัญหาการปฏิบัติงานและช่วยพัฒนาศักยภาพของบุคลากร นอกจากนี้ผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับกลาง/ต้นยังสนับสนุนให้บุคลากรศึกษาจากหน่วยงานภายนอกวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย (ร้อยละ 41.40) เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และได้แนวคิดใหม่ๆ มาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน เนื่องจากการจัดซื้อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศด้วยระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์นั้น สามารถใช้บริการได้อย่างคล่องตัวและสะดวก เพราะไม่มีข้อจำกัดด้านสถานที่และเวลา สามารถทำธุรกรรมผ่านระบบอัตโนมัติได้ตลอดเวลา ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์การ เช่น ค่าพิมพ์เอกสาร อีกทั้งมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสินค้าและบริการผ่านทางเว็บบอร์ด ทำให้มีข้อมูลพื้นฐานก่อนตัดสินใจซื้อได้อีกด้วย (โอกาส เอี่ยมสิริวงศ์ 2551: 348) อย่างไรก็ตามห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่มีนโยบายหรือระเบียบในการสั่งซื้อหรือบอกรับ (ร้อยละ 73.91) และยังไม่สนับสนุนให้สั่งซื้อ (ร้อยละ 69.57) หรือบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ (ร้อยละ 56.52) ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

2.1.4 บุคลากร/หน่วยงานสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการศึกษาพบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่มีบุคลากร/หน่วยงานสนับสนุน (ร้อยละ 82.61) ดูแลรับผิดชอบการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อทำหน้าที่ดูแลให้คำปรึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตและช่วยแก้ปัญหาด้านระบบอินเทอร์เน็ต และยังมีบุคลากร/หน่วยงานสนับสนุน (ร้อยละ 96.30) ดูแลรับผิดชอบการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อทำหน้าที่ดูแลระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน รวมทั้งช่วยแก้ปัญหาเมื่อระบบขัดข้อง ทั้งนี้ผลการศึกษาฯ พบอีกว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่มีการตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเดือนและทุก 1 ปี (ร้อยละ 32.00) เพราะการบำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์จำเป็น

ต้องมีการวางแผนในการตรวจสอบและบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันไม่ให้เครื่องคอมพิวเตอร์เกิดความบกพร่องในระหว่างการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

2.1.5 วิธีการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ในการคัดเลือกและจัดหาทรัพยากร

สารสนเทศ ผลการศึกษาพบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้วิธีการจัดซื้อ (ร้อยละ 92.59) โดยจัดเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับบุคลากรเพื่อใช้ในการคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ 1 เครื่องต่อ 1 คน (ร้อยละ 85.19) ทั้งนี้เพราะเครื่องคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันมีราคาถูกลง จึงทำให้ห้องสมุดสามารถจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ได้อย่างเพียงพอต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคน รวมทั้งเพื่อใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงาน ได้อย่างคล่องตัวและช่วยในการจัดการงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

สรุปการบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารของห้องสมุดส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ เพราะอินเทอร์เน็ตมีส่วนช่วยในการปฏิบัติงานต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยเริ่มจากการกำหนด/วางนโยบายการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน การจัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ การให้การสนับสนุน/ พัฒนาบุคลากรในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้งาน การสนับสนุนบุคลากรให้มีความรู้ทางด้านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำความรู้และทักษะที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน การจัดให้มีบุคลากร/หน่วยงานดูแลรับผิดชอบการใช้อินเทอร์เน็ตและเครื่องคอมพิวเตอร์ในงาน เพื่อให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตและช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ตลอดจนการจัดซื้อคอมพิวเตอร์สำหรับบุคลากรทุกคนและทำการตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดความคล่องตัวและช่วยในการจัดการงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2.2 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สามารถนำมาอภิปรายเกี่ยวกับประสบการณ์และวิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศและการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ดังนี้

2.2.1 ประสบการณ์และวิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศมากกว่า 6 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 61.70) ซึ่ง

แตกต่างจากผลการศึกษาของ ประอรนุช โปรงมณีกุล (2543: 142) ที่พบว่าบรรณารักษ์มีประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเวลาประมาณ 1-5 ปี ส่วนความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศทุกวัน (ร้อยละ 72.34) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประอรนุช โปรงมณีกุล (2543: 144) ที่พบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศทุกวัน ทั้งนี้ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานใช้อินเทอร์เน็ตครั้งละต่ำกว่า 1 ชม. (ร้อยละ 41.18) ซึ่งแตกต่างจากผลการศึกษาของ มงคล หนูช่างเผือก (2545: 91) ที่พบว่าบุคลากรในห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระหว่าง 1-2 ชม./ครั้ง ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสรุปได้ว่าปัจจุบันมีการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอย่างแพร่หลาย จึงทำให้ผลการวิจัยครั้งนี้แตกต่างจากผลการวิจัยที่ผ่านมา

วิธีการเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ต ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้วิธีการศึกษาด້วยตนเอง (ร้อยละ 33.90) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ระเบียบ ปาวิเศษ (2544: 113) วาสนา อนุวาร (2541: 52) อารีย์ เพชรหวน (2541: 96) และเลดเนอร์ และทิลล์แมน (Ladner and Tillman, 1994: Abstracts) พบว่าบรรณารักษ์เรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตด้วยตนเองมากที่สุด และผลการศึกษาของ ประอรนุช โปรงมณีกุล (2543: 142) พบว่าบรรณารักษ์ในกลุ่มห้องสมุดส่วนภูมิภาคเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตด้วยตนเองมากที่สุด แตกต่างจากบรรณารักษ์ในกลุ่มห้องสมุดส่วนกลางเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตจากการฝึกอบรม/สัมมนาในหน่วยงานมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พรพรรณ บุญยะทิม (2539:115) และสุกัญญา อ่างศิลา (2541: 75) จากผลการศึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่าบรรณารักษ์สามารถเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเอง เนื่องจากปัจจุบันมีสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถอธิบายหรือสอนการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก อีกทั้งอินเทอร์เน็ตมีการใช้งานที่ง่ายและเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งการเรียนรู้โดยศึกษาจากการฝึกฝนการเข้าถึงและการค้นผ่านอินเทอร์เน็ตด้วยตนเองทำได้ง่าย เพราะ โปรแกรมบนอินเทอร์เน็ตจะมีระบบช่วยเหลือเพื่อให้คำแนะนำในขั้นตอนการใช้งานต่างๆ อย่างชัดเจน จึงเป็นวิธีที่ทำให้บรรณารักษ์นิยมศึกษาและทำความเข้าใจด้วยตนเอง และเมื่อหน่วยงานมีการจัดฝึกอบรม/สัมมนาบรรณารักษ์สามารถเข้ารับการศึกษาเพิ่มเติมได้

2.2.2 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ เมื่อพิจารณาผลการวิจัยของผู้ปฏิบัติงานในครั้งนี้ พบว่าบริการอินเทอร์เน็ตมีบทบาทสำคัญในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ โดยสามารถแบ่งประเด็นการอภิปรายตามบริการอินเทอร์เน็ตเป็น 2 ประเด็น คือ บริการด้านการสื่อสาร และบริการค้นข้อมูล (web search)

1) *บริการด้านการสื่อสาร* เป็นกิจกรรมที่เป็นที่นิยมมากที่สุดในอินเทอร์เน็ต สามารถใช้ติดต่อผู้ใช้ แหล่งจำหน่าย หรือเพื่อนร่วมวิชาชีพ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า บริการด้านการสื่อสารที่ผู้ปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศใช้มากที่สุด คือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 16.24) โดยใช้ในงานต่อไปนี้

(1) *การคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ* ผลการศึกษาพบว่า บริการอินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้ คือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 50.00) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประอรณุช โปร่งมณีกุล (2543: 158) ที่พบว่าบรรณารักษ์สามารถรับคำร้องของผู้ใช้บริการ โดยบริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

(2) *การสั่งซื้อ/บอกรับทรัพยากรสารสนเทศ* ผลการศึกษาพบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ในการสั่งซื้อ (ร้อยละ 69.00) และบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ (ร้อยละ 86.70) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิตยา ปานเพชร (2546: 63) และประอรณุช โปร่งมณีกุล (2543: 145) ที่พบว่าหลังจากคัดเลือกแล้วบรรณารักษ์จะสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด ส่วนการชำระเงินที่สั่งซื้อ/บอกรับ ผลการศึกษาพบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้วิธีการโอนเงินผ่านบัญชีธนาคาร (ร้อยละ 45.70/ร้อยละ 50.00) ซึ่งแตกต่างจาก นิตยา ปานเพชร (2546: 63) ที่พบว่าบรรณารักษ์ ใช้วิธีการชำระเงินในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศโดยการส่งตราไปรษณีย์มากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะในปัจจุบันการโอนเงินผ่านบัญชีธนาคารนั้นสามารถทำได้สะดวกรวดเร็ว ปลอดภัย และมีหลากหลายช่องทาง

(3) *การแลกเปลี่ยน/ขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ* ผลการศึกษาพบว่า การแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ บริการอินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้ คือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 55.56) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับทราบความต้องการเพื่อการขอแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศเป็นลำดับ 1 (ร้อยละ 31.25) และการขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ บริการอินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้ติดต่อกับผู้ใช้ คือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 62.50) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับทราบความต้องการและเพื่อติดต่อหน่วยงานต่างๆ เพื่อการขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศเป็นลำดับ 1 (ร้อยละ 30.43) ทั้งนี้เพราะการรับทราบความต้องการเป็นขั้นตอนแรกของการแลกเปลี่ยนและขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ หากห้องสมุดยังไม่มีและไม่สามารถจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศดังกล่าวได้ บรรณารักษ์จะได้ดำเนินการติดต่อขอแลกเปลี่ยนหรือขอรับบริจาคต่อไป

สรุปการบริการด้านการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้ในการคัดเลือก การสั่งซื้อ/บอกรับ การแลกเปลี่ยน และการขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศมากที่สุด คือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้เพราะเป็นบริการที่จะทำให้บรรณารักษ์สามารถติดต่อ

ผู้ใช้และหน่วยงานต่างๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว สามารถลดเวลา และค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินงานต่างๆ ได้

2) *บริการค้นข้อมูล (web search)* อินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายที่มีข้อมูลสารสนเทศจำนวนมาก การรู้จักแหล่งสารสนเทศที่ต้องการตลอดจนวิธีค้นหาข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพเป็นเรื่องสำคัญ บริการที่ใช้ในการค้นข้อมูลสารสนเทศและแลกเปลี่ยนข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ บริการเวปไซต์ไวด์เว็บ ซึ่งนับว่าเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการประยุกต์ระบบอินเทอร์เน็ตในบริการต่างๆ อาทิ บริการสั่งซื้อ/ บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า บริการเวปไซต์ไวด์เว็บ เป็นบริการที่บรรณารักษ์งานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศใช้อย่างกว้างขวางในงานต่อไปนี้

(1) *งานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ*

ก. *การคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ* ผลการศึกษาพบว่า บรรณารักษ์ใช้บริการเวปไซต์ไวด์เว็บเพื่อสืบค้นแหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศผ่านเครื่องมือช่วยค้น และการตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่จากแหล่งจำหน่ายเป็นลำดับ 1 (ร้อยละ 21.28) ซึ่งปัจจุบันเวปไซต์แหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น การสำรวจเลือกดู (browsing) เพื่อค้นหาแหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการนั้นต้องใช้เวลามาก จากเหตุผลดังกล่าว บรรณารักษ์จึงสามารถใช้เครื่องมือช่วยค้นเพื่อสืบค้นแหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศและเข้าถึงรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการได้สะดวกรวดเร็วขึ้น ทั้งนี้ถ้าแหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศที่เข้าถึงมีลักษณะเป็นแหล่งจำหน่าย บรรณารักษ์สามารถตรวจสอบรายละเอียดทางบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศ ตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ ตลอดจนศึกษาบทวิจารณ์หรือบทแนะนำเพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือกได้อีกด้วย

นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบอีกว่า เครื่องมือช่วยค้น (search engine) ที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.45) ใช้เพื่อสืบค้นแหล่ง/ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ คือ กูเกิล เพราะกูเกิลมีโปรแกรมค้นหาที่ง่ายต่อการใช้งาน สามารถค้นหาข้อมูลได้รวดเร็ว ใช้คำค้นที่เป็นภาษาไทยได้ และมีการจัดเก็บดัชนีของเว็บเพจต่างๆ จากทั่วโลกไว้เป็นจำนวนมาก

ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 35.48) ใช้แคตตาล็อกรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศจากร้านหนังสือบนอินเทอร์เน็ตหรือที่เรียกว่าร้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศเป็นลำดับ 1 ด้วย เช่น Amazon.com ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประอรนุช โปรมงณีกุล (2543: 157) และนอร์แมน (Norman, 1997: 123-132) ที่พบว่าบรรณารักษ์ใช้ฐานข้อมูลรายการทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์จากสำนักพิมพ์และร้านค้าบนอินเทอร์เน็ตเพื่อคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ ทั้งนี้เพราะร้านหนังสือบนอินเทอร์เน็ต

จะรวบรวมข้อมูลทางบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศ รายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ และบทวิจารณ์หรือบทแนะนำทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งมีการปรับปรุงรายการของทรัพยากรสารสนเทศให้ทันสมัยตลอดเวลา จึงทำให้บรรณารักษ์สามารถดำเนินงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างสะดวกรวดเร็วขึ้นด้วย

ข. การตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศ ตรวจสอบรายละเอียดทางบรรณานุกรม เปรียบเทียบรายการทรัพยากรสารสนเทศผ่านห้องสมุด/แหล่งที่ติดต่อบนอินเทอร์เน็ต ผลการศึกษาพบว่า ห้องสมุด/แหล่งที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 18.90) ตรวจสอบรายละเอียดทางบรรณานุกรมผ่านอินเทอร์เน็ต คือ ห้องสมุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประอรณูช โปรงมณีกุล (2543: 144) พบว่าบรรณารักษ์เข้าไปสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลเครือข่ายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมากที่สุด เพราะฐานข้อมูลบรรณานุกรมของห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นฐานข้อมูลที่จัดทำขึ้นมาเป็นระยะเวลากว่า 30 ปี และมีข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ จำนวนมาก จึงนับเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่มีส่วนช่วยในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ในงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศได้เป็นอย่างดี

(2) งานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ ผลการศึกษาพบว่า บรรณารักษ์ค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ขององค์กร มูลนิธิ สมาคม ชมรมทางวิชาชีพ (ร้อยละ 29.20) จากเว็บไซต์ของสถาบันการศึกษาของรัฐ/เอกชน (ร้อยละ 25.00) และจากเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐ/เอกชน (ร้อยละ 20.80) ในจำนวนใกล้เคียงกัน เพื่อขอแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศระหว่างห้องสมุดกับหน่วยงานต่างๆ เพราะหน่วยงานจะมีการผลิตทรัพยากรสารสนเทศในโอกาสต่างๆ เช่น สิ่งพิมพ์ รัฐบาล วารสาร รายงานการสัมมนา เอกสารการประชุมหรือการอภิปราย ซึ่งทรัพยากรสารสนเทศนั้นไม่มีจำหน่ายโดยทั่วไป ต้องใช้วิธีการแลกเปลี่ยนจึงจะได้ทรัพยากรสารสนเทศรายการนั้นมา โดยรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศสำหรับแลกเปลี่ยนจะมีการนำเสนอบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน ซึ่งแตกต่างจากผลการศึกษาของ ประอรณูช โปรงมณีกุล (2543: 146) ที่พบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่สืบค้น/ติดต่อแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศกับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

(3) งานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ ผลการศึกษาพบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 23.50) ค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐ/เอกชน เพื่อขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประอรณูช โปรงมณีกุล (2543: 146) ที่พบว่าบรรณารักษ์สืบค้น/ติดต่อขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเอกชน เพราะหน่วยงานของรัฐ/เอกชนจะมีการผลิตทรัพยากรสารสนเทศทั้งที่อยู่ในรูปสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเผยแพร่โดยการนำเสนอรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน

2.3 ปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากร
 สารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สามารถนำมาอภิปรายได้ 3 ประเด็นคือ ด้านระเบียบการเบิกจ่ายเงินของหน่วยงานต้นสังกัด ด้านบุคลากร และด้านการเข้าถึงข้อมูลทางบรรณานุกรม

2.3.1 ด้านระเบียบการเบิกจ่ายเงินของหน่วยงานต้นสังกัด ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในระดับปานกลาง ขณะที่ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในระดับมาก คือ ปัญหาการไม่สามารถชำระเงินผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้เนื่องจากการชำระเงินล่วงหน้าโดยยังไม่ได้รับทรัพยากรสารสนเทศทันที ทั้งนี้เป็นเพราะห้องสมุดมีข้อจำกัดในการชำระเงินผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่แหล่งจำหน่ายหรือร้านค้าบางแห่งให้ลูกค้าชำระเงินล่วงหน้าด้วยบัตรเครดิตเพียงอย่างเดียว ซึ่งห้องสมุดไม่สามารถกระทำได้ ซึ่งแตกต่างจากผลการศึกษาของ นิตยา ปานเพชร (2546: 70) ที่พบว่าห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนจะสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศจากสำนักพิมพ์ต่างประเทศโดยใช้บัตรเครดิตของผู้บริหารในการชำระเงิน และนำสลิปจากเจ้าของบัตรเครดิตมาประกอบการเบิกจ่าย ทั้งนี้ยังพบว่าผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในระดับมากเพิ่มอีกข้อ คือ ปัญหาการไม่สามารถใช้ใบเสร็จรับเงินที่แหล่งจำหน่ายส่งมาทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิตยา ปานเพชร (2546: 65) และ ประอรนุช โปร่งมณีกุล (2543: 149) ที่พบว่าห้องสมุดไม่สามารถใช้ใบเสร็จรับเงินที่แหล่งจำหน่ายส่งมาทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายได้ ทั้งนี้เป็นเพราะขาดลายมือชื่อของผู้รับเงินทำให้ใบเสร็จรับเงินไม่สมบูรณ์ จึงไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินได้

2.3.2 ด้านบุคลากร ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง/ต้น และผู้ปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในระดับปานกลาง คือ ปัญหาการขาดบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ประจำห้องสมุดเพื่อดูแลเครื่องคอมพิวเตอร์ในกรณีเครื่องขัดข้อง ทำให้การดำเนินงานล่าช้า ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พรพรรณ บุญยะทิม (2539: 118) ลักษณ์า สังขกร (2541: บทคัดย่อ) วาสนา อุนวาร (2541: 54) และอารีย์ เพชรหวน (2541: 100) ที่พบว่าห้องสมุดขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้คำปรึกษาหรือช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และยังคงสอดคล้องกับผลการศึกษาครั้งนี้ที่พบว่า บุคลากร/หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบการใช้คอมพิวเตอร์ในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่เป็นบุคลากร/หน่วยงานของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานจัดหา ควบคุม ดูแลบำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานต่างๆ ภายในวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย จะเป็นหน้าที่หลักของศูนย์คอมพิวเตอร์ของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย ทั้งนี้ยังพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในระดับปานกลางเพิ่มอีกข้อ คือ ปัญหาการขาดทักษะด้านการ

ใช้ภาษาต่างประเทศในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษานิตยา ปานเพชร (2546: 65) และวาสนา อุนวาร์ (2541: 54) ที่พบว่าบรรณารักษ์ มีอุปสรรคด้านภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะ ผู้ปฏิบัติงานต้องใช้ภาษาต่างประเทศในการติดต่อสื่อสารกับแหล่งจำหน่ายต่างประเทศ อีกทั้งข้อมูล ส่วนใหญ่ที่ปรากฏในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นภาษาอังกฤษ

2.3.3 ด้านการเข้าถึงข้อมูลทางบรรณานุกรม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความ คิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในระดับมาก คือ ปัญหาการไม่สามารถล็อกอินเข้าไปสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ ในบางฐานข้อมูลได้เพราะต้องสมัครสมาชิก เช่น BooksInPrint.com ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ของ พรพรรณ บุญยะทิม (2539: 118) ที่พบว่าห้องสมุดไม่สามารถล็อกอินเข้าไปสืบค้นสารสนเทศ ในบางฐานข้อมูล เพราะต้องมีรหัสผ่าน (password) ทั้งนี้เพราะห้องสมุดมีงบประมาณในการจัดหา ทรัพยากรสารสนเทศจำกัด จึงทำให้ห้องสมุดไม่สามารถบอกรับฐานข้อมูลบรรณานุกรมที่ใช้เป็น คู่มือการคัดเลือกและจัดทรัพยากรสารสนเทศได้

3. ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้ง ต่อไป ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากร สารสนเทศ

3.1.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการ ดำเนินงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น การจัดทำนโยบายใน การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ของบุคลากร การพิจารณากระบวนการทำงานของระเบียบการเบิกจ่ายเงินของหน่วยงานต้นสังกัด ในเรื่องการชำระเงินผ่านบัตรเครดิตที่มหาวิทยาลัยจะต้องกำหนดให้โดยเฉพาะหรือการใช้บัตร เครดิตส่วนตัว เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานด้านการจัดหา เป็นต้น

3.1.2 ผู้บริหารควรจัดให้มีบุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามา ทำงานในห้องสมุด หรือสนับสนุนให้บุคลากรของห้องสมุดมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานคล่องตัวเมื่อเกิดปัญหา อันจะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการ ทำงานสูงขึ้น

3.1.3 ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาทักษะและความสามารถทาง ด้านภาษาอังกฤษ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารกับแหล่งจำหน่ายทรัพยากรสารสนเทศ

ของต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการใช้บริการอินเทอร์เน็ตบางประเภทจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการทำความเข้าใจเมื่อต้องการใช้บริการ

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาแนวโน้มการจัดการทรัพยากรสารสนเทศบนระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เพราะในการวิจัยครั้งนี้จะเห็นว่าการจัดการทรัพยากรสารสนเทศบนระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ยังประสบปัญหาหลายด้าน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กุลธิดา ท่วมสุข (2543)) “อีคอมเมิร์ซกับงานห้องสมุดและสารสนเทศ” *บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข.* 18, 3 (ตุลาคม-ธันวาคม) : 25-33
- ครรชิต มาณยวงศ์ (2545 ก) “นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการสารสนเทศ” ใน *ประมวลสารະชุตวิชาการจัดการขั้นสูงสำหรับสถาบันบริการสารสนเทศ* หน่วยที่ 11 หน้า 141-191 นนทบุรี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- _____ . (2545 ข) “การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ” ใน *ประมวลสารະชุตวิชาการจัดการขั้นสูงสำหรับสถาบันบริการสารสนเทศ* หน่วยที่ 12 หน้า 193-232 นนทบุรี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จันทร์เพ็ญ กล่อมใจขาว (2544) “อินเทอร์เน็ตกับห้องสมุดโรงเรียน” *วารสารลานจันทร์* 6, 1 (มกราคม-มิถุนายน) : 4-11
- จินดารัตน์ งามวัฒนสุข (2544) “พฤติกรรมกาเปิดรับและความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ขายหนังสือบนอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภค” *วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์การตลาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*
- จินตนา รักษาพล (2543) “สภาพและปัญหาการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักวิทยบริการสถาบันราชภัฏ ตามทัศนะของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน” *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*
- ทพวงมหาวิทยาลัย (2543) ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2543 หน้า 3 อ้างถึงใน สุริทอง ศรีสะอาด (2544) *แนวทางการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไปสู่เกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 2543* มหาสารคาม สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ธาดาศักดิ์ วัชรปรีชาพงษ์ (2540) *การเลือกและจัดหาทรัพยากรห้องสมุด* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ศิลปাবรรณาการ
- นงนารถ ชัยรัตน์ (2542) *การเลือกและจัดหาทรัพยากรห้องสมุด* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- นฤชัย นิ่มสมบุญ (2539) “ข้อเสนอแนะการใช้อินเทอร์เน็ต (Internet) ในงานห้องสมุด” *วารสารห้องสมุด* 40, 2 (เมษายน-มิถุนายน) : 21-25

- นवलพร สุริยะ (2541) “การจัดการงานวารสารในห้องสมุดแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ”
 วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- นवलพร จันทนะพะลิน (2545) “สภาพและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาในสถาบัน
 ราชภัฏในเขตอีสานเหนือ” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี
 การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- นันทา วิฑูฒิสักดิ์ (2540) *สารนิเทศเพื่อการศึกษา* ค้นคว้า พิมพ์ครั้งที่ 3 แก้ไขเพิ่มเติม
 กรุงเทพมหานคร ดี.ดี.บุ๊คส์ไตร์
- นิตยา ปานเพชร (2546) “การจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ
 บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
 บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- ประภาพร จงสมจิตต์ (2544) “บทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปของบรรณารักษ์วิเคราะห์เลขหมู่และ
 ทำบัตรรายการ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ”
 วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ประยงศรี พัฒนกิจจำรูญ (2546) “กระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ” ใน *เอกสารการสอน
 ชุดวิชาการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ* หน่วยที่ 4 หน้า 135–185 นนทบุรี
 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประสบ สุระพินิจ (2543) “สภาพการใช้และปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร
 ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดหนังสือพิมพ์ในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ประอรนุช โปรงมณีกุล (2543) “การใช้อินเทอร์เน็ตกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด
 สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
 บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปรานี อุตะเถา (2546) “พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ : ศึกษาพฤติกรรม ความคิดเห็น และปัญหาของผู้
 ประกอบการในอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี” วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

- พรพรรณ บุญยะทิพย์ (2539) “การใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) ในงานห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พรรณดาว รัตชะถาวร (2544) “การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดบนอินเทอร์เน็ตแบบออนไลน์” *วารสารห้องสมุด* 45, 1 (มกราคม – มีนาคม) : 13–25
- พรรณดาว รัตชะถาวร (2546) “การพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดของสำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร-ไอซีที” ค้นคืนวันที่ 23 เมษายน 2550 จาก http://www.dss.go.th/dssweb/st-articles/files/sti_2_2546_development-ICT.pdf
- พูลทรัพย์ ชื่นตา (2548) “การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ : กรณีศึกษาห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” รายงานการศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- มงคล หนูช่างเผือก (2546) “การใช้อินเทอร์เน็ตของบุคลากรในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- มิ่งขวัญ ศิริโชติ (2543) “บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารและบรรณารักษ์ห้องสมุดที่มีต่อการบริหารห้องสมุดโรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 5” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- แม่นมาส ชาลิต, คุณหญิง (2546) “ห้องสมุดสมบูรณ์แบบ” ใน *การประชุมใหญ่สามัญและประชุมวิชาการประจำปี 2546 เรื่อง การพัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดสมบูรณ์แบบ* วันที่ 15-18 ธันวาคม 2546 โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพมหานคร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ หน้า 61
- ระเบียบ ปาวิเศษ (2544) “การใช้อินเทอร์เน็ตของบรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าในห้องสมุดมหาวิทยาลัย” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- รายงานผลการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี 2548 (2549) กรุงเทพมหานคร
ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
- ลักษณะ สังขกร (2541) “การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุดเฉพาะในกรุงเทพมหานคร”
วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ
ศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(ออนไลน์) บทคัดย่อ ค้นคืนวันที่ 25 เมษายน 2552 จาก <http://thesis.stks.or.th/>
- ลัดดา โกรดิ (2545) “เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ” ใน *ประมวล
สาระชุดวิชาการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ* หน่วยที่ 3 หน้า 63–106 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์
- เลาดอน, เคนเนท และเลาดอน, จีนส์ (2545) *ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ* กรุงเทพมหานคร
เพียร์สันเอดดูเคชั่น อินโดไชน่า
- วงศ์สว่าง เซาว์ชุตติ (2539) *การประยุกต์ใช้ไอทีกับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ* กรุงเทพมหานคร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วชิราภรณ์ คลังชนบูรณ (2549) “ทรัพยากรสารสนเทศ” ใน *เอกสารคำสอนวิชาสารสนเทศ
เพื่อการค้นคว้า* หน้า 45 กรุงเทพมหานคร ภาควิชาสารสนเทศศาสตร์และ
บรรณารักษศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- วาสนา ณะสุข (2544) “วันนี้...ของการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ” *วารสารวิทยบริการ* 12, 2
(พฤษภาคม – สิงหาคม) : 1–12
- วาสนา อนุวาร (2541) “การให้บริการอินเทอร์เน็ตของห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค”
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วิภาวรรณ ปลัดคุณ (2545) “ความพึงพอใจของคณาจารย์ต่อการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของ
ห้องสมุด สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ” การค้นคว้าอิสระ
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล (2547) *เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ* กรุงเทพมหานคร
ซีเอ็ดดูเคชั่น
- ศิริพร พูลสุวรรณ (2542) *การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ นครราชสีมา โปรแกรมวิชาบรรณารักษ-
ศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏ
นครราชสีมา*

- สมพร พุทธาพิทักษ์ผล (2546 ก) “เทคโนโลยีกับการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ* หน่วยที่ 12 หน้า 137–171 นนทบุรี
สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- _____ (2546 ข) “ประเด็นสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ* หน่วยที่ 15 หน้า 261–292 นนทบุรี
สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สฤณีพิงษ์ ลิมปิชูชัย (2544) “เครือข่ายคอมพิวเตอร์” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น* หน่วยที่ 4 หน้า 144–194 นนทบุรี สาขาวิชาศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สีปาน ทรัพย์ทอง (2546) “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศ” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ* หน่วยที่ 1 หน้า 1–39 นนทบุรี สาขาวิชา
ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สีปาน ทรัพย์ทอง และชุตินา สัจจามันท์ (2546) “การเลือกและการจัดหาวารสารและ
หนังสือพิมพ์” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ* หน่วยที่ 8
หน้า 349–381 นนทบุรี สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุกัญญา อ่างศิลา (2541) “สภาพและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อบริการผู้ใช้ในห้องสมุด
มหาวิทยาลัยของรัฐในส่วนภูมิภาค (PULINET)” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สุริทอง ศรีสะอาด (2544) *แนวทางการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไปสู่เกณฑ์มาตรฐาน
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 2543* มหาสารคาม สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม
- อารีย์ เพชรหวาน (2541) “การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานบริการตอบคำถามของบรรณารักษ์
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์ (2551) *วิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ กรุงเทพมหานคร
ซีเอ็ดยูเคชั่น*
- โอเลียร์, ทีโมที เจ. และโอเลียร์, ลินดา ไอ. (2549) *คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ
สมัยใหม่* กรุงเทพมหานคร แมคกรอ-ฮิล

- American Library Association. (1996). cited in “Collection Development Resources on the Internet.” (2001). Retrieved August 21, 2004, from <http://www.simmons.edu/resource/libraries/gslis/colldev/index.html>
- Chisenga, Justin. (1999). “A Study of Use of the Internet Among Library Professionals in Sub-Saharan Africa.” *Internet Reference Services Quarterly*. 4, 1 (January) : 37-49.
- Clark, Kimbrey Samantha Adams. (2001). “Internet Use to Perform Collection Development Among Independent School Librarians in the Pacific Northwest.” Thesis (Ph.D.) The University of Alabama. Abstract online. Pub. No. AAT3038851 Retrieved March 31, 2007, from Dissertation Abstracts Online <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=726309221&Fmt=2&clientId=60588&RQT=309&VName=PQD>
- “Collection Development Resources on the Internet.” (2001). Retrieved August 21, 2004, from <http://www.simmons.edu/resource/libraries/gslis/colldev/index.html>
- “Collection Development Resources on the Internet : Acquisitions.” (2000). Retrieved August 21, 2004, from <http://www.simmons.edu/libraries/gslis/colldev/acquisitions.html>
- “Collection Development Resources on the Internet : Selection Overview.” (2000). Retrieved August 21, 2004, from <http://www.simmons.edu/libraries/gslis/colldev/selover.html>
- “Collection Development Training for Arizona Public Libraries.” (2009). Retrieved April 25, 2009, from <http://www.lib.az.us/cdt/>
- Evans, G. Edward. (2000). *Developing Library and Information Center Collections*. 4th ed. Englewood,: Libraries Unlimited.
- Fletcher, Patricia Diamond. (2000). *World Libraries on the Information Superhighway : Preparing for the Challenges of the New Millennium*. Hershey, Pa.: Idea Group Publishing.
- Fourie, Ina. (2003). “How Can Current Awareness Services (CAS) Be Used in the World of Library Acquisitions?.” *Online Information Review*. 27, 3 (June): 183-195.
- Harwell, P. S. (1999). “E-commerce and Credit Cards : Practical Considerations.” In *Library Collections, Acquisitions & Technical Services*. 2: pp. 203-204 อ้างถึงใน นิตยา ปานเพชร (2546) “การจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศบนระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา วิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

- Intner, Sheila S. (2001). "Impact of the Internet on Collection Development : Where are We Now? Where are We Headed? An Informal Study." *Library Collections, Acquisitions, & Technical Services*. 25 : 307-322.
- Kao, Mary Liu. (2001). *Introduction to Technical Services for Library Technicians*. New York: Haworth Press.
- Ladner, S. J. and Tillman, H. N. (1994). *Special Libraries and the Internet : A Descriptive Study in Emerging Communities : Integrating Networked Information Into Library Services*. Urbana: University of Illinois.
- McCain, Mary Maude and Merrill, Martha. (2001). *Dictionary for School Library Media Specialists : A Practical and Comprehensive Guide*. Englewood, Libraries Unlimited.
- The Nielsen Company. (2009). "Nielsen Online Announces February U.S. Search Share Rankings." Retrieved April 4, 2009, from http://www.nielsen-online.com/pr/pr_090310.pdf
- Norman, O. G. (1997). "The Impact of Electronic Information Sources on Collection Development : A Survey of Current Practice." *Library Hi Tech*. 1-2 : 123-132.
- Reitz, Joan M. (2004). *Dictionary of Library and Information Science*. Westport, Conn.: Libraries Unlimited.
- Semertzaki, Eva. (2008). "Internet Usage in Greek Libraries." *The Electronic Library*. 26, 5 : 735-756.
- Wilkinson, Frances C. and Lewis, Linda K. (2003). *The Complete Guide to Acquisitions Management*. Westport, Conn.: Libraries Unlimited.
- Worthington, Kaye H. (1997). "Selection Aid Use for Book Purchases Among School Library Media Specialists in Missouri." Thesis Central Missouri State University. Abstract online. Pub. No. AAT1381692 Retrieved August 23, 2009, from Dissertation Abstracts Online <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=740284491&sid=2&Fmt=2&clientId=60588&RQT=309&Vname=PQD>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ที่ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเสนอเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา (content validity) ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามประเด็นคำถาม และความเหมาะสมของภาษา จำนวน 5 ท่าน มีดังนี้

1. ชื่อ รงศาสตราจารย์สุภาพร ภัทรนคร
ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. ชื่อ อาจารย์รุ่งฟ้า ฐิโนทัย
ตำแหน่ง วิชาการแทนหัวหน้าฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
และหัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ
สถานที่ทำงาน สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ชื่อ อาจารย์นันทพร ธนะกุลบริรักษ์
ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายเทคนิค
สถานที่ทำงาน สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
4. ชื่อ อาจารย์มณฑนา เจริญแพทย์
ตำแหน่ง หัวหน้างานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
สถานที่ทำงาน สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ชื่อ อาจารย์พรรณทิพา โรจนกร
ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายพัฒนาทรัพยากร
สถานที่ทำงาน สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม (สำหรับผู้บริหารระดับสูง)

เรื่อง

การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ การจัดซื้อ การบอกรับ การแลกเปลี่ยน และการขอรับบริจาค เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรสารสนเทศทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งศึกษาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในการใช้อินเทอร์เน็ตทำงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ตลอดจนศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้จะนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไป และการบริหารจัดการการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
- ตอนที่ 3 การจัดการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
- ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

3. โปรดตอบแบบสอบถามทั้ง 4 ตอนให้ครบทุกข้อ

*****

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ○ และเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ชื่อห้องสมุด .....
2. วิทยาลัย / มหาวิทยาลัยที่สังกัด .....
3. ระดับการศึกษา

☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. ตำแหน่งงาน

☐ ผู้อำนวยการหอสมุด	☐ รองผู้อำนวยการหอสมุด
☐ ผู้ช่วยผู้อำนวยการหอสมุด	☐ หัวหน้าห้องสมุด
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	
5. ประสบการณ์ในการบริหารงานห้องสมุด

☐ 10 ปีขึ้นไป	☐ 6-10 ปี	☐ 1-5 ปี
☐ น้อยกว่า 1 ปี	☐ ไม่มีประสบการณ์	

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไป และการบริหารจัดการการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ○ และเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. โครงสร้างงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศมีลักษณะ**รวมหรือแยก**กับงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ

☐ รวม	☐ แยก
---------------------------	---------------------------
2. โครงสร้างภายในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศแบ่งออกเป็นลักษณะใด

☐	แยกงานคัดเลือก จัดหาสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นฝ่าย/หน่วยออกจากกัน
☐	รวมงานคัดเลือก จัดหาทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นฝ่าย/หน่วยเดียวกัน
☐	อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. ห้องสมุดมีการกำหนด / วางนโยบายที่จะพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ (เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์เพื่องานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ฯลฯ) ในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศหรือไม่
- มี ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร
  - มี เป็นลายลักษณ์อักษร
  - ไม่มี เพราะ (โปรดระบุ) .....
4. ห้องสมุดมีการจัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศหรือไม่
- มีการจัดสรรไว้โดยเฉพาะ ประมาณ.....บาท
  - ไม่มีการจัดสรรไว้เฉพาะ แต่รวมจัดสรรไว้กับ.....
ประมาณ.....บาท
5. งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรประจำปีเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพียงพอหรือไม่
- เพียงพอ
  - ไม่เพียงพอ
6. ห้องสมุดมีการสนับสนุน / พัฒนาบุคลากรในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้งานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศหรือไม่
- มี สนับสนุน / พัฒนาบุคลากรโดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
    - จัดฝึกอบรมภายในหน่วยงานห้องสมุด / วิทยาลัย / มหาวิทยาลัย
    - จัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอกวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย
    - ให้คำแนะนำโดยหัวหน้างาน
    - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
  - ไม่มี เพราะ (โปรดระบุ) .....
7. การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดมีบุคลากร / หน่วยงานดูแลรับผิดชอบหรือไม่
- มี เป็นบุคลากร / หน่วยงาน ของ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
    - วิทยาลัย / มหาวิทยาลัย
    - ห้องสมุด
  - ไม่มี เพราะ (โปรดระบุ) .....

8. ห้องสมุดเชื่อมต่อเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ต โดยวิธีใด
- เชื่อมต่อเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตโดยตรงจากห้องสมุด
  - เชื่อมต่อเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตโดยผ่านศูนย์กลางคอมพิวเตอร์ของวิทยาลัย/ มหาวิทยาลัย
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
9. ห้องสมุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตผ่านผู้ให้บริการ (ISP) รายใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- Internet KSC (บริษัท เค เอส ซี คอมเมอร์เชียล อินเทอร์เน็ต จำกัด)
  - CSLoxInfo (บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน))
  - Samarts.com (บริษัท สามารอินโฟเนต จำกัด)
  - True (บริษัท ทู อินเทอร์เน็ต จำกัด)
  - INET (บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน))
  - CAT Telecom (บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน))
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
10. ห้องสมุดมีนโยบายหรือระเบียบเกี่ยวกับการสั่งซื้อ / บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หรือไม่
- มี
  - ไม่มี เพราะ (โปรดระบุ) .....
11. ห้องสมุดสนับสนุนให้สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หรือไม่
- สนับสนุน
  - ไม่สนับสนุน เพราะ (โปรดระบุ) .....
12. ห้องสมุดสนับสนุนให้บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หรือไม่
- สนับสนุน
  - ไม่สนับสนุน เพราะ (โปรดระบุ) .....
13. ห้องสมุดมีการสนับสนุนบุคลากรในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้มีความรู้ทางด้านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หรือไม่
- มี สนับสนุนบุคลากรโดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
    - จัดบรรยายเพื่อให้ความรู้ภายในหน่วยงานห้องสมุด / วิทยาลัย / มหาวิทยาลัย
    - จัดการศึกษาดูงานจากหน่วยงานภายนอกวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย
    - ให้คำแนะนำโดยหัวหน้างาน
    - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
  - ไม่มี เพราะ (โปรดระบุ) .....

ตอนที่ 3 การจัดการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหา
ทรัพยากรสารสนเทศ

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ห้องสมุดสนับสนุนให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาใน
ด้านคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศหรือไม่

สนับสนุนให้เป็นสมาชิก ได้แก่ (โปรดระบุ).....

.....

ไม่สนับสนุนให้เป็นสมาชิก เพราะ (โปรดระบุ).....

.....

(ข้ามไปตอบตอนที่ 4 : หน้า 5)

2. ห้องสมุดมีการกำหนด/วางนโยบายในการดำเนินงานความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดม
ศึกษาในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศหรือไม่

มี ได้แก่ (โปรดระบุ).....

.....

ไม่มี เพราะ (โปรดระบุ) .....

.....

3. ห้องสมุดมีการจัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานความร่วมมือระหว่าง
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศหรือไม่

มีการจัดสรรไว้โดยเฉพาะ ประมาณ.....บาท

ไม่มีการจัดสรรไว้เฉพาะ แต่รวมจัดสรรไว้กับ.....

ประมาณ.....บาท

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหา
ทรัพยากรสารสนเทศ

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับปัญหา และอุปสรรค โดยกำหนดดังนี้

5 = มีปัญหามากที่สุด 4 = มีปัญหามาก 3 = มีปัญหาปานกลาง 2 = มีปัญหาน้อย

1 = มีปัญหาน้อยที่สุด

รายการ	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
1. ปัญหาด้านการสั่งซื้อ / บอกรับทรัพยากรสารสนเทศ					
1.1 การสั่งซื้อ / บอกรับผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จัดต่อระเบียบงานพัสดุของหน่วยงาน					
1.2 ไม่ประสบความสำเร็จในขั้นตอนการสั่งซื้อ / บอกรับผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์					
1.3 มีปัญหาในด้านเอกสารที่แหล่งจำหน่ายส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงิน					
1.4 ไม่สามารถชำระเงินผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ เนื่องจากเป็นการชำระเงินล่วงหน้า โดยยังไม่ได้รับทรัพยากรสารสนเทศทันที					
1.5 ไม่สะดวกในการประสานงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ต					
1.6 อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
2. ปัญหาด้านบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ					
2.1 ขาดทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต เช่น การใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายโอนข้อมูล ฯลฯ					
2.2 ขาดทักษะด้านการใช้คอมพิวเตอร์ (ฮาร์ดแวร์ & ซอฟต์แวร์)					
2.3 ขาดทักษะด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ ในการติดต่อสื่อสาร					
2.4 ขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการงาน					
2.5 ขาดความรู้ความเข้าใจในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องานที่รับผิดชอบ					
2.6 ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีสืบค้นข้อมูลในแต่ละฐานข้อมูล / แหล่งจำหน่ายที่มีความแตกต่างกัน					
2.7 ขาดความรู้เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่จะติดต่อบนอินเทอร์เน็ต					
2.8 ขาดบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ประจำห้องสมุด เพื่อดูแลเครื่องคอมพิวเตอร์ในกรณีเครื่องขัดข้อง ทำให้การดำเนินงานล่าช้า					
2.9 อื่นๆ (โปรดระบุ).....					

รายการ	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
3. ปัญหาด้านอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ					
3.1 จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ					
3.2 เครื่องคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพต่ำ					
3.3 เครื่องคอมพิวเตอร์ขาดการบำรุงรักษาให้ใช้งานได้					
3.4 อุปกรณ์ต่อเชื่อมคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพและความเร็วในการใช้งานต่ำ					
3.5 อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
4. ปัญหาด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ					
4.1 ขั้นตอนการประสานงานความร่วมมือผ่านระบบอินเทอร์เน็ตมีความยุ่งยากซับซ้อน (โปรดระบุ)					
4.2 ระบบเครือข่ายความร่วมมือผ่านอินเทอร์เน็ตไม่พร้อมที่จะให้บริการ					
4.3 อื่นๆ (โปรดระบุ)					

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือนเป็นอย่างสูง
ขนิษฐา ภมรพิพิธ

(กรุณาส่งแบบสอบถามคืน ภายในวันที่.....)

แบบสอบถาม (สำหรับผู้บริหารระดับกลาง และผู้บริหารระดับต้น)

เรื่อง

การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ การจัดซื้อ การบอกรับ การแลกเปลี่ยน และการขอรับบริจาค เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรสารสนเทศทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งศึกษาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในการใช้อินเทอร์เน็ตทำงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ตลอดจนศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้จะนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไป และการบริหารจัดการการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
- ตอนที่ 3 การจัดการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
- ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

3. โปรดตอบแบบสอบถามทั้ง 4 ตอนให้ครบทุกข้อ

*****

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ○ และเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ชื่อห้องสมุด .....
2. วิทยาลัย / มหาวิทยาลัยที่สังกัด .....
3. ระดับการศึกษา

☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
4. ตำแหน่งงาน

☐ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
☐ หัวหน้าแผนกพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
☐ หัวหน้างานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. ประสบการณ์ในการบริหารงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

☐ 10 ปีขึ้นไป	☐ 6 – 10 ปี	☐ 1 – 5 ปี
☐ น้อยกว่า 1 ปี	☐ ไม่มีประสบการณ์	

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไป และการบริหารจัดการการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ○ และเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ มีจำนวน ..... เครื่อง และมีการตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอย่างไร

☐ เครื่องเช่า มีจำนวน	เครื่อง
☐	ตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเดือน
☐	ตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ทุก 6 เดือน
☐	ตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ทุก 1 ปี
☐	ตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ทุก 2 ปี
☐	อื่นๆ (โปรดระบุ).....

- เครื่องของวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย มีจำนวน ..... เครื่อง
- ตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเดือน
  - ตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ทุก 6 เดือน
  - ตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ทุก 1 ปี
  - ตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ทุก 2 ปี
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
2. การจัดเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับบุคลากรเพื่อใช้ในการงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอย่างไร
- จัดเครื่องคอมพิวเตอร์ 1 เครื่องสำหรับบุคลากร 1 คน
  - จัดเครื่องคอมพิวเตอร์ 1 เครื่องสำหรับบุคลากร 2 คน
  - จัดเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นส่วนกลางสำหรับบุคลากรทุกคน
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
3. การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดมีบุคลากร / หน่วยงานดูแลรับผิดชอบหรือไม่
- มี เป็นบุคลากร / หน่วยงาน ของ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
    - วิทยาลัย / มหาวิทยาลัย   ห้องสมุด
    - บริษัท / หน่วยงานเอกชน (เครื่องเช่า)
  - ไม่มี เพราะ (โปรดระบุ) .....
4. ปัจจุบันห้องสมุดใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศหรือไม่
- ใช้ ในงานใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
    - งานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ ประเภท.....
    - งานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ ประเภท.....
    - งานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ ประเภท.....
    - งานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ ประเภท.....
    - งานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ ประเภท.....
  - ไม่ใช้ (ข้ามไปตอบตอนที่ 3 : หน้า 5 เฉพาะประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับการไม่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ)

5. การปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้บริการอินเทอร์เน็ตประเภทใดบ้าง และมีแนวโน้มจะให้บริการอินเทอร์เน็ตประเภทใดเพิ่มเติม (โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเภทบริการ)

ประเภทบริการอินเทอร์เน็ต	การใช้บริการในปัจจุบัน		แนวโน้มจะใช้บริการเพิ่มเติม
	ใช้	ไม่ใช้	
1) บริการสืบค้นแหล่ง / ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศผ่าน เว็ลด์ไวด์เว็บ (Information Search)			
2) บริการค้นหาข้อมูลผ่านเครื่องมือช่วยค้น (Search Engine)			
3) บริการเว็บท่า (Portal Web) รวบรวมแหล่งข้อมูลและ เว็บไซต์ต่างๆ			
4) บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)			
5) บริการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์			
6) บริการบอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์			
7) บริการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล (FTP / download / upload)			
8) บริการกระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ (Usenet / News groups)			
9) บริการกระดานสนทนา (Webboard / Discussion groups)			
10) บริการกลุ่มแลกเปลี่ยนข่าวสารและสนทนา (Listservs)			
11) บริการสนทนาแบบออนไลน์ (Chat / IRC)			
12) บริการอีแมลลิสต์ / เมลลิ่งลิสต์ (e-Maillist / Mailing lists)			
13) อื่นๆ (โปรดระบุ).....			

6. ห้องสมุดมีการสนับสนุนบุคลากรในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้มีความรู้ทางด้านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หรือไม่

- มี สนับสนุนบุคลากรโดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จัดบรรยายเพื่อให้ความรู้ภายในหน่วยงานห้องสมุด / วิทยาลัย / มหาวิทยาลัย
  - จัดการศึกษาดูงานจากหน่วยงานภายนอกวิทยาลัย / มหาวิทยาลัย
  - ให้คำแนะนำโดยหัวหน้างาน
  - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- ไม่มี เพราะ (โปรดระบุ) .....

ตอนที่ 3 การจัดการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรประจำปีเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพียงพอหรือไม่

- เพียงพอ ไม่เพียงพอ

2. กิจกรรมความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ดำเนินการร่วมกันผ่านอินเทอร์เน็ตมีอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดทำฐานข้อมูลชี้แหล่งวารสารในประเทศไทย (Journal Link)
- จัดทำสหรายชื่อวารสาร (Union List)
- จัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Thai University eBook Net)
- บอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์
- บอกรับฐานข้อมูลออนไลน์
- แลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ
- แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ทางวิชาชีพ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

.....

.....

**ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหา
ทรัพยากรสารสนเทศ**

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับปัญหา และอุปสรรค โดยกำหนดดังนี้

5 = มีปัญหามากที่สุด 4 = มีปัญหามาก 3 = มีปัญหาปานกลาง 2 = มีปัญหาน้อย

1 = มีปัญหาน้อยที่สุด

รายการ	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
1. ปัญหาด้านการสั่งซื้อ / บอกรับทรัพยากรสารสนเทศ					
1.1 การสั่งซื้อ / บอกรับผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ติดต่อระเบียบงานพัสดุของหน่วยงาน					
1.2 ไม่ประสบความสำเร็จในขั้นตอนการสั่งซื้อ / บอกรับผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์					
1.3 มีปัญหาในด้านเอกสารที่แหล่งจำหน่ายส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงิน					
1.4 ไม่สามารถชำระเงินผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ เนื่องจากเป็นการชำระเงินล่วงหน้า โดยยังไม่ได้รับทรัพยากรสารสนเทศทันที					
1.5 ไม่สะดวกในการประสานงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ต					
1.6 อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
2. ปัญหาด้านบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ					
2.1 ขาดทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต เช่น การใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายโอนข้อมูล ฯลฯ					
2.2 ขาดทักษะด้านการใช้คอมพิวเตอร์ (ฮาร์ดแวร์ & ซอฟต์แวร์)					
2.3 ขาดทักษะด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ ในการติดต่อสื่อสาร					
2.4 ขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้งาน					
2.5 ขาดความรู้ความเข้าใจในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องานที่รับผิดชอบ					

รายการ	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
2.6 ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีสืบค้นข้อมูลในแต่ละฐานข้อมูล / แหล่งจำหน่ายที่มีความแตกต่างกัน					
2.7 ขาดความรู้เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่จะติดต่อบนอินเทอร์เน็ต					
2.8 ขาดบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ประจำห้องสมุด เพื่อดูแลเครื่องคอมพิวเตอร์ในกรณีเครื่องขัดข้อง ทำให้การดำเนินงานล่าช้า					
2.9 อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
3. ปัญหาด้านอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ					
3.1 จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ					
3.2 เครื่องคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพต่ำ					
3.3 เครื่องคอมพิวเตอร์ขาดการบำรุงรักษาให้ใช้งานได้					
3.4 อุปกรณ์ต่อเชื่อมคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพและความเร็วในการใช้งานต่ำ					
3.5 อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
4. ปัญหาด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ					
4.1 ขั้นตอนการประสานงานความร่วมมือผ่านระบบอินเทอร์เน็ตมีความยุ่งยากซับซ้อน (โปรดระบุ).....					
4.2 ระบบเครือข่ายความร่วมมือผ่านอินเทอร์เน็ตไม่พร้อมที่จะให้บริการ					
4.3 อื่นๆ (โปรดระบุ)					

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของ
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของท่าน

.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือน้อย่างสูง
ขนิษฐา ภมรพิพิธ

(กรุณาส่งแบบสอบถามคืน ภายในวันที่.....)

แบบสอบถาม (สำหรับผู้ปฏิบัติงาน)

เรื่อง

การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ การจัดซื้อ การบอกรับ การแลกเปลี่ยน และการขอรับบริจาค เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรสารสนเทศทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งศึกษาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในการใช้อินเทอร์เน็ตทำงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ตลอดจนศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้จะนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
- ตอนที่ 3 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
- ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

3. โปรดตอบแบบสอบถามทั้ง 4 ตอนให้ครบทุกข้อ ยกเว้น ตอนที่ 2 ข้อ 6-10 โปรดเลือกตอบคำถามเฉพาะงานที่ท่านรับผิดชอบเท่านั้น (ดูคำชี้แจงเพิ่มเติมที่หน้า 4)

*****

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ○ และเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ชื่อห้องสมุด .....
2. วิทยาลัย / มหาวิทยาลัยที่สังกัด .....
3. ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
4. ประสบการณ์การทำงานในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

☐ 10 ปีขึ้นไป	☐ 6 – 10 ปี	☐ 1 – 5 ปี
☐ น้อยกว่า 1 ปี	☐ ไม่มีประสบการณ์	
5. ตำแหน่งงาน

☐ บรรณารักษ์	☐ นักเอกสารสนเทศ
☐ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา	☐ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	
6. หน้าที่ปัจจุบันที่ท่านรับผิดชอบในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ งานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ ประเภท.....
☐ งานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ ประเภท.....
☐ งานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ ประเภท.....
☐ งานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ ประเภท.....
☐ งานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ ประเภท.....

ตอนที่ 2 การใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ○ และเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ปัจจุบันห้องสมุดของท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศหรือไม่

☐ ใช่
☐ ไม่ใช่ (ข้ามไปตอบตอนที่ 3 : หน้า 14 เฉพาะประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับการไม่ใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ)

5. ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ บ่อยครั้งเพียงใด และในแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณเท่าใด

- ใช้ทุกวัน ประมาณ..... ชั่วโมง / ครั้ง
- ใช้มากกว่า 1 ครั้ง / สัปดาห์ ประมาณ..... ชั่วโมง / ครั้ง
- ใช้ 1 ครั้ง / สัปดาห์ ประมาณ..... ชั่วโมง / ครั้ง
- ใช้ 1 ครั้ง / 2 สัปดาห์ ประมาณ..... ชั่วโมง / ครั้ง
- ใช้ 1 ครั้ง / เดือน ประมาณ..... ชั่วโมง / ครั้ง
- อื่นๆ (โปรดระบุ)..... ชั่วโมง / ครั้ง

- คำชี้แจง**
1. ถ้าท่านรับผิดชอบงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ โปรดตอบคำถามข้อ 6. (หน้า 4)
  2. ถ้าท่านรับผิดชอบงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ โปรดตอบคำถามข้อ 7. (หน้า 7)
  3. ถ้าท่านรับผิดชอบงานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ โปรดตอบคำถามข้อ 8. (หน้า 9)
  4. ถ้าท่านรับผิดชอบงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ โปรดตอบคำถามข้อ 9. (หน้า 11)
  5. ถ้าท่านรับผิดชอบงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ โปรดตอบคำถามข้อ 10. (หน้า 12)
  6. ถ้าท่านรับผิดชอบงานมากกว่า 1 งาน กรุณาตอบทุกงานที่ท่านรับผิดชอบ

6. ถ้าท่านรับผิดชอบงานคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ โปรดตอบคำถามดังต่อไปนี้

6.1 ท่านมีวัตถุประสงค์ใดบ้างในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ (โปรดเรียงลำดับการใช้โดยการใส่หมายเลข 1, 2, 3... ทั้งนี้สามารถเลือกเรียงลำดับเฉพาะที่มีการใช้โดยไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับทั้งหมดและกรณีที่มีการเพิ่มเติมข้อมูลในช่องอื่นๆ โปรดระบุ... ให้ใส่หมายเลขแสดงการเรียงลำดับด้วย)

- ..... ติดต่อกับผู้ใช้เพื่อรับ / สอบถามความต้องการทรัพยากรสารสนเทศ
- ..... ติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อขอรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศ / สาคิตสื่อ
- ..... สืบค้นแหล่ง/ ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศผ่านเครื่องมือช่วยค้น (Search Engine)
- ..... ตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่จากแหล่งจำหน่าย
- ..... ตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศจากห้องสมุดอื่น
- ..... ตรวจสอบรายชื่อหนังสือจากภาคีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Thai University eBook Net)
- ..... ตรวจสอบรายชื่อวารสารจากฐานข้อมูลชี้แหล่งวารสารในประเทศไทย (Journal link)
- ..... ตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศจากฐานข้อมูลสหบรรณานุกรม (Union Catalog)
- ..... ศึกษาบทวิจารณ์หรือบทแนะนำเพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือก
- ..... ตรวจสอบรายการบรรณานุกรมและสาระสังเขปของทรัพยากรสารสนเทศ
- ..... ตรวจสอบราคาทรัพยากรสารสนเทศจากแหล่งจำหน่าย
- ..... เปรียบเทียบรายการทรัพยากรสารสนเทศกับห้องสมุดอื่น
- ..... ถ่ายโอนรายชื่อและรายละเอียดของทรัพยากรสารสนเทศจากฐานข้อมูลของแหล่งจำหน่าย
- ..... อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6.2 ท่านใช้เครื่องมือใดบนอินเทอร์เน็ตเพื่อคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ (โปรดเรียงลำดับการใช้โดยการใส่หมายเลข 1, 2, 3... ทั้งนี้สามารถเลือกเรียงลำดับเฉพาะที่มีการใช้โดยไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับทั้งหมดและกรณีที่มีการเพิ่มเติมข้อมูลในช่องอื่นๆ โปรดระบุ... ให้ใส่หมายเลขแสดงการเรียงลำดับด้วย)

- ..... คำแนะนำจากผู้ที่ใช้โดยผ่านบริการต่างๆ บนอินเทอร์เน็ต เช่น การใช้แบบฟอร์มเสนอแนะรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุดไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- ..... แคล็ดคำลือกรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศจากสำนักพิมพ์หรือหน่วยงานที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- ..... แคล็ดคำลือกรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศจากร้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เช่น Amazon.com
- ..... รายชื่อหนังสือจากภาควิชาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Thai University eBook Net)
- ..... รายชื่อวารสารจากฐานข้อมูลชี้แหล่งวารสารในประเทศไทย (Journal link)
- ..... รายชื่อทรัพยากรสารสนเทศจากฐานข้อมูลสหบรรณานุกรม (Union Catalog)
- ..... บทวิจารณ์หรือบทแนะนำที่เผยแพร่บนวารสารอิเล็กทรอนิกส์ผ่านอินเทอร์เน็ต
- ..... บทวิจารณ์หรือบทแนะนำที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของร้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
- ..... ฐานข้อมูลบรรณานุกรมของห้องสมุดอื่นโดยสืบค้นผ่านบริการโอแพ็กของห้องสมุด
- ..... เว็บไซต์รวบรวมข้อมูลแหล่งจำหน่ายต่าง ๆ
- ..... อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6.3 ท่านติดต่อกับผู้ใช้เพื่อสอบถามความต้องการทรัพยากรสารสนเทศผ่านบริการอินเทอร์เน็ตประเภทใดมากที่สุด

- ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- กระดานสนทนา
- แบบฟอร์มเสนอแนะรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บไซต์
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6.4 ท่านติดต่อแหล่งจำหน่าย / ตัวแทนจำหน่าย เพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ผ่านบริการอินเทอร์เน็ต

ประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- เว็บไซต์ของแหล่งจำหน่าย
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6.5 ท่านใช้บริการอินเทอร์เน็ตติดต่อแหล่งจำหน่าย หรือตัวแทนจำหน่ายเพื่อทำกิจกรรมใด

(โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องกิจกรรมได้มากกว่า 1 กิจกรรม)

แหล่งจำหน่าย / ตัวแทนจำหน่าย	ขอรายชื่อ ทรัพยากร	ขอ สาธิตสื่อ	ตรวจสอบรายชื่อ ทรัพยากร ใหม่	ตรวจสอบ ราคา	ถ่ายโอน ข้อมูลฯ
1) ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์					
2) ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย					
3) ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์					
4) บริษัท แอ็ดวานซ์ มีเดีย ซัพพลายส์ จำกัด					
5) บริษัท เบสบุ๊คส์ จำกัด					
6) บริษัท เดอะรีดเดอร์เพรส จำกัด					
7) บริษัท พี.บี.ฟอร์ บุ๊คส์ (ปทุมธานี) จำกัด					
8) บริษัท นิพนธ์ จำกัด					
9) บริษัท ชัคเซส มีเดีย จำกัด					
10) บริษัท บุกเน็ต จำกัด					
11) บริษัท บุกโปรโมชัน จำกัด					
12) บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)					
13) บริษัท กลุ่มแอดวานซ์ รีเสิร์ช จำกัด (ar4u)					
14) บริษัท ทีโนะคุนิยะ บุ๊คส์โตร์ (ประเทศไทย) จำกัด					
15) ศูนย์ข้อมูลมดิซัน (Matichon e-Library)					
16) ศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี (TIAC)					
17) ศูนย์ข้อมูลสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา (IFD)					
18) Amazon					
19) Oxford University Press					
20) Barnes & Noble					
21) John Wiley and Sons					
22) IEEE					
23) EBSCO					
24) Blackwell Book Services					
25) Elsevier B.V.					
26) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
.....					

6.6 ท่านตรวจสอบรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศใหม่ / ตรวจสอบรายละเอียดทาง
บรรณานุกรม / เปรียบเทียบรายการทรัพยากรสารสนเทศ จากห้องสมุด/แหล่งที่ติดต่อใด
ผ่านอินเทอร์เน็ต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	☐ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
☐ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	☐ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
☐ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	☐ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
☐ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	☐ OhioLink
☐ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	☐ Library of Congress
☐ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	☐ Harvard University (HOLLIS)
☐ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	☐ WorldCat (OCLC)
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

6.7 ท่านเข้าเว็บไซต์เพื่อสืบค้นแหล่ง / ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศโดยผ่านเครื่องมือช่วยค้น

(Search Engine) รายใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ Google	☐ Yahoo	☐ Web Crawler	☐ Excite
☐ Infoseek	☐ Hotfile	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

หมายเหตุ หากท่านไม่ตอบข้อ 7 - 10 โปรดข้ามไปตอบตอนที่ 3 (หน้า 13)

7. ถ้าท่านรับผิดชอบงานจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ โปรดตอบคำถามดังต่อไปนี้

7.1 ท่านมีวัตถุประสงค์ใดบ้างในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ (โปรดเรียงลำดับการใช้โดยการใส่หมายเลข 1, 2, 3... ทั้งนี้สามารถเลือกเรียงลำดับเฉพาะที่มีการใช้โดยไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับทั้งหมดและกรณีที่มีการเพิ่มเติมข้อมูลในช่องอื่นๆ โปรดระบุ... ให้ใส่หมายเลขแสดงการเรียงลำดับด้วย)

- ..... ติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อสั่งซื้อหนังสือ / สื่อโสตทัศน์ / สื่ออิเล็กทรอนิกส์
- ..... รับใบสั่งซื้อจากแหล่งจำหน่ายผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- ..... สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
- ..... ชำระเงินที่สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
- ..... รับใบเสร็จรับเงินจากแหล่งจำหน่ายผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- ..... ติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อทวงถามทรัพยากรสารสนเทศ
- ..... ติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อส่งสำเนาบทความผ่านทางเว็บไซต์
- ..... อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7.2 ท่านติดต่อแหล่งจำหน่าย / ตัวแทนจำหน่าย เพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ผ่านบริการอินเทอร์เน็ตประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- เว็บไซต์ของแหล่งจำหน่าย
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7.3 ท่านใช้บริการอินเทอร์เน็ตติดต่อแหล่งจำหน่าย หรือตัวแทนจำหน่ายเพื่อทำกิจกรรมใด
(โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องกิจกรรมได้มากกว่า 1 กิจกรรม)

แหล่งจำหน่าย / ตัวแทนจำหน่าย	สั่งซื้อ	รับ ใบสั่งซื้อ	ชำระ เงิน	รับใบเสร็จ รับเงิน	ทวง ถาม	สั่ง ส่งมอบ บทความ
1) ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์						
2) ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย						
3) ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์						
4) บริษัท แอ็ดวานซ์ มีเดีย ซัพพลายส์ จำกัด						
5) บริษัท เบสบุ๊กส์ จำกัด						
6) บริษัท เดอะรีดเดอร์เพรส จำกัด						
7) บริษัท พี.บี.ฟอร์ บุ๊คส์ (ปทุมธานี) จำกัด						
8) บริษัท ชัคเซส มีเดีย จำกัด						
9) บริษัท บুকเน็ต จำกัด						
10) บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)						
11) บริษัท กลุ่มแอ็ดวานซ์ รีเสิร์ช จำกัด (ar4u)						
12) บริษัท คิโนะคุนิยะ บุ๊คส โตร์ (ประเทศไทย) จำกัด						
13) ศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี (TIAC)						
14) Amazon						
15) Oxford University Press						
16) Barnes & Noble						
17) IEEE						
18) Blackwell Book Services						
19) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....						

7.4 ห้องสมุดสนับสนุนการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
หรือไม่

- สนับสนุน
- ไม่สนับสนุน เพราะ (โปรดระบุ) .....
- (ข้ามไปตอบตอนที่ 3 : หน้า 13)

7.5 ห้องสมุดสนับสนุนการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

เพราะเหตุใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ประหยัดค่าใช้จ่ายหลายด้าน เช่น ลดการใช้กระดาษในการทำเอกสารสั่งซื้อ
- มั่นใจระบบการจัดการด้านการซื้อขายมีความปลอดภัยสูง
- มีความสะดวก รวดเร็ว ในการสั่งซื้อ และการชำระเงิน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7.6 ท่านสั่งซื้อผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยทางใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ระบบตะกร้ารับการสั่งซื้อ
- ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7.7 ห้องสมุดชำระเงินที่สั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์โดยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ธนาคารอินเทอร์เน็ต
- บัตรเครดิต
- เคนเตอร์เซอร์วิส
- เงินสดอิเล็กทรอนิกส์
- ตัวแลกเงิน
- ธนาณัติ
- โอนเงินผ่านบัญชีธนาคาร
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

หมายเหตุ หากท่านไม่ตอบข้อ 8 - 10 โปรดข้ามไปตอบตอนที่ 3 (หน้า 13)

8. ถ้าท่านรับผิดชอบงานบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ โปรดตอบคำถามดังต่อไปนี้

8.1 ท่านมีวัตถุประสงค์ใดบ้างในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อบอกรับทรัพยากรสารสนเทศ (โปรดเรียงลำดับการใช้โดยการใส่หมายเลข 1, 2, 3... ทั้งนี้สามารถเลือกเรียงลำดับเฉพาะที่มีการใช้โดยไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับทั้งหมดและกรณีที่มีการเพิ่มเติมข้อมูลในช่องอื่นๆ โปรดระบุ... ให้ใส่หมายเลขแสดงการเรียงลำดับด้วย)

- ..... ติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อบอกรับวารสาร / สื่ออิเล็กทรอนิกส์
- ..... ติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อต่ออายุสมาชิกวารสาร / สื่ออิเล็กทรอนิกส์
- ..... รับใบสั่งซื้อจากแหล่งจำหน่ายผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- ..... บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
- ..... ชำระเงินที่บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
- ..... รับใบเสร็จรับเงินจากแหล่งจำหน่ายผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- ..... ติดต่อแหล่งจำหน่ายเพื่อทวงถามทรัพยากรสารสนเทศ
- ..... อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8.2 ท่านติดต่อแหล่งจำหน่าย / ตัวแทนจำหน่าย เพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ผ่านบริการอินเทอร์เน็ต ประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- เว็บไซต์ของแหล่งจำหน่าย
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8.3 ท่านใช้บริการอินเทอร์เน็ตติดต่อแหล่งจำหน่าย หรือตัวแทนจำหน่ายเพื่อทำกิจกรรมใด
(โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องกิจกรรมได้มากกว่า 1 กิจกรรม)

แหล่งจำหน่าย / ตัวแทนจำหน่าย	บอกรับสมาชิก	ต่ออายุสมาชิก	รับใบสมาชิก	ชำระเงิน	รับใบเสร็จรับเงิน	ทวงถาม
1) บริษัท แอ็ดวานซ์ มีเดีย ซัพพลายส์ จำกัด						
2) บริษัท เบสบุ๊กส์ จำกัด						
3) บริษัท เคอะริคเตอร์เพรส จำกัด						
4) บริษัท นิพนธ์ จำกัด						
5) บริษัท ชักเชส มีเดีย จำกัด						
6) บริษัท บุกเน็ต จำกัด						
7) บริษัท บุกโปรโมชัน จำกัด						
8) บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)						
9) บริษัท คิโนะคุนิยะ บุกส์โคร์ (ประเทศไทย) จำกัด						
10) ศูนย์ข้อมูลมติชน (Matichon e-Library)						
11) ศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี (TIAC)						
12) ศูนย์ข้อมูลสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา (IFD)						
13) Amazon						
14) Barnes & Noble						
15) John Wiley and Sons						
16) IEEE						
17) EBSCO						
18) Elsevier B.V.						
19) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....						

8.4 ห้องสมุดสนับสนุนการบอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หรือไม่

- สนับสนุน
- ไม่สนับสนุน เพราะ (โปรดระบุ) .....
- (ข้ามไปตอบตอนที่ 3 : หน้า 13)

8.5 ห้องสมุดสนับสนุนการบอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

เพราะเหตุใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ประหยัดค่าใช้จ่ายหลายด้าน เช่น ลดการใช้กระดาษในการทำเอกสารบอกรับ
- มั่นใจระบบการจัดการด้านการซื้อขายมีความปลอดภัยสูง
- มีความสะดวก รวดเร็ว ในการบอกรับ และการชำระเงิน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8.6 ท่านบอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์โดยทางใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ระบบตะกร้ารับการสั่งซื้อ
- ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8.7 ห้องสมุดชำระเงินที่บอกรับทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์โดยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ธนาคารอินเทอร์เน็ต
- บัตรเครดิต
- เคาน์เตอร์เซอร์วิส
- เงินสดอิเล็กทรอนิกส์
- ตัวแลกเงิน
- ธนาณัติ
- โอนเงินผ่านบัญชีธนาคาร
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

หมายเหตุ หากท่านไม่ตอบข้อ 9 - 10 โปรดข้ามไปตอบตอนที่ 3 (หน้า 13)

9. ถ้าท่านรับผิดชอบงานแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ โปรดตอบคำถามดังต่อไปนี้

9.1 ท่านมีวัตถุประสงค์ใดบ้างในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ (โปรดเรียงลำดับการใช้โดยการใส่หมายเลข 1, 2, 3... ทั้งนี้สามารถเลือกเรียงลำดับเฉพาะที่มีการใช้โดยไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับทั้งหมดและกรณีที่มีการเพิ่มเติมข้อมูลในช่องอื่นๆ โปรดระบุ... ให้ใส่หมายเลขแสดงการเรียงลำดับด้วย)

- ..... รับทราบความต้องการเพื่อการขอแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ
- ..... สืบค้นแหล่งแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ
- ..... ติดต่อหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ
- ..... แจ้งรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดจะนำมาแลกเปลี่ยนผ่านทางเว็บไซต์ในโครงการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
- ..... แจ้งรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดต้องการแลกเปลี่ยนในรูปแบบรายการขอแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศในโครงการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- ..... อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9.2 ท่านติดต่อกับผู้ใช้เพื่อรับความต้องการในการขอแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศผ่านบริการอินเทอร์เน็ต ประเภทใดมากที่สุด

- ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- กระดานสนทนา
- แบบฟอร์มเสนอแนะรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บไซต์
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9.3 ท่านติดต่อหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ ผ่านบริการอินเทอร์เน็ตประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- เว็บไซต์ของหน่วยงาน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9.4 การติดต่อขอแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ ท่านติดต่อหรือสืบค้นข้อมูลจากที่ใดบนอินเทอร์เน็ต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สถาบันการศึกษาของรัฐ / เอกชน
- องค์กร มูลนิธิ สมาคม ชมรมทางวิชาชีพ
- องค์กรระหว่างประเทศ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- หน่วยงานของรัฐ / เอกชน
- ห้องสมุด

หมายเหตุ หากท่านไม่ตอบข้อ 10 โปรดข้ามไปตอบตอนที่ 3 (หน้า 13)

10. ถ้าท่านรับผิดชอบงานขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ โปรดตอบคำถามดังต่อไปนี้

10.1 ท่านมีวัตถุประสงค์ใดบ้างในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ (โปรดเรียงลำดับการใช้โดยการใส่หมายเลข 1, 2, 3... ทั้งนี้สามารถเลือกเรียงลำดับเฉพาะที่มีการใช้โดยไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับทั้งหมดและกรณีที่มีการเพิ่มเติมข้อมูลในช่องอื่นๆ โปรดระบุ... ให้ใส่หมายเลขแสดงการเรียงลำดับด้วย)

- ..... รับทราบความต้องการเพื่อการขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ
- ..... สืบค้นแหล่งบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ
- ..... ติดต่อหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ
- ..... แจงรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดต้องการขอรับบริจาค
- ..... ถ่ายโอนเพิ่มข้อมูล / เอกสาร จากหน่วยงานต่างๆ (FTP / download)
- ..... อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10.2 ท่านติดต่อกับผู้ใช้เพื่อรับความต้องการในการขอรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศผ่านบริการอินเทอร์เน็ต ประเภทใดมากที่สุด

- ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- กระดานสนทนา
- แบบฟอร์มเสนอแนะรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บไซต์
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10.3 ท่านติดต่อหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอรับบริการทรัพยากรสารสนเทศผ่านบริการอินเทอร์เน็ตประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- เว็บไซต์ของหน่วยงาน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10.4 การติดต่อขอรับบริการทรัพยากรสารสนเทศ ท่านติดต่อหรือสืบค้นข้อมูลจากที่ใดบนอินเทอร์เน็ต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สถาบันการศึกษาของรัฐ / เอกชน
- องค์กร มูลนิธิ สมาคม ชมรมทางวิชาชีพ
- องค์กรระหว่างประเทศ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- หน่วยงานของรัฐ / เอกชน
- ห้องสมุด
- ร้านค้า / สำนักพิมพ์

ตอนที่ 3 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. กิจกรรมความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ดำเนินการร่วมกันผ่านอินเทอร์เน็ตมีอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดทำฐานข้อมูลชี้แหล่งวารสารในประเทศไทย (Journal Link)
- จัดทำสหรายชื่อวารสาร (Union List)
- จัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Thai University eBook Net)
- บอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์
- บอกรับฐานข้อมูลออนไลน์
- แลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ
- แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาชีพ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. ท่านติดต่อประสานงานความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศผ่านบริการอินเทอร์เน็ตประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เว็บไซต์ของกลุ่มงาน
- ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- เว็บไซต์ของแต่ละห้องสมุดที่เป็นสมาชิก
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

**ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหา
ทรัพยากรสารสนเทศ**

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับปัญหา และอุปสรรค โดยกำหนดดังนี้

5 = มีปัญหามากที่สุด 4 = มีปัญหามาก 3 = มีปัญหาปานกลาง 2 = มีปัญหาน้อย

1 = มีปัญหาน้อยที่สุด

รายการ	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
1. ปัญหาด้านการใช้อินเทอร์เน็ตในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากร สารสนเทศ					
1.1 ไม่สามารถเข้าสู่ระบบได้เนื่องจากช่วงเวลานั้นมีผู้ใช้งานจำนวนมาก					
1.2 ไม่สามารถ login เข้าไปสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศในบางฐานข้อมูลได้ เพราะต้องสมัครสมาชิก					
1.3 ไม่มีคำแนะนำในการใช้บริการฐานข้อมูล / แหล่งจำหน่าย					
1.4 คำแนะนำในการใช้บริการฐานข้อมูล / แหล่งจำหน่ายไม่ชัดเจน					
1.5 มีการจำกัดเวลาในการใช้งานฐานข้อมูล / แหล่งจำหน่าย					
1.6 การแสดงผลบนหน้าจอช้าหรือไม่สามารถแสดงผลได้ เนื่องจากระบบ เครือข่ายในการส่งข้อมูลช้า					
1.7 อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
2. ปัญหาด้านการสั่งซื้อ / บอกรับทรัพยากรสารสนเทศ					
2.1 ไม่ประสบความสำเร็จในขั้นตอนการสั่งซื้อ / บอกรับผ่านระบบพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์					
2.2 ไม่สามารถใช้ใบสั่งซื้อที่พิมพ์ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักฐาน ประกอบการเบิกจ่ายเงินได้					
2.3 ไม่สามารถใช้ใบส่งของ (Invoice) ที่แหล่งจำหน่ายส่งทางไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินได้					
2.4 ไม่สามารถใช้ใบเสร็จรับเงินที่แหล่งจำหน่ายส่งมาทางไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินได้					

รายการ	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
2.5 ไม่สามารถชำระเงินผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ เนื่องจากเป็น การชำระเงินล่วงหน้า โดยยังไม่ได้รับทรัพยากรสารสนเทศทันที					
2.6 ไม่สะดวกในการประสานงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ต					
2.7 อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
3. ปัญหาด้านบุคลากรที่รับผิดชอบงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ					
3.1 ขาดทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต เช่น การใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายโอนข้อมูล ฯลฯ					
3.2 ขาดทักษะด้านการใช้คอมพิวเตอร์ (ฮาร์ดแวร์ & ซอฟต์แวร์)					
3.3 ขาดทักษะด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ ในการติดต่อสื่อสาร					
3.4 ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีสืบค้นข้อมูลในแต่ละฐานข้อมูล / แหล่งจำหน่ายที่มี ความแตกต่างกัน					
3.5 ขาดความรู้เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่จะติดต่อบนอินเทอร์เน็ต					
3.6 การจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ					
3.7 ไม่มีเวลาเพียงพอในการเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการใช้ อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ					
3.8 ขาดบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ประจำห้องสมุด เพื่อดูแลเครื่องคอมพิวเตอร์ ในกรณีเครื่องขัดข้อง ทำให้การดำเนินงานล่าช้า					
3.9 อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
4. ปัญหาด้านอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ					
4.1 จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ					
4.2 เครื่องคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพต่ำ					
4.3 เครื่องคอมพิวเตอร์ขาดการบำรุงรักษาให้ใช้งานได้					
4.4 อุปกรณ์ต่อเชื่อมคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพและ ความเร็วในการใช้งานต่ำ					
4.5 อื่นๆ (โปรดระบุ).....					

รายการ	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
5. ปัญหาด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือก และจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ					
5.1 ขั้นตอนการประสานงานความร่วมมือผ่านระบบอินเทอร์เน็ตมีความยุ่งยาก ซับซ้อน (โปรดระบุ)					
5.2 ระบบเครือข่ายความร่วมมือผ่านอินเทอร์เน็ตไม่พร้อมที่จะให้บริการ					
5.3 อื่นๆ (โปรดระบุ).....					

6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการใช้อินเทอร์เน็ตในงานคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของ
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือเป็นอย่างสูง
ขนิษฐา ภมรพิพิธ

(กรุณาส่งแบบสอบถามคืน ภายในวันที่.....)

ภาคผนวก ค

การดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

การดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
(สำรวจข้อมูลช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม 2551)

1.1 การเปิดดำเนินงาน ขนาดของห้องสมุด โครงสร้างและจำนวนบุคลากรงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และระบบห้องสมุดอัตโนมัติ

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	ห้องสมุดริเริ่ม เปิดดำเนินงาน (พ.ศ.)	ขนาดของห้องสมุด		โครงสร้างงานพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวนบุคลากร งานพัฒนาทรัพยากร สารสนเทศ	ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ
		พื้นที่ใช้สอย (ตารางเมตร)	จำนวนที่นั่งอ่าน (ที่นั่ง)			
เขตกรุงเทพมหานคร 1. สถาบันหอสมุด มหาวิทยาลัยเอ็กซีกริก	2495	1,440	800	งานวารสาร และงานพัฒนาทรัพยากร สารสนเทศ	จำนวน 9 คน :- 1. บรรณารักษ์ 6 คน 2. เจ้าหน้าที่ 3 คน	ระบบ CDS/ISIS ไม่มี Acquisition Module
2. สำนักบรรณสาร มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต (วิทยาเขตพัฒนาการ)	2530	4,500	1,500	ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวน 5 คน :- 1. บรรณารักษ์ 3 คน 2. เจ้าหน้าที่ 2 คน	ระบบ CDS/ISIS ไม่มี Acquisition Module
3. ส่วนหอสมุด มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น *	2531	8,942	695	ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายวารสาร และ ฝ่ายโสตทัศนศึกษา	จำนวน 10 คน :- 1. บรรณารักษ์ 7 คน 2. เจ้าหน้าที่ 3 คน	ระบบ OpenBiblio ไม่มี Acquisition Module

* สํารวจข้อมูลเพิ่มเติมจากเว็บไซต์ของห้องสมุดเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2552

N/A = ไม่สามารถหาข้อมูลได้

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	ห้องสมุดเริ่มเปิดดำเนินงาน (พ.ศ.)	ขนาดของห้องสมุด		โครงสร้างงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวนบุคลากรงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ
		พื้นที่ใช้สอย (ตารางเมตร)	จำนวนที่นั่งอ่าน (ที่นั่ง)			
4. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร	2534	3,000	1,300	ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรการเรียนรู้	จำนวน 2 คน :- 1. บรรณารักษ์ 1 คน 2. เจ้าหน้าที่ 1 คน	ระบบ InterPAC ไม่มี Acquisition Module
5. สำนักหอสมุดและสารสนเทศ มหาวิทยาลัยชินบุรี *	N/A	N/A	N/A	งานเทคนิค 1. จัดการทรัพยากรสารสนเทศ 2. แลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวน 2 คน :- บรรณารักษ์ 2 คน	ระบบข่าวสาร มี Acquisition Module
6. ศูนย์สนเทศและหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	2511	6,200	1,598	ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ - งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวน 5 คน :- 1. บรรณารักษ์ 3 คน 2. เจ้าหน้าที่ 2 คน	ระบบ VTLS Virtua มี Acquisition Module
7. สำนักบรรณสาร มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต	2542	1,600	510	งานเทคนิค - งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวน 3 คน :- 1. บรรณารักษ์ 2 คน 2. เจ้าหน้าที่ 1 คน	ระบบที่พัฒนาขึ้นมาเอง ไม่มี Acquisition Module

* สํารวจข้อมูลเพิ่มเติมจากเว็บไซต์ห้องสมุดเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2552

N/A = ไม่สามารถหาข้อมูลได้

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	ห้องสมุดเริ่มเปิดดำเนินงาน (พ.ศ.)	ขนาดของห้องสมุด		โครงสร้างงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวนบุคลากรงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ
		พื้นที่ใช้สอย (ตารางเมตร)	จำนวนที่นั่งอ่าน (ที่นั่ง)			
8. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีปทุม	2513	1,400	1,500	งานทรัพยากรสารสนเทศ 1. งานจัดหมวดหมู่และลงรายการ 2. งานวารสารและสื่อโสตทัศน 3. งานเอกสารสิ่งพิมพ์รัฐบาล	จำนวน 10 คน :- 1. บรรณารักษ์ 8 คน 2. เจ้าหน้าที่ 2 คน	ระบบ Horizon ไม่มี Acquisition Module
9. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสยาม *	2516	N/A	N/A	แผนกพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวน 7 คน	ระบบ ELIB ไม่มี Acquisition Module
10. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	2506	N/A	1,350	แผนกพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวน 4 คน :- 1. บรรณารักษ์ 3 คน 2. เจ้าหน้าที่ 1 คน	ระบบนอสาร มี Acquisition Module
11. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ *	2512	3,600	1,400	แผนกพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวน 3 คน :- 1. บรรณารักษ์ 1 คน 2. เจ้าหน้าที่ 2 คน	ระบบ ABAC Library System ไม่มี Acquisition Module

* สํารวจข้อมูลเพิ่มเติมจากเว็บไซต์ห้องสมุดเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2552

N/A = ไม่สามารถหาข้อมูลได้

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	ห้องสมุดเริ่มเปิดดำเนินงาน (พ.ศ.)	ขนาดของห้องสมุด		โครงสร้างงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวนบุคลากรงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ
		พื้นที่ใช้สอย (ตารางเมตร)	จำนวนที่นั่งอ่าน (ที่นั่ง)			
12. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ *	2516	3,888	N/A	แผนกเทคนิค	จำนวน 6 คน :- 1. บรรณารักษ์ 3 คน 2. เจ้าหน้าที่ 3 คน	ระบบ Magic Library ไม่มี Acquisition Module
13. สำนักวิทยบริการ วิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี *	2545	300	100	ฝ่ายเทคโนโลยีการศึกษาและสารสนเทศ ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และ ฝ่ายวารสาร หนังสือพิมพ์ และ สิ่งพิมพ์รัฐบาล	จำนวน 4 คน :- 1. บรรณารักษ์ 3 คน 2. เจ้าหน้าที่ 1 คน	ระบบ eLibrary V 8.10 ไม่มี Acquisition Module
14. หอสมุดแสงหิรัญ วิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ *	2549	1,020	N/A	งานจัดการทรัพยากรฯ งานจัดหาวารสารวิชาการ งานจัดหาโสตฯ และ งานจัดหา/แลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์ รัฐบาลและอ้างอิง	จำนวน 2 คน	ระบบ ISACS (Intelligent School Administration and Control System) ไม่มี Acquisition Module
15. ห้องสมุด วิทยาลัยเซนต์หลุยส์	2528	1,400	300	แผนกวิทยบริการ	จำนวน 6 คน :- 1. บรรณารักษ์ 3 คน 2. เจ้าหน้าที่ 3 คน	ระบบ Library 2000 ไม่มี Acquisition Module

* ถ้ารวมข้อมูลเพิ่มเติมจากเว็บไซต์ของห้องสมุดเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2552

N/A = ไม่สามารถหาข้อมูลได้

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	ห้องสมุดเริ่มเปิดดำเนินงาน (พ.ศ.)	ขนาดของห้องสมุด		โครงสร้างงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวนบุคลากรงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ
		พื้นที่ใช้สอย (ตารางเมตร)	จำนวนที่นั่งอ่าน (ที่นั่ง)			
16. สำนักวิทยบริการ วิทยาลัยเทคโนโลยีบางกอก	2543	N/A	500	แผนกพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวน 8 คน :- 1. บรรณารักษ์ 4 คน 2. เจ้าหน้าที่ 3 คน 3. พนักงาน 1 คน	ระบบ Magic Library (Lspider) ไม่มี Acquisition Module
17. ศูนย์วิทยบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี	2539	1,500	400	งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ 1. งานจัดซื้อ 2. งานขอคืนนันทนาการ	จำนวน 4 คน :- บรรณารักษ์ 4 คน	ระบบ Magic Library ไม่มี Acquisition Module
18. สำนักหอสมุด วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม *	2549	840	200	งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ งานวารสารและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง และงานเทคโนโลยีสารสนเทศ	จำนวน 3 คน :- บรรณารักษ์ 3 คน	ระบบ Digital Librarian มี Acquisition Module
19. ห้องสมุด วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ *	2544	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

* สํารวจข้อมูลเพิ่มเติมจากเว็บไซต์ของห้องสมุดเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2552

N/A = ไม่สามารถหาข้อมูลได้

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	ห้องสมุดเริ่มเปิดดำเนินงาน (พ.ศ.)	ขนาดของห้องสมุด		โครงสร้างงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวนบุคลากรงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ
		พื้นที่ใช้สอย (ตารางเมตร)	จำนวนที่นั่งอ่าน (ที่นั่ง)			
20. ห้องสมุดวิทยาลัยมิชชั่น (วิทยาเขตกรุงเทพฯ)	2519	91.2 (ตารางวา)	65	แผนกห้องสมุด	จำนวน 2 คน :- บรรณารักษ์ 2 คน	ระบบ Magic Library มี Acquisition Module
21. ห้องสมุดวิทยาลัยรัชต์ภาคย์	2538	N/A	180	เป็นห้องสมุดขนาดเล็ก ไม่ได้แบ่งหน่วยงาน	จำนวน 3 คน :- 1. บรรณารักษ์ 1 คน 2. เจ้าหน้าที่ 2 คน	ยังไม่มีกานำระบบห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้ในการดำเนินงาน
เขตปริมณฑล 22. สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขตรังสิต) *	2505	15,508	N/A	แผนกส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากร	จำนวน 6 คน :- บรรณารักษ์ 6 คน	ระบบ BUCAT มี Acquisition Module

* ถ้ารวมข้อมูลเพิ่มเติมจากเว็บไซต์ของห้องสมุดเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2552

N/A = ไม่สามารถหาข้อมูลได้

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	ห้องสมุดเริ่มเปิดดำเนินงาน (พ.ศ.)	ขนาดของห้องสมุด		โครงสร้างงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวนบุคลากรงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ
		พื้นที่ใช้สอย (ตารางเมตร)	จำนวนที่นั่งอ่าน (ที่นั่ง)			
23. ศูนย์วิทยบริการและหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	2539	2,768	500	กลุ่มงานเทคนิค 1. งานเทคนิค 2. งานธุรการ	จำนวน 4 คน :- 1. บรรณารักษ์ 2 คน 2. เจ้าหน้าที่ 1 คน 3. เจ้าหน้าที่ระบบคอมพิวเตอร์ 1 คน	ระบบห้องสมุดที่พัฒนาขึ้นเอง ไม่มี Acquisition Module
24. สำนักหอสมุดและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยชินจitra	2545	800	84	ไม่มีการแบ่งเป็นฝ่าย/แผนก ผู้ที่ทำหน้าที่จัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ คือ เลขานุการสำนักหอสมุดฯ	จำนวน 1 คน :- เลขานุการสำนักฯ 1 คน	ระบบ Horizon Sunrise มี Acquisition Module
25. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี	2542	1,024	365	งานเทคนิค	จำนวน 3 คน :- 1. บรรณารักษ์ 2 คน 2. เจ้าหน้าที่ 1 คน	ระบบบูรณาการขึ้นมาเอง Library System Version 1.49.4 ไม่มี Acquisition Module
26. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต	2530	9,300	2,000	แผนกเทคนิค - งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวน 9 คน :- 1. บรรณารักษ์ 5 คน 2. เจ้าหน้าที่ 4 คน	ระบบ Horizon Sunrise มี Acquisition Module

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	ห้องสมุดเริ่มเปิดดำเนินงาน (พ.ศ.)	ขนาดของห้องสมุด		โครงสร้างงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวนบุคลากรงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ
		พื้นที่ใช้สอย (ตารางเมตร)	จำนวนที่นั่งอ่าน (ที่นั่ง)			
27. ศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ *	2535	8,600	2,000	สำนักเลขานุการ ทำหน้าที่จัดซื้อหนังสือ/วารสารแต่ละสื่อ ใต้งานที่รับผิดชอบ	N/A	ระบบ VTLS Virtua มี Acquisition Module
28. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	2540	1,958.60	500	N/A	N/A	ระบบ VTLS มี Acquisition Module
29. ห้องสมุดวิทยาลัยราชพฤกษ์ *	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	ระบบข่าวสาร มี Acquisition Module
30. สำนักหอสมุดวิทยาลัยแสงธรรม *	2518	N/A	N/A	ไม่มีบริการแบ่งเป็นฝ่าย/แผนก	จำนวน 3 คน :- 1. บรรณารักษ์ 2 คน 2. เจ้าหน้าที่ 1 คน	N/A

* สํารวจข้อมูลเพิ่มเติมจากเว็บไซต์ของห้องสมุดเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2552

N/A = ไม่สามารถหาข้อมูลได้

1.2 การจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ และงบประมาณทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับบอกรับงบประมาณ

(หน่วย : บาท)

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	การจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ		ปีงบประมาณ			
	ห้องสมุด จัดซื้อเอง	จัดซื้อผ่านฝ่ายพัสดุ/จัดซื้อ ของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	
เขตกรุงเทพมหานคร						
1. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทร	✓	✓	งบประมาณรวม 1,550,000.00 หนังสือ 800,000.00 วารสาร 400,000.00 หนังสือพิมพ์ 100,000.00 สื่อโสตทัศน 100,000.00 ฐานข้อมูลซีดี-รอม 150,000.00	งบประมาณรวม 1,400,000.00 หนังสือ 800,000.00 วารสาร 400,000.00 หนังสือพิมพ์ 100,000.00 สื่อโสตทัศน 100,000.00	งบประมาณรวม 1,600,000.00 หนังสือ 900,000.00 วารสาร 500,000.00 หนังสือพิมพ์ 100,000.00 สื่อโสตทัศน 100,000.00	
2. สำนักบรรณสาร มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต (วิทยาเขตพัฒนาการ)	✓	-	N/A	N/A	N/A	

N/A = ไม่สามารถหาข้อมูลได้

(หน่วย: บาท)

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	การจัดซื้อทรัพย์สินทางสารสนเทศ		ปีงบประมาณ			
	ห้องสมุด จัดซื้อเอง	การจัดซื้อทรัพย์สินทางสารสนเทศ จัดซื้อผ่านฝ่ายพัสดุ/จัดซื้อ ของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	
3. ส่วนหอสมุด มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น	-	✓	งบประมาณรวม 1,068,000.00 หนังสือ 100,000.00 วารสาร 823,000.00 หนังสือพิมพ์ 15,000.00 สื่อโสตทัศน 100,000.00 ฐานข้อมูลซีดี-รวม 30,000.00	งบประมาณรวม 1,331,200.00 หนังสือ 500,000.00 วารสาร 750,000.00 หนังสือพิมพ์ 50,000.00 ฐานข้อมูลซีดี-รวม 31,200.00	งบประมาณรวม 1,816,800.00 หนังสือ 900,000.00 วารสาร 812,500.00 หนังสือพิมพ์ 57,500.00 ฐานข้อมูลซีดี-รวม 46,800.00	
4. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี มหานคร	✓	-	งบประมาณรวม 6,920,000.00 หนังสือ และ 2,500,000.00 สื่อโสตทัศน 4,420,000.00 วารสาร หนังสือพิมพ์ ฐานข้อมูลซีดี-รวม และฐานข้อมูล และฐานข้อมูล ออนไลน์	งบประมาณรวม 6,900,000.00 หนังสือ และ 3,300,000.00 สื่อโสตทัศน 3,600,000.00 วารสาร หนังสือพิมพ์ ฐานข้อมูลซีดี-รวม และฐานข้อมูล และฐานข้อมูล ออนไลน์	งบประมาณรวม 7,300,000.00 หนังสือ และ 3,500,000.00 สื่อโสตทัศน 3,800,000.00 วารสาร หนังสือพิมพ์ ฐานข้อมูลซีดี-รวม และฐานข้อมูล และฐานข้อมูล ออนไลน์	
5. สำนักหอสมุดและสารสนเทศ มหาวิทยาลัยธนบุรี	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

N/A = ไม่สามารถหาข้อมูลได้

(หน่วย : บาท)

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	การจัดซื้อทรัพย์สิน		ปีงบประมาณ			
	ห้องสมุด จัดซื้อเอง	การจัดซื้อทรัพย์สิน ของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	ปี 2548	ปี 2549		ปี 2550
6. ศูนย์สนเทศและหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	-	✓	งบประมาณรวม 9,499,865.14	งบประมาณรวม 12,869,614.77		งบประมาณรวม 6,119,209.13
			หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ สื่อโสตทัศน ฐานข้อมูลออนไลน์ เยี่ยมชมวารสารและ เคเบิลทีวี	หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ สื่อโสตทัศน ฐานข้อมูลออนไลน์ เยี่ยมชมวารสารและ เคเบิลทีวี	หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ สื่อโสตทัศน ฐานข้อมูลออนไลน์ เยี่ยมชมวารสารและ เคเบิลทีวี	หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ สื่อโสตทัศน ฐานข้อมูลออนไลน์ เยี่ยมชมวารสารและ เคเบิลทีวี
7. สำนักบรรณสาร มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต	✓	-	งบประมาณรวม 1,870,000.00	งบประมาณรวม 2,413,000.00		งบประมาณรวม 2,885,760.00
			หนังสือ และ สื่อโสตทัศน วารสาร หนังสือพิมพ์	หนังสือ และ สื่อโสตทัศน วารสาร หนังสือพิมพ์	หนังสือ และ สื่อโสตทัศน วารสาร หนังสือพิมพ์	หนังสือ และ สื่อโสตทัศน วารสาร หนังสือพิมพ์

(หน่วย : บาท)

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	การจัดซื้อทรัพย์สินทางสารสนเทศ		ปีงบประมาณ					
	ห้องสมุดจัดซื้อ	จัดซื้อผ่านฝ่ายพัสดุ/จัดซื้อของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	ปี 2548	ปี 2549		ปี 2550		
8. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีปทุม	✓	-	งบประมาณรวม 8,935,583.00 หนังสือ 3,108,500.00 วารสาร และหนังสือพิมพ์ 2,612,500.00 สื่อโสตทัศนศึกษา 1,714,583.00 ฐานข้อมูลออนไลน์ 1,500,000.00	งบประมาณรวม 13,325,663.00 หนังสือ 4,688,000.00 วารสาร และหนังสือพิมพ์ 3,574,080.00 สื่อโสตทัศนศึกษา 3,363,583.00 ฐานข้อมูลออนไลน์ 1,700,000.00	งบประมาณรวม 14,200,000.00 หนังสือ 4,700,000.00 วารสาร และหนังสือพิมพ์ 3,600,000.00 สื่อโสตทัศนศึกษา 3,400,000.00 ฐานข้อมูลออนไลน์ 2,500,000.00			
9. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสยาม	N/A	N/A	N/A	N/A		N/A		
10. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	✓	-	งบประมาณรวม 11,777,100.00	งบประมาณรวม 14,330,000.00		งบประมาณรวม 14,060,000.00		
11. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	✓	-	N/A	N/A		N/A		
12. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	N/A	N/A	N/A	N/A		N/A		

N/A = ไม่สามารถหาข้อมูลได้

(หน่วย : บาท)

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	การจัดซื้อทรัพย์สินทางเทคโนโลยี		ปีงบประมาณ			
	ห้องสมุด จัดซื้อเอง	การจัดซื้อทรัพย์สินทางเทคโนโลยี ของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	
13. สำนักวิทยบริการ วิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	-	✓	งบประมาณรวม 1,000,000.00	งบประมาณรวม 1,000,000.00	งบประมาณรวม 2,000,000.00	
14. หอสมุดแสงหิรัญ วิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ	N/A	N/A	หอสมุดยังไม่เปิดดำเนินงาน	N/A	N/A	
15. ห้องสมุด วิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	✓	-	งบประมาณรวม 403,500.00	งบประมาณรวม 650,000.00	งบประมาณรวม 850,000.00	
			หนังสือ และ สื่อโสตทัศน วารสาร และ หนังสือพิมพ์	หนังสือ และ สื่อโสตทัศน วารสาร และ หนังสือพิมพ์	หนังสือ และ สื่อโสตทัศน วารสาร และ หนังสือพิมพ์	400,000.00 450,000.00
16. สำนักวิทยบริการ วิทยาลัยเทคโนโลยีสรวงนอก	✓	-	งบประมาณรวม 900,000.00	งบประมาณรวม 1,000,000.00	งบประมาณรวม 1,500,000.00	
			หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์	-	หนังสือ วารสาร และ หนังสือพิมพ์ ฐานข้อมูลออนไลน์	600,000.00 900,000.00
17. ศูนย์วิทยบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี	✓	-	เป็นข้อมูลภายในหน่วยงานทางวิทยาลัยไม่สามารถเปิดเผยได้			

N/A = ไม่สามารถหาข้อมูลได้

(หน่วย : บาท)

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	การจัดซื้อทรัพย์สินทางสารสนเทศ		ปีงบประมาณ			
	ห้องสมุด จัดซื้อเอง	จัดซื้อผ่านฝ่ายพัสดุ/จัดซื้อ ของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	ปี 2548	ปี 2549		ปี 2550
18. สำนักหอสมุด วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม	✓	-	สำนักหอสมุดยังไม่เปิด ดำเนินงาน	งบประมาณรวม 1,000,000.00 หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ สื่อโสตทัศน	งบประมาณรวม 1,009,000.00 หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ สื่อโสตทัศน	739,000.00 100,000.00 20,000.00 150,000.00
19. ห้องสมุด วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
20. ห้องสมุด วิทยาลัยมิชชั่น (วิทยาเขตกรุงเทพฯ)	✓	-	งบประมาณรวม 180,000.00 หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์	งบประมาณรวม 180,000.00 หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์	งบประมาณรวม 180,000.00 หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์	50,000.00 130,000.00 30,000.00
21. ห้องสมุด วิทยาลัยรัชดาฯ	-	✓	N/A	N/A	N/A	N/A

N/A = ไม่สามารถหาข้อมูลได้

(หน่วย : บาท)

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	การจัดซื้อทรัพย์สินทางสารสนเทศ		ปีงบประมาณ				
	ห้องสมุด จัดซื้อเอง	จัดซื้อผ่านฝ่ายพัสดุ/จัดซื้อ ของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550		
เขตปริมณฑล 22. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขตรังสิต)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A		
23. ศูนย์บริการและหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีเตียน	✓	✓	งบประมาณรวม 984,500.00 หนังสือ 240,000.00 วารสาร 341,500.00 หนังสือพิมพ์ 48,000.00 สื่อโสตทัศน 43,000.00 ฐานข้อมูลออนไลน์ 312,000.00	งบประมาณรวม 991,000.00 หนังสือ 247,000.00 วารสาร 372,000.00 หนังสือพิมพ์ 48,000.00 สื่อโสตทัศน 12,000.00 ฐานข้อมูลออนไลน์ 312,000.00	งบประมาณรวม 1,420,500.00 หนังสือ 345,000.00 วารสาร 498,000.00 หนังสือพิมพ์ 56,700.00 สื่อโสตทัศน 36,000.00 ฐานข้อมูลออนไลน์ 484,800.00		
24. สำนักหอสมุดและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยชินวัตร	✓	-	เป็นข้อมูลภายในหน่วยงานทางมหาวิทยาลัยไม่สามารถเปิดเผยได้				

N/A = ไม่สามารถหาข้อมูลได้

(หน่วย: บาท)

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	การจัดซื้อทรัพย์สิน		ปีงบประมาณ			
	การจัดซื้อทรัพย์สิน	การจัดซื้อ	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	
25. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยบูรพา	✓	จัดซื้อผ่านฝ่ายพัสดุ/จัดซื้อ ของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	งบประมาณรวม 600,000.00 หนังสือ 300,000.00 วารสาร 200,000.00 หนังสือพิมพ์ 50,000.00 สื่อโสตทัศน 50,000.00	งบประมาณรวม 700,000.00 หนังสือ 400,000.00 วารสาร 200,000.00 หนังสือพิมพ์ 50,000.00 สื่อโสตทัศน 50,000.00	งบประมาณรวม 800,000.00 หนังสือ 500,000.00 วารสาร 200,000.00 หนังสือพิมพ์ 50,000.00 สื่อโสตทัศน 50,000.00	
26. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต	✓	-	งบประมาณรวม 8,995,705.21 หนังสือ 3,668,467.69 วารสาร 4,310,889.20 สื่อโสตทัศน 32,073.82 ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์-รวม 25,000.00 ฐานข้อมูลออนไลน์ 959,274.50	งบประมาณรวม 12,669,429.51 หนังสือ 4,636,422.34 วารสาร 5,182,765.25 หนังสือพิมพ์ 49,455.00 สื่อโสตทัศน 103,955.63 ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์-รวม 29,960.00 ฐานข้อมูลออนไลน์ 2,666,871.29	งบประมาณรวม 13,300,000.00 หนังสือ 5,480,965.00 วารสาร 4,594,480.00 สื่อโสตทัศน 93,555.00 ฐานข้อมูลออนไลน์ 3,131,000.00	
27. ศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิม พระเกียรติ	✓	✓	N/A	N/A	N/A	N/A

N/A = ไม่สามารถหาข้อมูลได้

(หน่วย : บาท)

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	การจัดซื้อทรัพย์สินทางสารสนเทศ		ปีงบประมาณ		
	ห้องสมุด จัดซื้อเอง	จัดซื้อผ่านฝ่ายพัสดุ/จัดซื้อ ของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
28. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	✓	-	N/A	N/A	N/A
29. ห้องสมุด วิทยาลัยราชพฤกษ์	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
30. สำนักหอสมุด วิทยาลัยแสงธรรม	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

N/A = ไม่สามารถหาข้อมูลได้

1.3 จำนวนทรัพยากรสารสนเทศ

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เอกชน	ประเภททรัพยากรสารสนเทศ					
	หนังสือ (ชื่อเรื่อง)	วารสาร (ชื่อเรื่อง)	หนังสือ พิมพ์ (ชื่อเรื่อง)	สื่อ โสตทัศน (ชื่อเรื่อง)	ฐานข้อมูล ซีดี-รอม (ฐาน)	ฐานข้อมูล ออนไลน์ (ฐาน)
เขตกรุงเทพมหานคร						
1. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกริก	60,000	250	15	1,500	5	8
2. สำนักบรรณสาร มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต (วิทยาเขตพัฒนาการ)	177,925 (เล่ม)	406	22	5,036 (ชิ้น)	-	1
3. ส่วนหอสมุด มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น	38,250	865	16	1,102	1	3
4. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี มหานคร	100,493	630	20	1,230	6	2
5. สำนักหอสมุดและสารสนเทศ มหาวิทยาลัยธนบุรี	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
6. ศูนย์สนเทศและหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	199,573 (เล่ม)	1,566	41	14,236	2	13
7. สำนักบรรณสาร มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต	24,270	375	17	880	1	1
8. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีปทุม	88,199	1,960	42	8,539	1	10
9. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสยาม	N/A	600	N/A	N/A	N/A	5
10. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	81,501	368	21	5,373	4	18
11. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (เล่ม)	248,309 (เล่ม)	1,925	29	21,982 (ชิ้น)	-	14
12. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

N/A = ไม่สามารถหาข้อมูลได้

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เอกชน	ประเภททรัพยากรสารสนเทศ					
	หนังสือ (ชื่อเรื่อง)	วารสาร (ชื่อเรื่อง)	หนังสือ พิมพ์ (ชื่อเรื่อง)	สื่อ โสตทัศน (ชื่อเรื่อง)	ฐานข้อมูล ซีดี-รอม (ฐาน)	ฐานข้อมูล ออนไลน์ (ฐาน)
13. สำนักวิทยบริการ วิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	31,240	167	7	840	-	-
14. หอสมุดแสงหิรัญ วิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
15. ห้องสมุด วิทยาลัยเซนต์หลุยส์	22,841 (เล่ม)	463	4	3,047 (ชิ้น)	-	-
16. สำนักวิทยบริการ วิทยาลัยเซาธ์อีสตบางกอก	40,000	100	15	250	108 (ชื่อเรื่อง)	1
17. ศูนย์วิทยบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี	16,961	336	11	1,542	-	-
18. สำนักหอสมุด วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม	4,900	72	11	615	-	-
19. ห้องสมุด วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
20. ห้องสมุด วิทยาลัยมิชชั่น (วิทยาเขตกรุงเทพฯ)	7,660	17	5	-	-	1
21. ห้องสมุด วิทยาลัยรัชต์ภาคย์	12,050	82	7	-	-	-
เขตปริมณฑล						
22. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขตรังสิต)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
23. ศูนย์วิทยบริการและหอสมุด มหาวิทยาลัยคริสเตียน	33,418	625	13	2,174	-	4
24. สำนักหอสมุดและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยชินวัตร	12,922	178	5	4,725	1	5

N/A = ไม่สามารถหาข้อมูลได้

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เอกชน	ประเภททรัพยากรสารสนเทศ					
	หนังสือ (ชื่อเรื่อง)	วารสาร (ชื่อเรื่อง)	หนังสือ พิมพ์ (ชื่อเรื่อง)	สื่อ โสตทัศน (ชื่อเรื่อง)	ฐานข้อมูล ซีดี-รอม (ฐาน)	ฐานข้อมูล ออนไลน์ (ฐาน)
25. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี	19,689	150	10	300	-	-
26. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต	116,778	648	18	13,621	1	8
27. ศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิม พระเกียรติ	201,731 (เล่ม)	1,141	-	8,144	-	7
28. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย	90,248	375	-	30,752 (รายการ)	-	6
29. ห้องสมุด วิทยาลัยราชพฤกษ์	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
30. สำนักหอสมุด วิทยาลัยแสงธรรม	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

N/A = ไม่สามารถหาข้อมูลได้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวกนิษฐา ภมรพิพิธ
วัน เดือน ปีเกิด	14 มีนาคม 2518
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	บัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พ.ศ.2540
สถานที่ทำงาน	แผนกพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ศูนย์สนเทศและหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่